

Amerikan Hastanesi
yeni bir "yüz"yıla "yeni yüzü"yle hazır!

Bizden Haberler'in değerli okurları,

Pandemi, hayatlarımızı, işlerimizi etkilemeyi sürdürüyor. Son dönemde salgının özellikle büyük şehirlerde yükseldiği yönünde üzücü ve tedirgin edici haberler de gelmeye devam ediyor. Salgın, toplumsal ve ekonomik yansımalarıyla adeta dünyayı derinden sarstı. Ülkelerin, kurumların ve bireylerin karşı karşıya kaldığı bu eşi görülmemiş tehditle disiplinli bir şekilde mücadele etmeyi sürdürüyoruz. Koç Topluluğu olarak salgının ilk gününden itibaren çevik yönetim anlayışımızla bu krizi ele aldık. Üstün bir dayanışma örneği gösterdik. Pandeminin menfi ekonomik etkilerini azaltabilmek için gerekli tedbirleri uygulamaya koyduk. Çalışma arkadaşlarımızın sağlığını en önemli önceliğimiz olarak görüp, işlerimizle ilgili gerekli düzenlemeleri yapmaya devam ediyoruz.

Pandemiyle mücadelede en ön safta sağlık kuruluşları yer aldı. Vehbi Koç Vakfı çatısı altında faaliyet gösteren ve bu sene 100'üncü yılını kutlayan Amerikan Hastanesi de ileri teknolojisi ve köklü deneyimiyle önemli sorumluluklar üstlendi. Topluluğumuzun Şeref Başkanı Sayın Rahmi Koç'un 100'üncü yıl vesilesiyle paylaştığı gelecek mesajında vurguladığı gibi; çağa uygun sağlık hizmeti verebilmek için planlı hareket eden, böylece kendi ayakları üstünde durabilen bir hastane grubu olmanın gururunu yaşıyoruz.

Birçok ilke imza atmayı sürdüren Amerikan Hastanesi, Türkiye'de hemşireliğin tarihçesinde de öncü bir rol oynadı. 100 yıl önce, Türkiye'de hiç hemşirenin bulunmadığı dönemde bir hemşirelik okulunun kurulması, alınan en önemli kararlardan biriydi. Hastanenin 100'üncü kuruluş yılında, Ülkemizde hemşirelik mesleğinin ilerlemesi için büyük destek veren Vehbi Koç Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Semahat Arsel ve deneyimleriyle mesleğe değer kazandıran isimlerle görüştük. Bireysel fedakârlığı öne çıkaran değerler sistemini ve hayati önemini salgınla mücadelede bir kez daha minnetle idrak ettiğimiz hemşirelik mesleğinin ülkemizdeki gelişimini konu alan röportajımızı ilgiyle okuyacağınıza inanıyorum.

Her fırsatta vurguladığım gibi Koç Topluluğu genelinde yürüttüğümüz kültürel dönüşümün en önemli unsuru insan. Her adımımızın merkezine çalışma arkadaşlarımızı alıyor, insan kaynağımızın değer zincirinin en önemli halkası olduğunu sık sık vurguluyoruz. Bu perspektifle hayata geçirdiğimiz çalışmaların küresel ölçekte takdir görmesi ise bizi hem mutlu ediyor hem de daha iyisi için cesaretlendiriyor. Forbes Dergisi'nin "Dünyanın En İyi İşverenleri Listesi'nde" son dört yıldır Türkiye'nin 1 numarası oluyoruz. Bu durum, şirketlerimizde arkadaşlarımız için mutlu çalışma ortamları yaratmayı, en az finansal başarılarımız kadar önemseyeceğimizin somut bir göstergesi.

Başarı öykülerimize bu ay bir yenisini daha ekledik. Koç Topluluğu, ihracat performansı ile bir kez daha Türk ekonomisinde liderlik rolü üstlenmenin gururunu yaşadı. Bu sene de "Türkiye'nin İlk 1000 İhracatçısı" listesinin zirvesinde Topluluk şirketlerimiz bulunuyor. Ford Otosan 5 yıldır sürdürdüğü ihracat şampiyonluğunu korurken, Tüpraş, Tofaş ve Arçelik listede yine ilk 10 kuruluş arasında yer aldı. Önümüzdeki senelerde de bu kıvanç verici performansın artarak süreceğine inanıyoruz.

Kuruluşumuzdan bu yana bize eşlik eden özgüven ve inancın kaynağı, ulusal birlik ve beraberliğimizin sarsılmaz zemini Cumhuriyetimiz 97 yaşında. Bu vesileyle Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve Kurtuluş Savaşımızın tüm kahramanlarını saygı ve minnetle anıyor, Cumhuriyet Bayramınızı yürekten kutluyorum.

Sevgi ve saygılarımla,

Levent Çakıroğlu

BU

3

NELER OLDU?

Koç Topluluğu Şirketleri yine ihracatın zirvesinde!

Koç Holding CEO'su Çakıroğlu, CEO Eylem Grubu'nda Türkiye'yi temsil ediyor

SemtPati, sokak hayvanlarıyla uyum içinde bir yaşam kültürü oluşturmayı hedefliyor

SA-

ÖZEL HABER

50

Türkiye'nin çağdaşlaşma serüveni: Atatürk ve Cumhuriyet'in kuruluşunu anarken...

YI-

11

VİZYON

Amerikan Hastanesi ikinci 100 yılına yeniliklerle giriyor

Halk sağlığının kahraman mesleği hemşireliğe övgü yılı

Otokoç Otomotiv Genel Müdürü: "Meydan Okuma Kabul Edildi"

Prof. Dr. Önder Ergönül: Pandemi enerjimizi çözüme yoğunlaştıran büyüteç görevini gördü"

NELER OLACAK?

57

KP Brehmer: Büyük Resim

Alev Ebüzziya Slesbye: Tekerrür

Minyatür 2.0: Güncel Sanatta Minyatür

DA

İmtiyaz Sahibi Koç Holding A.Ş. adına Levent Çakıroğlu (Sahibi) Genel Yayın Yönetmeni Oya Ünlü Kızıl Sorumlu Yönetmen Şeniz Akan
Yayın Koordinatörü Tuğçe Kutlu Serintürk Yayın Kurulu M. Dumrul Sabuncuoğlu, Nihal Kız, Lalehan Uysal Yayın Direktörleri Nihal Kız,
Lalehan Uysal Direktör Güneş Kuruöz Editörler Berna San, Biray Anıl Birer, Yasemin Balaban, Arzu Erdoğan, Özlem Kapar Bayburs,
Mine Akverdi Denктаş Tasarım ve Uygulama Overteam, Nurcan Baş, Engin Kuru Fotoğraf Editörü Hüseyin Serdar Öngen

Overteam Bilgi Teknolojileri İletişim ve Reklamcılık Ltd. Şti. 19 Mayıs Mahallesi Veteriner Hilmi Sokak Hilmi Palas Apt. No:4 K:1 D:4 34363 Şişli, İstanbul T: 0212 252 74 25 overteam.com
Baskı ve Cilt (Matbaa) İRM Dijital Matbaa A.Ş. Şerifali Mahallesi Şehit Sokak No:49 Ümraniye, İstanbul T: 0216 466 74 98 Yayın Türü Yaygın Yerel Süreli Yayın Süresi / Dili Aylık / Türkçe

EKİM 2020
BU DERGİDEKİ
YAZI VE GÖRSELLER
KAYNAK BELİRTİLEREK
KULLANILABİLİR.

KOÇ TOPLULUĞU ŞİRKETLERİ YİNE İHRACATIN ZİRVESİNDE!

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ'NİN GERÇEKLEŞTİRDİĞİ "TÜRKİYE'NİN İLK 1000 İHRACATÇISI 2019" ARAŞTIRMASININ ZİRVESİNDE KOÇ TOPLULUĞU ŞİRKETLERİ YER ALMAYA DEVAM EDİYOR

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) "Türkiye'nin ilk 1000 ihracatçısı 2019" araştırmasının sonuçlarını açıkladı. Koç Topluluğu şirketleri üretim ve ihracat rakamlarıyla başarısını istikrarlı bir şekilde sürdürüyor. Koç Holding'den yapılan açıklamaya göre, "Türkiye'nin İlk 1000 İhracatçısı Ödül Töreni"nde Ford Otosan ihracat şampiyonu, Tüpraş 3'üncü, Tofaş 7'nci ve Arçelik 9'uncu oldu.

Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili Ali Y. Koç, ödülleri Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan ve Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı İsmail Gülle'den aldı.

Cumhuriyet tarihinin eylül ayı rekoru

İstanbul'da düzenlenen toplantıda, ülkemizde ihracatın eylül ayında 16 milyar 13 milyon dolara ulaştığı ve

Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı İsmail Gülle

Koç Topluluğu şirketleri üretim ve ihracat rakamlarıyla başarısını istikrarlı bir şekilde sürdürüyor

Cumhuriyet tarihinin en yüksek eylül ayı ihracat rakamı olduğu açıklandı. Aynı zamanda aylık bazda 2020

yılının en yüksek ihracat rakamına ulaşıldığı söylendi. 207 ülkeye ihracat gerçekleştirilirken, 119 ülkeye ihracat artışı sağlandı. Bin 676 firma ise ilk defa ihracat gerçekleştirdi. TİM Başkanı İsmail Gülle, "Olağanüstü bir performansla Türk ihracatında tarihin en yüksek eylül rakamını yakaladık. Türkiye İhracatçılar Meclisi olarak, her zaman ifade ettiğimiz "Dış Ticaret Fazlası Veren Türkiye" hedefimize, hükümetimizin destekleri ve ihracatçımızın alın teriyle, emin adımlarla yürüyoruz" dedi. Toplantıya katılan ve ödül alan birçok firma yetkilisi ve birlik başkanı, TİM'in ülkemizin ve dünyanın içinden geçtiği bu zor dönemde ekonominin dinamik gücü olan ihracatçıların başarılarının takdir edilmesinden duyduğu memnuniyeti dile getirdi. ■

KOÇ HOLDİNG CEO'SU ÇAKIROĞLU, CEO EYLEM GRUBU'NDA TÜRKİYE'Yİ TEMSİL EDİYOR

DÜNYA EKONOMİK FORUMU ÖNCÜLÜĞÜNDE KÜRESEL 30 ŞİRKETİN CEO'SU ULUSLARARASI TİCARETİN İŞLEYİŞİNİ DEĞİŞTİRECEK "YEŞİL MUTABAKAT" İÇİN HAREKETE GEÇTİ. KOÇ HOLDİNG ÜST YÖNETİCİSİ LEVENT ÇAKIROĞLU, TÜRKİYE'DEN GRUPTA YER ALAN TEK TEMSİLCİ OLDU.

Dünya Ekonomik Forumu, Avrupa Komisyonu'nun 2019 yılında açıkladığı "Yeşil Mutabakat" kapsamında küresel 30 şirketin CEO'sunu bir araya getirerek CEO Eylem Grubu oluşturdu. Koç Holding CEO'su Levent Çakiroğlu, Türkiye'den grupta yer alan tek temsilci olurken, CEO Eylem Grubu, iş dünyasını aynı hedefler doğrultusunda harekete geçirmek için ortak bir bildiri açıkladı. Yayınlanan ortak bildiride, sürdürülebilir ve dirençli bir gelecek ihtiyacının önemi vurgulanırken, Covid-19 salgınının yarattığı

krizden çıkış yolunun eskisiyle aynı olmadığı belirtildi. Aynı zamanda Covid-19 sonrası toparlanmayı hızlandırmayı amaçlayan CEO Eylem Grubu; hükümetlerin, şirketlerin ve sivil toplumun güçlü ortaklıklar kurmasının önemine dikkat çekti.

Levent Çakiroğlu: "Yeşil Mutabakat'ın uluslararası ticarete yeni bir boyut kazandırması bekleniyor."

Sürdürülebilirlik ve iklim değişikliğinin uzun yıllardır Koç Topluluğu'nun önceliklendirdiği konular arasında yer aldığını vurgulayan Levent

Çakiroğlu, bu küresel soruna yönelik geliştirilen en kapsamlı yanıtlardan birinin geçtiğimiz yıl sonunda açıklanan Avrupa Yeşil Mutabakatı olduğuna dikkat çekti. Yeşil Mutabakat'ın dış ticaretinin yüzde 50'sinden fazlasını Avrupa Birliği ile gerçekleştiren Türkiye için de büyük önem taşıdığını belirten Çakiroğlu sözlerini şöyle sürdürdü:

"Yeşil Mutabakat, Avrupa Birliği'ne rekabet üstünlüğü kazandıracak yeni bir ekonomik büyüme stratejisi. Bu yeni yaklaşımla iklim krizine somut bir yanıt vermenin yanı sıra, teknolojik ve kapsayıcı çözümlerle Avrupa Birliği'ne yeni yatırım ve istihdam fırsatları yaratılması hedefleniyor. Avrupa Birliği, 'Yeşil Mutabakat' ile ekonominin ve uluslararası ticaretin işleyişini değiştirecek. Koç Topluluğu şirketleri olarak gerek iklim krizine ilişkin dünyadaki gelişmeleri gerekse Yeşil Mutabakat'ı aktif olarak takip ediyoruz. Şimdi de projenin en iyi şekilde hayata geçirilebilmesi için özel sektörün rolünü tanımlamak üzere Dünya Ekonomik Forumu bünyesinde oluşturulan CEO Eylem Grubu'na dâhil olduk. Burada ülkemizi temsil etmek bizim için çok önemli."

Küresel ticaret ve tedarik zincirlerinin Avrupa'nın hedeflediği Yeşil Mutabakat sürecinde önemli birer unsur olarak konumlandırıldığını belirten Levent Çakiroğlu, ülkemizin de, yeni oluşturulacak bu tedarik zinciri mimarisinde önemli bir rol oynayacağına inanıyoruz" dedi. ■

SEMPATİ, SOKAK HAYVANLARIYLA UYUM İÇİNDE BİR YAŞAM KÜLTÜRÜ OLUŞTURMAYI HEDEFLİYOR

İŞ İNSANI, HAYVANSEVER İPEK KIRAÇ'IN ŞEHİRLERİMİZİN DOĞAL BİR PARÇASI OLAN SOKAK HAYVANLARIYLA UYUM, SEVGİ VE GÜVEN İÇİNDE YAŞAYACAĞIMIZ ÖRNEK MAHALLELER OLUŞTURMA HAYALIYLA BAŞLATTIĞI SEMTPATİ PROJESİ İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE (İBB) BAŞKANI EKREM İMAMOĞLU'NUN DESTEĞİYLE İSTANBUL'UN MAHALLELERİNDE YAYGINLAŞACAK.

Sokak hayvanları ile birlikte uyum içinde yaşamaya örnek teşkil edecek akıllı şehir modeli oluşturmayı hedefleyen "SemtPati" projesinin İstanbul'un mahallelerinde yaygınlaşacak olması vesilesiyle iş insanı ve hayvansever İpek Kırac ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun katılımıyla protokol imza töreni düzenlendi.

Sokak hayvanlarına yönelik katılımcı, kapsayıcı ve veri temelli bir çözüm sunan SemtPati projesinin mobil uygulaması sayesinde gönüllü hayvanseverler, mahalle mahalle tüm şehrin sokak köpeği haritalandırmasının yapılmasını sağlayacak. Uygulama ile sokak köpeklerinin sağlık ve bakım ihtiyaçlarının etkin bir şekilde yönetilmesi ve yerel yönetimlerin sokak hayvanlarına yönelik veriye dayalı karar alması desteklenecek.

Sokak Hayvanlarının İhtiyaçlarını Tespit Eden Uygulama

Projenin akıllı şehir yaklaşımı ile SemtPati adında bir mobil uygulama üzerine inşa edildiğini belirten iş insanı ve hayvansever İpek Kırac; "Sokak hayvanlarını kayıt altına alarak ihtiyaçlarını tespit etmeyi ve yerel yönetimlerin veriye dayalı karar alma süreçlerini desteklemeyi hedefledik. Veri temelli SemtPati mobil uygulaması sayesinde İstanbul'daki sokak hayvanlarının mahalle bazında 'adedi, kim besliyor, ilaçlarını gerekiyorsa kim veriyor, o

bölgedeki hangi veteriner yardım edebilir, kısırlaştırma, sahiplendirme ve aşılama gibi ihtiyaçları neler, fiziksel özellikleri, fotoğrafları' da dahil olmak üzere kayıtlarının tutulması mümkün olacak. Tüm şehrimizin mahalle mahalle 'sokak köpeği haritalandırması' da bu sayede yapılabilecek. Yani komşularımızı, çok daha yakından ve iyi tanıyacağız. El birliği ile onların sorunlarını çözüp ihtiyaçlarına karşılık verebileceğiz. Elbette her teknolojik çözümün başarılı bir şekilde hayata geçebilmesi için insanı merkeze almamız gerektiğini düşündük ve pilot olarak belirlediğimiz Göktürk Merkez Mahallesi'nde 'Gönüllü İnisiyatifi' kurulmasını sağladık. Son olarak, SemtPati mobil uygulamasıyla

mahallelerinde ortak yaşam kültürünü geliştirmeyi hedefleyen tüm hayvanseverlere ve yerel yönetimlere yol göstermek amacıyla 'SemtPati Rehberi'ni hazırladık. Bu Rehber'den yararlanarak gönüllü hayvanseverler mahallelerinde bir araya gelecek ve yerel yönetimlerle kurduğumuz etkin koordinasyon sayesinde sokak hayvanlarının ihtiyacı olan destek çemberini böylece oluşturacağız" dedi. İş birliği imza töreninde konuşan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu ise, "SemtPati uygulaması ile iş insanımız İpek Kırac'ın önderliğinde ortaya konan hassasiyet bence toplumdaki vicdanın ve belki de toplumun bu noktada eğitilmesi

NELER OLDU?

ya da bilgi sahibi edilmesi gereken bir sistemi de devreye sokuyor. SemtPati özellikle sokakta yaşayan köpek dostlarımızın yaşamalarını sağlamak ve onların ihtiyaçlarını en hızlı şekilde karşılayabilmeye dönük bir uygulama. Böylesi bir diyalog köprüsünün kurulması ve önemli bir adım olan SemtPati sayesinde sokak canlılarıyla, özellikle sokak köpekleriyle olacak diyalogu çok daha bilinçli hale getirmenin, kurumsal takip sistemine dönüştürmenin çok değerli bir iş olacağını düşünüyorum” şeklinde açıklama yaptı.

Gönüllüler ve belediye arasında koordinasyon sağlanacak

SemtPati Projesi kapsamında, akıllı şehir yaklaşımına uygun olarak teknoloji desteğiyle hayata geçirilen mobil uygulama sayesinde gönüllüler ile belediye arasında bir koordinasyon sağlanacak. Mobil uygulama, mahallelerde sokak hayvanlarına yönelik gönüllü faaliyetler sürdüren hayvanseverlerin birbirinden haberdar olmalarını ve bir araya

gelmelerini sağlıyor. Bu birliktelikle beraber mahallelerde oluşturulan Gönüllü İnisiyatifleri, gönüllülerin uygulama aracılığıyla eşgüdümü, koordine ve dolayısıyla çok daha verimli çalışmasına katkıda bulunmuş olacak. Yaşadıkları mahallelerde sokak köpeklerinin durum, konum ve ihtiyaçlarını hâlihazırda bilen gönüllülerden oluşan Gönüllü İnisiyatifi, uygulamanın yaratacağı çözümler için operasyonel gücü oluşturuyor. Bu gücü sahaya taşıyan gönüllüler, SemtPati uygulamasına kendi mahallelerindeki sokak köpeklerini fiziksel özellikleri, sağlık ve beslenme bilgileri, konumları ve fotoğrafları ile kaydederek mahalle mahalle tüm şehrin sokak köpeği haritalandırmasını yapacak. Oluşturulan bu veri tabanı, ilgili belediye tarafından saklanarak kontrol edilecek. Uygulama ile sokak köpeklerine ilişkin kritik veriler takip edilebildiği için büyükşehir ve ilçe belediyelerinin sokak köpeklerinin aşı ve kısırlaştırma gibi sorumlulukları altında bulunan konuları etkin bir şekilde yönetmeleri ve veriye dayalı kararlar almaları desteklenecek.

Vaka bildirimi sayesinde veterinerlik hizmetleri verimli kullanılacak

SemtPati mobil uygulaması, yaralanma, hastalık, terk edilme ve kaybolma gibi sokak köpekleri vakaları konusunda da veri temelli ve hızlı çözümler sunuyor. Mahalle sakinleri, karşılaştıkları vakaları, SemtPati mobil uygulamasındaki vaka bildirme özelliği sayesinde gönüllülere bildirebilecek. Vaka bildirimiyle birlikte, o mahalledeki tüm gönüllülere bildirim gidiyor ve herhangi bir kayıtlı kullanıcı vakayı devralana kadar vaka açık kalıyor. Vakayı devralan gönüllü vaka durumunu gerektiğinde güncelleyerek diğer gönüllülerin süreçle ilgili bilgi edinmesini sağlayabiliyor. Bu sayede sokak köpeği vakalarında hızlı ve şeffaf çözümler üretilirken, birey temelli alınan aksiyonla belediyelerin veterinerlik hizmetlerinin verimli kullanımı sağlanacak. SemtPati projesinin mobil uygulamasını kullanmak isteyenler Apple Store ve Google Play üzerinden akıllı telefonlarına indirebilir. ■

İş insanı İpek Kıracı'n, "doğal yaşam alanları giderek daralan sokakta yaşayan hayvanlarla uyum, sevgi ve güven içinde yaşanacak örnek mahalleler oluşturma" amacıyla başlattığı SemtPati projesi hayata geçiriliyor.

KOÇ TOPLULUĞU, 2020 STEVIE ÖDÜLLERİ'Nİ TOPLADI!

KOÇ TOPLULUĞU ŞİRKETLERİNDEN KOÇSİSTEM, OPET, DİVAN GRUBU, YAPI KREDİ, AYGAZ VE TOFAŞ, DÜNYANIN EN GÖZDE ORGANİZASYONLARINDAN BİRİ HALİNE GELMİŞ STEVIE ÖDÜLÜ'NÜN FARKLI ALANLARINDA PEK ÇOK ÖDÜLÜNÜ ALMAYA LAYIK GÖRÜLDÜ.

Türkiye'nin dijital bankası Yapı Kredi, pandemi sürecinde sağladığı müşteri odaklı sınırları kaldıran çözümlerle Stevie tarafından 7 altın, 5 gümüş, 7 bronz olmak üzere toplamda 19 ödüle layık görüldü. Türkiye'nin lider markalarına dijital dönüşüm çözümleri sunan KoçSistem ise rekabetçi ve yenilikçi iş ve pazarlama stratejisi ile "Stevie Business Awards 2020'de bu yıl 9 farklı kategoride 3 altın, 2 gümüş ve 4 bronz ödülün sahibi oldu. Akaryakıt dağıtım sektörünün değerli markası Opet, Çalışan Bağlılığı Programı ile Stevies for Great Employers'ta (SAGE) üç 'Altın Ödül'e birden layık görülürken, Stevie International Business Awards'ta (IBA) 'Gümüş Ödül'ün sahibi oldu. Opet, pandemi döneminde gerçekleştirdiği insan kaynakları çalışmaları ile CEO World Awards'ta da "Team of the Year- Yılın Takımı" kategorisinde 'Bronz Ödül'e hak kazandı. Otomotiv sektörüne yetkin insan kaynağı kazandırmaya odaklanan Tofaş ise geliştirdiği çözümler ve ortaya koyduğu eğitim programları ile Tofaş, The Stevie Awards for Great Employers ve Stevie International Business Awards kapsamında 4'ü altın, 2'si gümüş ve 1'i bronz olmak üzere toplamda 7 ödüle layık görüldü. Turizm ve yeme-içme sektörlerinde Türkiye'nin öncü şirketlerinden olan Divan Grubu, pandemi döneminde hayata geçirilen projelerin değerlendirildiği "Most

Valuable Corporate Response" (En Değerli Kurumsal Hareket) alanında turizm sektöründe gümüş ödüle layık görülen tek marka oldu. Böylece toplum sağlığı için ön saflarda yer alan sağlık çalışanlarına İstanbul'daki 3 otelinin kapılarını açan Divan Grubu sıfır bulaş ile tamamladığı 16 bin 500 üzeri gecelemeyi ödül ile taçlandırmış oldu. Türkiye'de en çok tercih edilen LPG markası olan Aygaz da kurumsal dergisi 'Aygaz Dünyası' ile "En İyi Kurumsal Yayın" kategorisinde gümüş ödülün sahibi oldu. ■

EFFIE TÜRKİYE'DEN KOÇ HOLDİNG'E 2'ÖZEL' ÖDÜL

KOÇ HOLDİNG, EFFIE TÜRKİYE YARIŞMASI'NDA 'ÖZEL KATEGORİ' BÖLÜMÜNDEN 2 ÖDÜLE DÖNDÜ.

Bu yıl 12'inci kez düzenlenen Effie Türkiye Yarışması'nın ön değerlendirme süreci pandemi nedeniyle online olarak gerçekleştirildi. Reklamcılar Derneği (RD) ve Reklamverenler Derneği'nin (RVD) Effie Worldwide Inc. iş birliğiyle düzenlediği yarışmada Koç Holding, Atatürk'ün çocuklarımıza örnek olma vizyonundan güç alarak hayata geçirdiği "Yolum Sensin" filmi ile "Özel Günlerde Başaranlar" kategorisinde Altın Effie ile ödüllendirildi. Koç Holding ayrıca iklim değişikliği ve artan plastik atık sorununa dikkat çektiği "16. İstanbul Bienali" iletişim kampanyası ile de "Kurumsal İtibar" kategorisinde Altın Effie'ye layık görüldü. ■

KOÇ HOLDİNG'E SOSYAL MEDYA ÖDÜLLERİ

Koç Holding, sosyal medyaya damgasını vuran marka, ajans, proje ve kişilerin ödüllendirildiği Social Media Awards Turkey'de, "SocialBrands Veri Analitiği Ödülleri Holding" kategorisinde altın ödül sahibi oldu. Ayrıca "Özel Gün" kategorisinde "Yolum Sensin" filmi ve "Online Reklam" kategorisinde 16. İstanbul Bienali iletişimi ile gümüş ödüle layık görüldü. ■

FORD OTOSAN'IN 'SÜRDÜRÜLEBİLİR GELECEK' İÇİN DÖNÜŞÜM YOLCULUĞU

FORD OTOSAN, 2019 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU'NU YAYIMLAYARAK, REKABET GÜCÜNÜ VE VERİMLİLİĞİNİ ARTIRAN UYGULAMALAR BAŞTA OLMAK ÜZERE KURUM İÇİ GİRİŞİMCİLİK VE TOPLUMU ODAĞINA ALAN PROJELERİNİ KAMUOYU İLE PAYLAŞTI.

Ford Otosan, Global Reporting Initiative (GRI) tarafından yayınlanan GRI Standartları'nın (GRI Standards) "temel" (core) ilkeleri doğrultusunda hazırladığı 1 Ocak – 31 Aralık 2019 tarihleri arasındaki dönemi kapsayan 2019 yılı Sürdürülebilirlik Raporu'nu yayınladı. Şirket sürdürülebilirlik alanında gösterdiği performansla Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik Endeksi'ndeki ve sorumlu yatırım konusunda uluslararası ölçekte kabul gören "FTSE4Good - Gelişmekte Olan Piyasalar Endeksi"ndeki yerini koruyarak Karbon Saydamlık Projesi (CDP) notunu C'den B'ye yükseltti.

Ford Otosan Genel Müdürü Haydar Yenigün, 2019 sürdürülebilirlik raporu ile ilgili yaptığı değerlendirmede şunları söyledi:

"Türkiye'nin en değerli ve en çok tercih edilen sanayi şirketi olma vizyonumuza ulaşma yolunda sürdürülebilirlik yönetimini güçlendirmek amacıyla dijital dönüşüm, inovasyon ve yalınlaşma süreçlerine odaklanarak kurum içi girişimcilik ve inovasyonu şirketimizin tüm kademelerine yaymaya 2019

yılında da devam ettik. 'Büyük veri'yi kullanarak, üretim süreçlerimizde daha fazla verimlilik sağlarken, üretim faaliyetleri kaynaklı çevresel performansımızı geliştiriyor, ürünlerimizi daha da sorumlu hale getiriyoruz. Ayrıca, çevik çalışma şekli ile daha verimli ve sürdürülebilir iş süreçleri için çalışmalarımıza devam ediyor, hiyerarşiyi yok ediyoruz." ■

GİRİŞİMCİLER, ARÇELİK VE TÜBİTAK DESTEĞİYLE İNOVATİF PROJELERİNİ GERÇEKLEŞTİRİYOR!

ARÇELİK'İN TÜBİTAK İLE 2018 YILINDAN BERİ SÜRDÜRDÜĞÜ "DONANIM ODAKLI GİRİŞİM HIZLANDIRMA PROGRAMI" SAYESİNDE 8 GİRİŞİMCİ, 1.6 MİLYON TL HİBE KAZANDI.

Arçelik'in yeni nesil Ar-Ge ve prototipleme merkezi Garage ile TÜBİTAK'ın "Yenilik ve Girişimcilik Kapasitesinin Artırılmasına Yönelik Destek Programı"nın hayata geçirdiği "BiGG Arçelik Garage" programı, girişimcilere hayallerini gerçeğe dönüştürme fırsatı sunuyor. "BiGG Arçelik Garage" programında başarılı olan 8 girişimci, TÜBİTAK'tan

1.6 milyon TL hibe kazandı. Program kapsamında Arçelik'in yeni nesil Ar-Ge merkezi Garage'in altyapısını kullanan girişimciler, ürettikleri prototipleri ve teknolojileri test etme imkânı buluyor. Girişimciler ayrıca Arçelik uzmanlarından mentorluk desteği, temel girişimcilik eğitimi ve program partnerlerinden iş modeli

mentorluğu de alabiliyor. Girişimciler, aldıkları hibeler sayesinde kendi şirketlerini kurarak yaratıcı fikirlerini hayata geçirecek. Arçelik, 2018 yılından bu yana TÜBİTAK'ın teknogirişimciliği yaygınlaştırmak için kurguladığı hibe destek programı BiGG'in uygulayıcıları arasında yer alan ilk ve tek sanayi kuruluşu konumunda. ■

ZERONLINE'IN TASARIM VE ARAYÜZÜ YENİLENDİ

ZER, ONLINE SİPARİŞ YÖNETİMİ PLATFORMU ZERONLINE'IN TASARIMINI VE ARAYÜZÜNÜ YENİLEDİ.

Türkiye'nin ilk satın alma şirketi Zer, uzman ekibi, 16 yıllık birikimi ve geniş tedarikçi ağıyla iş ortakları için zorlukları fırsata çevirebilecekleri satın alma uzmanlığının yanında inovatif ürün ve hizmetler sunuyor. Bu vizyonla Zer, malzeme satın alma alanında geliştirdiği uzmanlığını firmadan firmaya sipariş yönetimi çözümü ile birleştirerek şirketlere 80 alt kategoride 400 bin çeşit ürünü maliyet avantajı ile satın alma imkânı sunan ZerOnline'ı geliştirdi. Zer tarafından anlaşması yapılan malzemelerin katalog olarak listelendiği ve sipariş verilebildiği, online sipariş yönetim platformu olan ZerOnline; teknik endüstriyel malzemelerden ambalaj malzemelerine, ofis sarf malzemelerinden teknolojik ürünlere birçok farklı kategoride ürünleri avantajlı indirim oranları ile sunuyor. ZerOnline'da müşteri bazlı özelleşen ekranlar sayesinde her müşterinin faaliyet alanına ve önceki siparişlerine uygun ürünler gösterilirken, üyelik girişi yapıldıktan sonra kategori bazlı yapılan yetkilendirmeler ve organizasyon şemaları ile kişi bazlı listelemeler de oluşturulabiliyor. Kurumsal genel merkezlerin ve fabrikaların yanı sıra bayi ve servis teşkilatlanmaları için de kolaylık sağlayan bu sistem ile aynı organizasyondan birden fazla kullanıcı aradığı ürüne hızlı şekilde ulaşabiliyor. ■

KOÇ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYELERİNİN ÇIĞIR AÇICI PROJELERİNE 5,5 MİLYON EURO DESTEK

AVRUPA ARAŞTIRMA KONSEYİ (ERC) TARAFINDAN TÜRKİYE'DE DESTEKLENEN 31 ARAŞTIRMADAN 13'ÜNÜ YÜRÜTMekte OLAN KOÇ ÜNİVERSİTESİ AKADEMİSYENLERİ, ÜÇ YENİ ARAŞTIRMA İÇİN HİBE DESTEĞİNE HAK KAZANDI. ERC DESTEĞİYLE PROJE SAYISINI 16'YA ÇIKARAN KOÇ ÜNİVERSİTESİ, TÜRKİYE'DE FONU ALAN TEK ÜNİVERSİTE OLDU.

Koç Üniversitesi akademisyenlerinin başarılı çalışmaları uluslararası alanda dikkat çekiyor. Koç Üniversitesi, araştırmacılarının üç yeni projesiyle, Avrupa'nın bilimsel alanda en prestijli kurumu olan Avrupa Araştırma Konseyi'nden (European Research Council - ERC) hibe desteği alarak; Türkiye'den ERC fonu alan tek üniversite oldu. Yenilikçi bilimsel araştırmalara destek sağlayan ERC, Türkiye'de desteklediği 31 projeden 16'sının sahibi olan Koç Üniversitesi akademisyenlerinin yeni projelerine

Başlangıç Fonu ile 5,5 milyon Euro kaynak sağlayacak. ERC desteğiyle 5 sene boyunca, İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nden Dr. Öğr. Üyesi Özen Özen Nergis Dolcerocca, Mühendislik Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nden Dr. Öğr. Üyesi Didem Unat ve Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Cengiz Onbaşlı kendi alanlarında yaratıcı yöntemlerle yeni açılımlar geliştirecek olan projelerini gerçekleştirecek. ■

FORD TRUCKS'TAN İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'NE 78 ADET AKTARMA ARACI

FORD TRUCKS, TÜRKİYE VE AVRUPA'DA BELEDİYELERİN TERCİHİ OLMAYA DEVAM EDİYOR. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ (İBB) DE KATI ATIK AKTARMA ARAÇLARI FİLOSU İÇİN FORD TRUCKS MARKA ARAÇLARI TERCİH ETTİ.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin bir iştiraki olarak kurulan, Türkiye'nin önde gelen çevre yönetim şirketlerinden İSTAÇ'ın açtığı ihaleyi kazanan Ford Trucks, toplam 78 adet atık aktarma aracını teslim etti. Teslim törenine İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Genel Sekteri Can Akın Çağlar'ın yanı sıra, Ford Otosan Genel Müdür Yardımcısı Serhan Turfan, Ford Trucks Türkiye Direktörü Burak Hoşgören ile Ford Trucks Kamu, Özel ve 2. El Satış Müdürü Deniz Durmaz katıldı.

Ford Trucks başarılarına devam ediyor

Ford Otosan mühendisleri tarafından geliştirilen Ford Trucks modelleri, müşterilerin

beklentilerine uygun olarak; Ford Trucks'ın DNA'sında yer alan güç, konfor, verimlilik ve dayanıklılık gibi özelliklere sahip olarak üretiliyor. Ford Trucks modelleri, yüksek performans ve düşük yakıt tüketimini konfor ve güncel teknolojilerle bir arada yaşıyor. Kurulduğu 2015 yılından beri istikrarlı büyüme grafiğini sürdüren Ford Trucks, pandeminin etkileri ile geçen 2020 yılının ilk 9 ayında hedeflerin ve beklentilerin üzerinde bir büyüme yakalamayı başardı. İç pazarda ödüllü çekici F-MAX ile yeni rekorlar kıran Ford Trucks, bu dönemde de kamu kurumlarına, kamyon ve üstyapı güvencesini bir arada, en hızlı ve güvenilir sunduğu araçlarla kamunun tüm ihtiyaçlarına çözüm sunmaya devam etti. ■

Ford Otosan mühendisleri tarafından geliştirilen Ford Trucks modelleri, müşterilerin beklentilerine uygun olarak; Ford Trucks'ın DNA'sında yer alan güç, konfor, verimlilik ve dayanıklılık gibi özelliklere sahip olarak üretiliyor.

AMERİKAN HASTANESİ İKİNCİ 100 YILINA YENİLİKLERLE GİRİYOR

1995'te Vehbi Koç Vakfı tarafından devralınan Amerikan Hastanesi 100 yaşında! Türkiye'nin en köklü özel sağlık kurumu olan Amerikan Hastanesi, yeni yüzyıla yenilikçi girişimleri ve sağlık alanındaki vizyoner projeleriyle girmeye hazır. Üstelik yenilenmiş logosu da umutlu bir yeni başlangıcın habercisi.

L 920'de İstanbul'da üç katlı ahşap bir köşkte başladı Amerikan Hastanesi'nin hikayesi... O yıllarda, 45 yatağı ve üç ameliyathanesiyle hizmet veriyordu. Amiral Mark L. Bristol öncülüğünde kurulmuş olan hastane, yıllarca sağlık faaliyetlerini sürdürdükten sonra, 90'lı yıllarda ortaya çıkan ve gittikçe büyüyen mali sorunlarına bir çözüm arama yoluna girdi. İlerleyen zamanda, 1995 yılında Amerikan Hastanesi ve Amiral Bristol Hemşirelik Okulu, Vehbi Koç Vakfı'na (VKV) resmen devredildi. VKV, yıllar içerisinde istikrarını kaybetmeden Amerikan Hastanesi'nin büyümesi ve gelişmesi için büyük yatırımlar ve etkin girişimler gerçekleştirdi, uyguladı. Amerikan Hastanesi günümüzde, 58'i yoğun

bakım hastalarına ayrılmış 278 hasta odası ve 12 ameliyathanesi bulunan tam teşekküllü bir sağlık kuruluşuna dönüşmüş durumda. Vehbi Koç Vakfı bünyesinde geliştirilen kuruluş, yılda 220 binden fazla hastaya hizmet vererek, 10 binin üzerinde ameliyat yapıyor. Ulusal standartların üzerinde, referans gösterilen bir sağlık kurumu olarak 100. yılını geride bırakan hastane, köklü geçmişiyle Türkiye'nin sağlık sektörüne yön veriyor. Dünyada 100 yıldır aktif hizmet verebilen sayılı hastaneden biri olan Amerikan Hastanesi, bilinen en güncel tıbbi yaklaşımları esas alarak, sürdürülebilir yenileme ve genişleme çalışmaları ışığında dünya standartlarına sahip bir sağlık kurumu konumunda.

KOÇ HOLDİNG ONURSAL BAŞKANI RAHMI M. KOÇ: “100. YIL İÇİN GELECEK MESAJIMIZ, RAKİPLERİMİZ GİBİ HEM YURT İÇİNDE GELİŞMEK VE GENİŞLEMEK HEM DE YURT DIŞINA ADIM ATMAKTIR”

Koç Holding Onursal Başkanı Rahmi M. Koç, Amerikan Hastanesi'nin insan kaynakları ve altyapısıyla Türkiye'de model oluşturması, dünyada örnek gösterilen bir sağlık kurumu olması için önderlik ediyor. Amerikan Hastanesi'nin yönetimindeki rolüyle 1966 yılından bu yana kuruluşun her türlü sorunuyla ilgilenen sayın Rahmi M. Koç ile hastanenin geçmişten geleceğe uzanan yolculuğunu konuştuk.

1995 yılında Vehbi Koç Vakfı tarafından satın alınana kadar New York merkezli bir kuruluş tarafından yönetilen Amerikan Hastanesi'nin devir gerçekleşmeden önce başta finansal sıkıntılar olmak üzere birçok zorlukla karşı karşıya olduğunu biliyoruz. Siz bu

sorunlarla mücadelede görev aldınız, merhum Vehbi Koç'un isteği üzerine sorumluluk üstlendiniz ve hastanenin vakıf tarafından alınma kararını, ısrar ederek, bizzat siz yönlendirdiniz. Bize o günleri, neler düşündüğünüzü ve hissettiğinizi, yaşanan sıkıntıları, bunların nasıl aşıldığını anlatır mısınız?

Amerikan Hastanesi Mütevelli Heyeti'nin çoğunluğu, İstanbul'daki Amerikan sermayeli şirketlerin müdürlerinden ve birkaç kalburüstü Türk işadamından oluşuyordu. Bir gün Vehbi Koç'a biraz baskı, biraz rica şeklinde mütevelli heyetine girmesi için istekte bulunmuşlar. Vehbi Bey de, “Kendim girmem ama isterseniz oğlumu veririm,” demiş. Bana geldiler, ben de memnuniyetle kabul ettim. 1966

yılında mütevelli üyesi olduğumdan beri, Amerikan Hastanesi'nin her türlü sorunuyla bire bir alakadar oldum. İlk Türk Başkan Eli Acıman oldu. O, 4 yıl kaldıktan sonra, 1989 yılında beni başkan yaptılar. Burada tabii en önemlisi, finasman meselesiydi. Hastanenin paraya ihtiyacı olduğu zaman ya hibe ya köprü finasman şeklinde bir çözüm bulunurdu. 1970-1990 yılları ekonomik açıdan zor yıllardı. Gelirler hastanenin faaliyetlerinden, New York İdari Meclisi'nin elinde olan bağışlardan gelen bir fondan ya da Amerika Birleşik Devletleri Uluslararası Kalkınma Ajansı'ndan geliyordu. Türkiye'de kişi başına milli gelir 4.000 doları geçince, o fon da kesildi. 1980 sonrası hastanelerin modernleşmesine eldeki gelir yetmiyordu, bir de Amerika'da

açılan mal praktis davası sonucu yapılan mahkeme dışı anlaşma New York İcra Kurulu'nun elindeki nakdi de tüketti ve bu hastaneyi iyice zora soktu. Nihayet ben VKV'den bir imkan buldum. Bunu duyan New York İcra Kurulu benden randevu alıp, acaba hastaneyi VKV alır mı diye bir teklifte bulundu. Kuvvetli olalım diye üç kız kardeşimle beraber Vehbi Bey'e gittik. Vehbi Koç, "Git oğlum git, biz buzdolabı, araba üretiyoruz. Hastaneden ne anlarız, nasıl idare ederiz, başımıza bir de bu yükü almayalım" dedi. Ama yaşlar ilerliyordu. Tahminim, Vehbi Koç doktorlarıyla (Dr. Winkler ve Dr. Faruk Turnaoğlu) görüştü, onların da hastanenin kapanmaması konusunda rica ve isteklerini gördü. Hastanenin insan sağlığıyla ilgisi olduğunu ve kar etmeyeceğini bile bile, "Ben karışmam, hastane sizin mesuliyetinizde, yalnız bana iyi baksınlar" diyerek kabul etti. Uzun bir süreçten sonra hastaneyi üzerimize aldık, yatırımlar yaptık, yönetim şekli değişti ve bugünlere geldik. 2-3 satırda süreci özetlese de, bunları gerçekleştirmek ve iftihar edilecek bir hastane olabilmek için çok çaba sarfettik.

Hastane devraldıktan sonra Vehbi Koç Vakfı, ilk olarak renovasyon ve geliştirme çalışmaları için 300 milyon dolardan fazla yatırım yaptı. Yıllar içerisinde Amerikan Hastanesi, Türk sağlık sektöründeki lider pozisyonuna ulaştı. Bu süreçteki dönüm noktaları neler oldu?

Dr. Winkler, hastanenin hem Genel Müdürü hem başhekimiydi. Evveliyatını çok iyi bildiği ve NY İcra Kurulu tarafından atadığından, onları da iyi tanıyordu. Türkiye'de çalışma müsaadesi de vardı, daha iyisini bulamazdık. Hastane vakfa geçtikten sonra finansal sorun ortadan kalktı, Dr. Winkler vaktinin çoğunu hastane idaresine harcadı. Daha sonra Methodist'ten ismini duyduğum Rountree için başına geçti. Ben 1975 yılından beri Houston'a check-up olmaya giderdim, orada ameliyat

oldum. Kardiyolog ve dahiliye doktorum Antonio Jr. Gotto idi. Dostane ilişkilerimiz sonucu, Amerikan Hastanesi'nin yeni liderleriyle birlikte eğitim ve iş birliği adı altında Amerika'nın birçok lider doktoru İstanbul'a, hastanemize uzun yıllar boyunca her yaz geldiler, Türk hastaları bilabedel muayene ettiler ve doktorlarımızla yakın çalışıp fikir alışverişi yaptılar. Bu iş birliği hastanemizde verilen sağlık hizmetini başka bir boyuta taşıdı. Rountree'nin insani münasebetleri, doktorlarla, hastalarla ve sosyal çevrelerle iletişimi çok iyiydi. Hastanenin üzerindeki negatif görüntü kalkmaya başladı ve tekrar 1995 yılından itibaren yükselişe geçti. İdari yönden kurumsallaşmaya başladı. Tıbbi kadroya alanında lider birçok hekim katıldı. Semahat Arsel, hemşireliğin gelişmesi

Dünya çapında sağlık hizmeti veren bir hastane grubu olabilmek için durmadan çalışarak saygınlığımızı ve güvenilirliğimizi korumak, önceliğimizdir.

için çok çaba sarfetti. Hemşirelik Okulu, üniversiteye devredilerek fakülte oldu. MD Anderson ile anlaşma yapıldı. Kanser konusunda ülkenin en önemli kurumlarından biri haline geldik. Nihayet Amerikan Hastanesi'nin büyük katkılarıyla tıp fakültemizi açarak ülkemize insan kaynağı yetiştirmeyi başka boyuta taşıdık. 25 yılda, biri eğitim araştırma hastanesi olmak üzere, 3 hastane ve bir tıp merkeziyle hizmet verir hale geldik.

Amerikan Hastanesi'nin Vehbi Koç Vakfı'na devrinden bugüne Koç Topluluğu'nda ayrı bir yere sahip olmasında önemli bir katkınız var. Yönetiminde yer aldığınız, başarısı

için öncülük ettiğiniz, ülkenin örnek gösterilen kuruluşu Amerikan Hastanesi 100. Yılı'nı kutluyor. Bu yüzyılın en parlak yılları Amerikan Hastanesi'nin Vehbi Koç Vakfı'na devredildiği ve sizin yönetimde olduğunuz yıllara denk düşüyor. Biliyoruz ki, hastanenin başarısındaki istikrar bir tesadüf değil. Sizce bu başarı nelerle kazanıldı? İstikrarını neye borçlu? 100. yıl için gelecek mesajınız var mı?

Dediğim gibi, bu hale gelmede sarf edilen çabayı birkaç kelimeyle özetlemek kolay değil. Artık yurt dışına gitmek yerine, hastalarımız bizde tedavi görüyorlar. Yurt dışında da tanınan bir kurum haline geldik. Ben çalışanların göz ardı edilemeyecek katkılarının ayrıca altını çizmek istiyorum. 2000'li yıllardan itibaren doktorlarımız ve hemşirelerimiz gece gündüz çalışarak çaba sarfettiler. Onlarla iftihar ediyoruz. Vakfımız hastaneyi bugünlere getirebilmek için ciddi boyutta yatırım yaptı. Koç grubunun üst düzey yöneticileri idari yönden gelişmemize destek oldu. Mutfaktan yetişen yöneticilerimiz artık hastaneyi idare ediyorlar. Hocalarımız bugün doktor yetiştiriyor. Yeni yüzyıla uygun sağlık hizmeti verebilmek için planlı ve programlı, kendi ayakları üstünde duran bir hastane grubu olmaktan gurur duyuyoruz.

100. yıl için gelecek mesajımız, rakiplerimiz gibi hem yurt içinde gelişmek ve genişlemek hem de yurt dışına adım atmaktır. Dünya çapında sağlık hizmeti veren bir hastane grubu olabilmek için durmadan çalışarak saygınlığımızı ve güvenilirliğimizi korumak önceliğimizdir. Tıp alanındaki baş döndürücü gelişmeleri yakından takip etmekteyiz. Bunun icabı olan ekipman yatırımlarını tereddütsüz hastanelerimize katıyoruz. Şimdi uzaktan teşhis, tedavi ve evde bakım ön plana çıkmış durumda. Biz de yakında bu sistemleri hastalarımıza uygulayacağız. Pedalın daima çevrilmesi lazım, yoksa düşeriz!

DR. ERHAN BULUTCU: “BİR KURUMUN BİR ASRI GERİDE BIRAKARAK 100. YILINI KUTLAMASI NADİR GÖRÜLEN BİR DURUM”

100 yıldır uluslararası kalitede hizmet vermeyi başaran Amerikan Hastanesi'nin geleceğin sağlık beklentileri tablosunda öngördüğü uygulamalarını, bu alandaki çalışmalarını ve gelecek yüzyıla ilişkin planlarını, hastanenin CEO'su Erhan Bulutcu ile görüştük.

Vehbi Koç Vakfı çatısı altında hizmetlerini sürdüren Amerikan Hastanesi, Türkiye'deki en köklü sağlık kuruluşlarından biri. Hastanenin 100 yıllık tarihinde en önemli kilometre taşlarını belirtir misiniz? Amerikan Hastanesi olarak 100 yılın verdiği deneyimin gücünü hangi alanlarda hissediyorsunuz? Öncelikle, Türkiye sağlık sektöründe bir asrı geride bırakan bir kurum

olmanın haklı gururunu yaşarken, pandemi nedeniyle kutlamalarımızı ertelemenin burukluğunu yaşadığımızı da belirtmek isterim. 100 yıllık tarihimizi iki bölüm halinde özetleyebiliriz: 1920-1995 dönemi ve Vehbi Koç Vakfı'na devredilmesiyle başlayan 1995-2020 dönemi.

1. Dünya Savaşı sonrası misyonerlerin ve hayırseverlerin çabalarıyla hizmet vermeye çalışan bir hastane ve Türkiye'nin ilk hemşirelik okulu, insancıl ve yardımsever bir şahsiyet olan Amiral Bristol'un önderliğinde, 20 Ağustos 1920 tarihinde kuruldu. Bu dönemde bir diğer önemli aktör olan ve 1927-1957 yılları arasında 30 yıl başhekimlik yapan Dr. Lorrin Shepard, hastanenin ufak bir köşkten, Nişantaşı'nda bir hastane haline gelmesini sağlamış,

ırk, din, dil farkı gözetmeksizin herkese hizmet vermeye çalışmış, tıbbi ve idari kayıtları günümüzdeki hastanelere benzer şekilde düzenli tutmuştu. Her iki dönemde de hizmet veren Dr. Warren Winkler, 1966-1992 yılları arasında 26 yıl başhekimlik yapıp, 2019 yılında vefatına kadar hastanenin havasını solumuş, manevi destek sağlamıştır. Olağanüstü koşullarda sağlık hizmetini hastanenin ve kendisinin sunmasını sağlarken, bir yandan da idarecilik yaparak hayatını vakfetmiş, 1995 yılında hastanenin Vehbi Koç Vakfı'na devredilmesiyle birlikte, bayrağı George Rountree'ye devretmişti. George Rountree döneminde de modern hastane işletmeciliğinin temelleri atılmış; kendisi doktor, hemşire, hasta ile hastane yönetiminin arasında maksimum iletişimin kurulmasına öncülük etmiş ve Amerikan Hastanesi, Vehbi Koç Vakfı'nın yatırımları ve Koç Ailesi'nin bağışlarıyla bir kurumsal hastane haline gelmeye başlamıştır. Hastanemiz, tarihi boyunca, özellikle Türkiye'nin yokluk dönemlerinde sağlık hizmeti sunmaya devam ederken, 1939-1961 yılları arasında tıpta uzmanlık eğitimi vermiş, yoğun bakım hemşireliği başta olmak üzere, Türkiye'de hemşirelik eğitimi öne çıkarmış, Koruyucu Tıp, Check-Up Kliniği, Özel İnfertilite Eğitim Merkezi, Ayaktan Hasta Ameliyat Merkezi gibi bölümlerin kurulmasına ve özel hastane olmasına rağmen, Türkiye'de sağlık hizmetine öncülük etmiştir. Bildiğiniz gibi, 1995'ten bu yana Vehbi Koç Vakfı'na bağlı gelişen ve yükselişe geçen Amerikan Hastanesi, ustalık ve mükemmellik şiarıyla hizmet kalitesini yükseltirken, 2010 yılında Tıp Fakültesi'nin ve Üniversite Hastanesi'nin kurulmasına tıbbi liderleriyle birlikte öncülük ederek ve bugün, biri eğitim ve araştırma hastanesi olmak üzere, 3 hastane, 1 tıp merkezi ve 4.000'in üzerinde çalışanıyla VKV Sağlık Kuruluşları'na liderlik ederek, halkın her kesimine sağlık hizmet vermeye çalışmaktadır. Hastanelerimizin

Gelecekte hastaneler, hastaları tanı ve tedaviden, işlem ya da ameliyattan sonra maksimum 48 saat yatırılıp iyileşme döneminin geri kalan kısmını dijital takiple evlerinde ya da ruhsal ve sosyal olarak daha iyi hissettikleri hastane dışı ortamlarda iyileştirecekler.

bugünlere gelmesinde büyük rol oynayan ve emek veren başta Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Rahmi M. Koç ve Vehbi Koç Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Semahat Arsel olmak üzere, tüm Koç Holding idareci ve çalışanlarıyla hastanelerimizde geçmişte ve halen çalışan sağlık ordusuna şükranlarımızı sunuyoruz.

Dünyadaki benzer kurumlarla birlikte değerlendirildiğinde, Amerikan Hastanesi'nin alanında öncülük ettiği konular neler? Amerikan Hastanesi sizce gelecek nesiller için nasıl bir örnek oluşturacak?

Öncelikle şunu bilmeliyiz ki, hak ve güç sahibi hasta, daha doğrusu yeni sağlık tüketici profili gelecekte egemen olacak. Bilinçli, farkındalık seviyesi yüksek, kendini doktorla eş pozisyonda gören, verileri ölçen, mobil takip eden, sağlıklı kalmaya enerji ve para harcayan, fiziksel iyileşme yanında ruhsal-zihinsel iyileşmeyle, sağlıklı beslenmeyle ve dijital dünya ile yaşayan bir profil. Biz de bu profile ve beklentilere uygun yatırımlara başladık.

Önce hastaneleri ele aldığımızda, özellikle Kuzey Amerika'da, sağlık sektöründe hacim odaklı hizmet anlayışının yerini değer odaklı hizmet verme anlayışına bıraktığını

söyleyebiliriz. Yani hastaların tüm süreçlerin merkezinde olduğu, bakımda standardizasyon ve mükemmelliğin yakalanmaya çalışıldığı bu sistem, "Service Line" adı altında Kuzey Amerika'nın önde gelen hastanelerinde uygulanıyor. "Service Line" sistemini, endüstrinin diğer kollarındaki ürün bazlı üretim anlayışının, hastalık bazlı yapılanma anlayışı olarak sağlık sistemine entegre olması şeklinde yorumlamak mümkün. Hasta bakım sürecinde zaman zaman kopukluğa yol açan departman bazlı geleneksel organizasyon yapısına alternatif olarak "Service Line" sistemi, hastaların vücudunda şikayeti olduğu, örneğin sindirim sistemine yönelik bir konuda, hastaneye girişinden çıkışına kadar rahat ve akıcı bir hizmet almasını sağlayabilecek bir organizasyon. Her türlü sağlık personelinin görev ve sorumluluklarının ayrıntılı olarak belirlendiği ve tedavi bakım planlarına ait standart protokollerin uygulandığı bu hizmet hattı ya da sistem, hastanemizdeki hayata geçirilmeye başlandı. Gelecekte hastaneler, hastaları tanı ve tedaviden, işlem ya da ameliyattan sonra maksimum 48 saat yatırılıp, iyileşme döneminin geri kalan kısmını dijital takiple evlerinde ya da ruhsal ve sosyal olarak daha iyi hissettikleri hastane dışı ortamlarda iyileştirecekler. Bu yüzden hastaneler, araştırma, eğitim, salgın ve travma hastaneleri dışında, 30-100 yataklı olacak.

Dijitalleşme hayatımızın her alanını hızla kaplarken, sağlık sektörünün dijital dönüşümü de hızlı bir şekilde başladı. İlerleyen yıllarda birçok hastalıkta sağlık ihtiyacı için hastaneye gitmeye gerek kalmayacağını söylemek artık mümkün. Evlerimize entegre olacak sağlık sensörleri, TeleTip, portatif teşhis cihazları ve yapay zeka bazı klinik tanı destek sistemleri, sağlıktaki yeni teknolojilerden bazıları. Biz de son dönemde "telemedicine" kavramına odaklandık. Bu, sağlıkla ilgili hizmet

AMERİKAN HASTANESİ'NİN DEĞERLERİ

- Hasta güvenliği önceliğimizdir.
- Etkin ve kaliteli hasta bakımı ve tedavisi hedefimizdir.
- Tüm uygulamalarımızı etik kurallar çerçevesinde sürdürürüz.
- Ölçülebilen ve değerlendirilebilen bir sistem ile kendimizi sorgularız.
- İnsan kaynağımıza mesleki gelişim ve sürekli eğitim olanakları yaratırız.
- Sunduğumuz sağlık hizmetinde güvenilir ve şeffaf olmak, sürekliliği sağlamak toplumsal sorumluluğumuzdur.

ve bilgilerin teknolojik çözümlerle dağıtılmasını içeriyor. Zaten hastane dışı hizmetleri geliştirme işini 2020-2021 vizyonumuza almıştık. Pandemi süreciyle birlikte daha hızlı aksiyon aldık, doktorlarımızla hastalarımızı Online platformda buluşturan Koç e-Sağlık hizmetimizi hayata geçirdik. Sağlık tüketicisi olan yeni bir nesil var. Bu kitle, uzaktan sağlık hizmetlerini almak istiyor. Biz de giyilebilir sağlık teknolojileriyle, hastalarımızı 24 saat takip edebileceğimiz sistemler üzerine yoğunlaştık.

Diğer odaklandığımız konu da, zihin sağlığı. Amerikan Hastanesi olarak 2017 yılında "İyileştir Kendini" mottosuyla hastaların fiziksel ve ruhsal sağlıklarına katkıda bulunacak ve medikal tedavilerine destek olacak "Code Lotus" projesini başlattık. 2017 yılı Eylül ayında tam kapsamlı olarak hizmete sunulan "Code Lotus" bünyesine müzik terapi, sanat terapi, ciğ beslenme atölyeleri, kayropratik, biofeedback, akupunktur gibi farklı bütüncül yaklaşım alanlarının da eklenmesini planlıyoruz. Cleveland Clinic, MD Anderson, New York Presbyterian gibi alanında lider pek çok hastanede de örnekleri olduğu

gibi, tamamlayıcı tıp ile hem yoğun stres altındaki hastane çalışanlarına hem de hastalara yönelik tasarlanmış programlar sunuluyor. Türkiye'de ilk kez bir hastanede Fonksiyonel Tıp Merkezi'mizi açtık. Kişilerin yaşam biçimlerinden beslenme alışkanlıklarına, stres ve hormonlar üzerine etkilerinden ruhsal iyileştirmeye kadar, "İyileştir Kendini" dediğimiz yeni proaktif yaklaşımlar... Anlattığım vizyonlara yönelik yatırımlara ve uygulamalara başlayarak, yeni nesillere de öncü olmaya çalışıyoruz.

100 yılı geride bırakan, birikimlerini geleceğe taşıyarak ilerleyen Amerikan Hastanesi'nin yakın ve uzun vadeli yeni hedefleri, belirlenen yeni misyonları var mı? Yalnızca insan sağlığını değil, dünyanın sağlığını da önemseyen Amerikan Hastanesi, pandemiyle beraber girdiği yeni 'yüz' yılda nasıl bir vizyon oluşturacak?

Türkiye'de ilk COVID-19 vakasının 10 Mart 2020 tarihinde açıklanmasıyla beraber, önümüzdeki dönemi farklı koşullar altında yaşayacağımız kesinleşti. Hastalarımızın tedavisinin devamlılığını sağlayabilmek için yeni

Türkiye'de ilk kez bir hastanede Fonksiyonel Tıp Merkezi'mizi açtık. Kişilerin yaşam biçimlerinden beslenme alışkanlıklarına, stres ve hormonlar üzerine etkilerinden ruhsal iyileştirmeye kadar, "İyileştir Kendini" dediğimiz yeni proaktif yaklaşımlar...

koşullara adapte olacak şekilde Tele Tıp, giyilebilir sağlık cihazları ve evde/işte sağlık uygulamalarına odaklandık. Kronik hastalıkların ve yaşlı hasta nüfusunun artması, hastalarımızı hastane dışında da takip ve tedavi etmemizi gerektiriyor. Çok yakında hayata geçireceğimiz "Koç Sağlık Yanımda" uygulamamızı, hastalarımızın sadece hastane içerisinde değil, desteğe ihtiyaçları olduğu her an yanlarında olma vizyonu ile kurduk. Türkiye'nin sağlık alanında ne kadar gelişmiş olduğunu pandemi döneminde gördük. Uluslararası hastalarımız nezdinde yarattığımız güveni Amerikan Hastanesi'ne "Turquality" belgesi olarak ve yurt dışında tanı odaklı ayaktan hasta tıp merkezleri açarak artırmak istiyoruz.

Amerikan Hastanesi, tıp teknolojileri alanında her zaman öncü konumda yer aldı. Bu konuda yeni açılımları hayata geçirdi. Son olarak da, geçtiğimiz yıl dijital hastane odağı ile hastaların hastaneye gelmesine gerek kalmadan sağlık personeline ulaşmalarını sağlamak gibi çeşitli dijital çözümler içeren bir sisteme geçmiştiniz. Gelecekte dijital uygulamalar nereye varabilir? Neler öngörüyorsunuz?

Çok yakında "Koç Sağlık Yanımda"

uygulamamızı hayata geçiriyoruz. Uygulamayı, Koç Sağlık çatısı altında hastaların, hasta yakınlarının ya da koruyucu sağlık hizmeti almak isteyenlerin sağlık ihtiyaçlarına uygun teşhis, tedavi, bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinin "bulundukları yerde" verildiği, multidisipliner ve profesyonel bir hizmet organizasyonu olarak konumladık. İlk aşamada kan alma, radyoloji işlemleri, enjeksiyon, pansuman, diyabetik hasta eğitimi, fizik tedavi, yenidoğan bakımı, bebek ve anne bakımı gibi hizmetleri hastanın kendini huzurlu ve güvende hissettiği yere (evine ya da istediği yere) götüreceğiz. Böylece "Koç Sağlık Yanımda" ile hastanın daha konforlu hissetmesini sağlarken, zaman, işgücü, iletişim ve kapasite olarak da verimliliği artıracacağız. "Koç Sağlık Yanımda" ile ileriki dönemlerde hava ve denizde de 7/24 sağlık hizmeti vermeyi planlıyoruz. Projenin daha ileriki adımlarında, giyilebilir teknolojilerle hastanın takibi yapılacak. Örneğin hastanın bileğindeki bantla kalp atışlarını takip edip, aritmi artınca hastayı arayıp sağlık danışmanlığını yapılacak, bu doğrultuda öneriler verilecek. Ayrıca, giyilebilir teknolojilerle hastanın kan şekeri aniden yükseldiğinde, doktorun ekranına sinyal

düşecek ve hemen hastayı arayarak takibini yapacak. Yine projenin ilerleyen zamanlarında "mobil app"imiz üzerinden acil yardım görüşmeleri yapılabilecek. Örneğin bir kaza geçirdiniz, aplikasyon sayesinde konumunuzu çağrı merkezine aktararak hızlı tıbbi yardım almanız sağlanacak. "Koç Sağlık Yanımda"nın bir diğer ürünü de, "catering" hizmeti olacak. Sağlıklı yemek seçenekleri, diyabetik hastalara özel beslenme kitleri, kanser hastalarına özel ya da kronik/alerjik hastalıklara özgü catering grupları oluşturulacak. "Koç Sağlık Yanımda"nın bir başka ürünü ise, "7/24 Tele Tıbbi Danışma". Hasta uzaktan telefonla ya da görüntülü konuşma yaparak tıbbi bir danışmanlık alabilecek.

100 yıl içinde birçok ilkle anılan Amerikan Hastanesi, 1988 yılında Türkiye'de ilk "Koruyucu Sağlık Hekimliği Merkezi"ni de hayata geçiren kuruluştur. Yenilikçi bakış açısıyla, geleneksel sağlık hizmetlerinin ötesinde, hastaların bir bütün olarak ele alındığı kişiselleştirilmiş tıp ile tamamlayıcı tıptan faydalanarak hizmet verilmesi de son dönemdeki önemli açılımlardan biriydi. Bireylerin bütünsel sağlıklarına katkıda bulunacak yeni çalışmalarınız neler olacak? Gelecek planlarınızda tamamlayıcı tıp rotanız hangi yönde ilerleyecek?

Kişiselleştirilmiş tıp uygulamaları yaygınlaşarak, sağlık hizmeti sağlayıcıları değişen sağlık tüketicisi profillerine uyum sağlayarak, hasta merkezli hale gelecektir. Bireylerin hastalık nedeninin moleküler seviyede analizi, genetik testlerle hastalıkların önceden engellenmesi, akıllı ilaçlar ve sağlıklı yaşama ve yaşam süresinin uzatılmasına yönelik tedaviler ön plana çıkacak. Özellikle kanser tedavisinde akıllı ve kişiselleştirilmiş tedaviler yaygınlaşacak. Kişiselleştirilmiş tıp ile hayatımıza girecek olan yapay organ

ve doku üretimi ise, tıpta tedavisi bir zamanlar imkansız veya çok riskli olarak görülen hastalıkları tedavi edebilmemizi sağlayacak. Aynı zamanda, tıbbi cihazların insan faktörünün kısıtlayıcı fonksiyonlitesinden kurtularak geliştirilmesi de mümkün olacak. Bugün, aynı tanıyı almış bütün hastalar için tek ilaç üretilmesinden, hastaların genomlarına göre kişiselleştirilmiş ilaç üretilmesine hiç olmadığı kadar yakınız. Dünya Sağlık Örgütü, "sağlığı" sadece hastalık ve sakatlığın olmaması değil, bedensel, ruhsal ve sosyal yönden iyilik hali olarak tanımlıyor. Günlük aktiviteler de işlevsel olabilmek, kronik sorunlarla kısıtlanmamak, iyi uyumak, sağlıklı beslenmek gibi daha bütüncül bir tanıma kavuştu.

Hizmet verdiği 100 yıllık sürede odağına insanı alan Amerikan Hastanesi, kendi bünyesinde hastayla iletişime özen gösteren, kaliteli hasta bakım ve tedavisi sağlayan insan kaynağını oluşturmak için hangi adımları izliyor?

Sağlık sistemi hasta, hastane ve sağlık personeli üçgeninin her boyutunu ele alan dinamik bir yapıdır. Türkiye ve özel hastaneler genelinde en önemli sorunlardan biri, nitelikli doktor, hemşire ve teknolojileri uygulayan teknisyenlerin niceliksel açıdan yetersiz kalmasıdır. Amerikan Hastanesi, Türkiye'deki ilk Hemşirelik Okulu'nun kurucusudur ve ilk mezunlarını 2016 yılında vermiş olan Koç Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin kurulmasında muazzam destek olmuştur. Hedefimizi, kurumsal olarak desteklediğimiz tıp fakültesi mezunu doktor ve hemşirelerimizin üst ihtisaslarını da tamamladıktan sonra kurumlarımızda lider olması durumunda, misyonumuzu başarmış olacağız. Aynı şekilde, işletme kısmında da lider kadroları 10 yıldır yurt dışı uzun süreli eğitimlerle destekleyerek yetiştirmeye çalışıyoruz. İdari kadrodaki genç ve dinamik liderler şimdiden yönetici,

müdür ve direktör pozisyonlarına geldiler. Ayrıca ileri düzey eğitim ve simülasyon merkezi olan RMK AIMES ile hem kurumlarımızda çalışan sağlık çalışanlarımızın bilgi ve beceri düzeyini hem de yurt içi ve yurt dışından gelen doktor ve hemşireler için simülatör, kadavra ve hayvan üzerinde ileri düzey kurslar düzenlemekteyiz.

Pandemi, tanımlı gereği uluslararası iş birliğinin çok önemli olduğu bir konu. Tedavi ve aşı alanında sınırları aşan paylaşımlar, pandeminin en kısa sürede sona erdirilmesi açısından çok kritik. Amerikan Hastanesi uluslararası iş birliği ve ortak çalışmalarda nasıl bir bakış açısına sahip?

Enfeksiyon hastalıkları, göğüs hastalıkları, yoğun bakım, dahiliye gibi birçok branştan doktorun olduğu Multidisipliner Pandemi Komitesi her hafta düzenli olarak toplanmakta ve her branş kendi alanında yayınlanmış olan en güncel bilimsel makaleler ışığında virüsle mücadeledeki en güncel bilgileri aktarmaktadır.

"İnsan Odaklı Bakımı" destekleyen

Plantree International Derneği'nin pandemi döneminde insan odaklı bakımı sürdürme prensiplerini ve yurt dışındaki diğer kuruluşların bu dönemde yaptığı iyi uygulamaları takip ederek hastanemizde hayata geçirdik.

Aynı zamanda, Vehbi Koç Vakfı Sağlık Kuruluşları'ndan Koç Üniversitesi Hastanesi ve Translasyonel Tıp Araştırma Merkezi'miz de COVID-19 Hızlı Tanı Kiti geliştirmektedir.

Hedefimizi, kurumsal olarak desteklediğimiz tıp fakültesi mezunu doktor ve hemşirelerimizin üst ihtisaslarını da tamamladıktan sonra kurumlarımızda lider olması durumunda, misyonumuzu başarmış olacağız.

Bir kurum için 100 yılı geride bırakmak çok önemli ve heyecan verici bir dönüm noktası. Bu dönüm noktasını kutlamak, kurum hafızasında kalıcı kılmak adına 100. yıla özgü ne gibi projeler geliştirildi?

Gerçekten bir kurumun bir asrı geride bırakarak 100. yılını kutlaması nadir görülen bir durum. Çok şanslıyız ki, Cumhuriyet'ten önce kurulan ve bir yüzyılı geride bırakan Amerikan Hastanesi'nin kıymetli tarihini en güzel biçimde yansıtmak da bizlerin sorumluluğunda oldu. Kurum hafızasını kalıcı kılmak, hastanemizin dününü, bugününü, yarını geleceğe nesillere de aktarabilmek adına 3 ciltlik hazırladığımız tarihçe kitabımız, 100. Yılımıza özgü projelerden biri. Amerikan Hastanesi'nin yıllar içerisinde nasıl büyüdüğü, sağlık sektöründe imza attığı ilkleri ve Vehbi Koç Vakfı çatısı altına geçmesinden sonra kurumsallaşarak vizyonunu genişletmesi detaylı bir şekilde tarihçe kitabımızda anlatılıyor. Kurum arşivimizde yer alan tüm dokümanlardan faydalandığımız ve kurumda emeği geçen kişilerle yapılan röportajlarla hazırlanan çok detaylı bir çalışma olduğunu söyleyebilirim. Bir de tarihçe kitabını destekleyecek şekilde bir belgesel çalışmamız olacak. Kurum hafızasına ismini kazımış kişiler ve halen emek veren yöneticilerimizle yapılacak olan bu belgeselin Amerikan Hastanesi'nin sağlık sektöründe oynadığı rolü çok iyi özetleyeceğine inanıyorum. Eş zamanlı olarak, tarihçe kitabımızı ve belgeselimizi sergilediğimiz Online platform olan bir mikrositeyi de hayata geçireceğiz. Bu mikrositeyle birlikte, hem tarihçedeki mihenk taşları görülebilecek hem de belgesele ulaşılabilir.

Tarihçe çalışmalarının yanı sıra, yine kurumda emeği geçen ve Amerikan Hastanesi'nin tarihine dokunmuş kişilerin yüzlerinden oluşacak #yüzçokşeyanlatır portre sergimiz olacak. Biliyorsunuz, bir hastaneyi hastane yapan, emek veren

doktorları, hemşireleri olduğu kadar, hastaları, hastane içerisinde yaşanan tüm mutlu, heyecanlı, hüzünlü anlardır. Bu sergide 100 portre fotoğrafıyla bu duyguları ön plana çıkartarak, her zaman hatırlanmasını sağlamayı hedefliyoruz. Portre fotoğraflarından yola çıkarak, #yüzçokşeyanlatır konseptiyle hazırlayacağımız manifesto filmimizi de dijital platformlarda döndüreceğiz. Pandemi nedeniyle bu sene hayata geçiremediğimiz kutlama etkinliklerimizi ise 2021 yılı içerisinde planladık. Umarım bu zorlu günleri geride bırakarak, 100. yılın coşkusunu moda tasarımı öğrencileriyle düzenleyeceğimiz yarışmamızla, bilimsel konferanslarımızla, klasik müzik konserlerimizle hep birlikte kutlayacağız.

Amerikan Hastanesi kuruluşunun 100. senesinde, insanlık tarihini yeniden şekillendiren bir salgına tanık oldu. Ülkemiz ve dünyanın yaşadığı bu zorlu süreçte özveriyle çalışan doktorlar ve sağlık personeline neler söylemek istersiniz?

Dünyayı ve ülkemizi etkisi altına alan salgınla birlikte, olağanüstü günlerden geçiyoruz. Böylesi bir dönemde pandemi hastanesi olarak da hizmet vermek hepimiz için büyük bir özveriydi... Amerikan Hastanesi olarak, toplum sağlığını koruma misyonumuz ve dayanışma ruhuyla kenetlenerek daha da güçlendiğimiz bu süreci kusursuz bir şekilde yönettik. Ülkemizin dört bir yanında doktorlarımız, hemşirelerimiz ve sağlık çalışanı arkadaşlarımız çok büyük bir sorumlulukla ilk günden itibaren gece gündüz demeden, özveri ve üstün gayretle, yaşamları pahasına çalışmalarını sürdürüyorlar. Öncelikle Vehbi Koç Vakfı Sağlık Kuruluşları çalışanları başta olmak üzere, ülkemizdeki tüm sağlık çalışanlarına sonsuz teşekkürlerimi sunmak ve yine özellikle bu dönemde ailelerimizin bize gösterdiği anlayış ve destek için minnettar olduğumuzu söylemek isterim.

Pandemi hastanesi olarak hizmet vermek hepimiz için büyük bir özveriydi. Ülkemizin dört bir yanında doktorlarımız, hemşirelerimiz ve sağlık çalışanı arkadaşlarımız çok büyük bir sorumlulukla ilk günden itibaren gece gündüz demeden, özveri ve üstün gayretle, yaşamları pahasına çalışmalarını sürdürüyorlar.

HALK SAĞLIĞININ KAHRAMAN MESLEĞİ HEMŞİRELİĞE ÖVGÜ YILI

Dünyada 2020 yılının 'Hemşirelik Yılı' ilan edilmesiyle hemşireliğin önemi ve ihtiyaçlarının uluslararası gündemde görünür hale gelmesi amaçlandı. Bu sürece pandeminin de eklenmesiyle, sağlık otoriteleri hemşirelik mesleğinin güçlendirilip teşvik edilmesi yönündeki formül arayışlarını hızlandırdı. Türkiye'de ise hemşireliğin ehemmiyetini yıllar önce 'gören' Semahat Arsel'in, mesleğin duayenleriyle birlikte sunmuş olduğu hizmetler, ülke sınırlarını aşarak karşılığını bulmaya devam ediyor.

Dünya Sağlık Örgütü'nün kararıyla 2020 "Hemşire ve Ebe Yılı" ilan edildi. Modern hemşireliğin öncüsü Florence Nightingale'ın 200. doğum yılı olan bu tarih, sembolik anlamının ötesinde, hemşirelik mesleği adına büyük önem taşıyor. Özellikle tüm dünyayı etkisi altına alan pandemi sürecinde önemini daha çok hissettiren hemşirelerin özverisi fark ediliyor. Mesleğin vazgeçilmezliğinin bir kez daha kabulünün yanı sıra görev tanımı ve katkıları yeniden tartışılıyor. Profesyonel hemşirelik, 1854-1856 yılları arasında, Florence Nightingale tarafından ülkemizde, İstanbul'da Selimiye Kışlasında başlatıldı. Hemşireliğin Türkiye'de ilk kez değer görmesi ise 1900'lü yıllara kadar uzanır. Hemşireliğin bir meslek olduğunu ve branşlara ayrıldığını savunan Besim Ömer Paşa, 1911'de İstanbul'un tanınmış ailelerine mensup hanımefendilerini, derslerini kendisinin verdiği

'Gönüllü Hastabakıcılık Kursu'na çağırır. Mesleğin gereğini çok iyi anlamış olan Paşa ile başlayan süreç, bugün uluslararası kalitede hemşireler yetiştirmeye uzanan istikrarlı mücadelenin temelini oluşturuyor. Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi ve Vehbi Koç Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Semahat Arsel ise bu mücadeleye 1970'li yıllarda katılarak, Türkiye'de hemşirelik mesleğinin yönünü değiştiren önemli bir isim oldu. Kuruluşunda ülkenin ilk hemşirelik okulu olan Amiral Bristol'ün hikayesini yaşatan Amerikan Hastanesi'nin 100. yılını kutlarken, mesleğin değerli isimleriyle hemşireliğin tarihi yolculuğuna çıktık. Türkiye'de hemşirelik mesleğinin kabul görme, gelişme, güçlenme ve uluslararası platformda 'görünür' hale gelme sürecini, Sayın Arsel ile birlikte Hemşirelik Komisyonu Eski Kurucu Üyesi Gülsevrim Çeviker ve Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dekanı Ayişe Karadağ'a sorduk.

VEHBİ KOÇ VAKFI YÖNETİM KURULU BAŞKANI SEMAHAT ARSEL: "HEMŞİRELİK OKULU'NUN AMACI HEMŞİRELİĞİN BİLGİ, ÖZVERİ, SEVECENLİK, HOŞGÖRÜ, SEVGİ, SAYGI, ŞEFKATLE YAPILABİLECEK BİR MESLEK OLDUĞUNA İNANDIRMAKTI"

Vizyonuyla birçok kişiye ilham olan Semahat Arsel, 70 yıldır hemşirelik mesleğinin önemine işaret ederek, meslek sorunlarının incelenmesi ve uluslararası seviyede güçlenmesi için büyük bir inançla çalışmaya devam ediyor. Cumhuriyet'in ilk yıllarından bu yana ülkemizdeki hemşirelik hizmetlerini eğitim çerçevesinden değerlendiren Arsel, mesleğe dair gözlemlerini kendi hikayesinin yansımalarıyla paylaştı.

Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi'nin temelleri yaklaşık bir asır öncesine, Amerikan Hastanesi'nin bünyesinde kurulan ve 1957 yılına kadar Amerika Birleşik Devletleri hükümeti tarafından desteklenen ilk özel ve yabancı sağlık eğitim kurumu olan, Amiral Bristol Hemşirelik Okulu'na dayanıyor. O yıllarda başlayan hemşirelik eğitiminin başlangıç hikayesi ve hedefleri hakkında neler söylersiniz?
Ülkemizin ilk hemşire okulu olan Amiral Bristol Hemşirelik Okulu 1920'de

kurularak bu alanda eğitiminin doğuşuna ve hasta bakımında öncü ve örnek çalışmalarıyla Türkiye'nin bugünkü "hemşirelik mesleğinin" gelişimine büyük ölçüde katkıda bulunmuştur. Okul o yıllardan 1950'lere kadar Cumhuriyet'in buhranlı yıllarında dahi, sahip olduğu ilkeler ve kuvvet sayesinde, yurdun dört bir yanında ve dünyanın başka ülkelerinde sağlık alanında çalışan, değerli hemşireleriyle ün salmıştır. Yetmiş iki yıllık birikimi ve deneyimleriyle, üstün hizmet verme anlayışını birleştirerek 79 yıl görev

yapmıştır. Aradan geçen uzun yıllardan sonra 1999-2000 eğitim yılından itibaren bayrağı Koç Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu'na devretmiştir. Okulun amacı hemşireliğin bilgi ve yetkinliğin yanı sıra özveri, sevecenlik, hoşgörü, sevgi, saygı, şefkatle yapılabilecek bir meslek olduğuna inandırmaktır. Amiral Bristol Hemşirelik Okulu Türkiye'nin en iyi "yatakbaşı hemşirelerini" yetiştiren okulu olmuştur. Fark yaratan değerli hemşirelerin yetiştirilmesini layıkıyla başaran okul, mezun hemşirelerin hasta bakımındaki

yetkinliklerinin yanı sıra, iş ahlakı açısından da son derece başarılı olduklarını kanıtlamışlardır. Amiral Bristol Hemşirelik Okulu öğrencileri tüm bu öne çıkan özellikleriyle, görev yaptıkları kurumlarda her zaman dikkatleri çekmişlerdir.

İlk mezunlarını 1923 yılında veren Hemşirelik Okulu'nun 1931'de öğrenim süresi üç yıla çıkarıldı. Resmi adı da Amerikan Hastanesi Hastabakıcılık Dershane'si oldu. Ülkemizde Hemşirelik Okulu'nun varlığı nasıl bilinirdi ve ilk mezunların da etkisiyle takip eden yıllarda ne gibi gelişmeler oldu?

Amiral Bristol Hemşirelik Okulu'nun ilk mezunları arasında 1924 yılında mezun olan Esmâ Deniz, 1930 yılında mezun olan Fatma Bengisu ve 1957'de mezun olan okul müdürü Gülsevîm Çeviker, gerek profesyonel öğretmenlik ve yöneticilik görevlerinde ve gerekse hemşire dernekleri, çeşitli sağlık ve yardım derneklerinde fahri yöneticilik görevleri üstlenmişlerdir. Görevlerinde büyük başarılar kazanan bu kişilerin, hemşirelik mesleği içinde esin kaynağı, örnek birer lider hemşire olarak benimsendikleri ve Amiral Bristol'lu olmanın onurunu taşıdıkları Türkiye'de hemşirelik camiasında bilinirdi. Faaliyetlerini sürdürdüğü yıllar içerisinde sayıları 1500'ü aşan Amiral Bristol Hemşirelik Okulu mezunları, hastanenin yanı sıra ülkemizin de kaliteli hemşire ihtiyacının karşılanmasında önemli bir rol oynadı. Eğitim kalitesini ortaya koyan en önemli gösterge ise, ülkemizin birçok resmi ve özel kuruluşlarında görev yapmış olan hemşirelik hizmetleri müdürü veya hemşire yöneticilerinin bu okuldan mezun olmasıdır.

İlk Türk hemşirelerden Sayın Esmâ Deniz 1943 yılında arkadaşlarıyla birlikte Türk Hemşire Derneği'ni kurarak 1943- 1962 yılları arasında başkanlığını yaptı. Uluslararası Hemşireler Birliği'ne (International Council of Nurses) ICN'e

Hemşirelerimizin mücadelesi sayesinde, salgın sürecinin karamsar günlerinde geleceğe sağlık ve güvenle bakabiliyoruz.

kabul edildi. Okul, 28 Ağustos 1920 - 1957 yılları arasında "Özel Dershane" olarak eğitimine devam etmiş, 1957 Haziran'da 4 senelik programla Milli Eğitim ve Sağlık Bakanlığı tarafından tescil edilerek Hemşirelik Sağlık Koleji unvanını almıştır.

Hemşireliğin temel sorumluluğu olan toplum sağlığını yükseltmek, acıyı dindirmek, bireyin yeniden sağlığına kavuşturulmasının yanı sıra; bu sorumlulukları yerine getirirken bilgili, akıllı, vicdanlı olmak temel davranış biçimi kabul edilirdi. Hemşirelik biliminin ayrıntılarını ve hemşirelik sanatının değişen tekniklerini öğrencilere aktarırken, izlenilen yolun Atatürk'ün çağdaş uygarlık yolu olduğu da tekrar tekrar vurgulanırdı.

Hemşirelik mesleğini geliştirmeye yönelik güçlü arzunuz önce annenizin vefatı, sonra hastalığınızın ortaya çıkmasıyla belirgin hale geldi. Bu süreçte gözlemlerinizi ne yönde, sizi ne etkiledi?

Annemi 1973'te kaybettiğimden hastanelerde görev yapan hemşireleri gözlemlemeye başlamıştım. 1974'te bizzat hemşirelerle ilgilenmeye, bu mesleği elimden geldiği kadar desteklemeye karar verdim. Babam ilgimi haklı buldu ve her zamanki gibi bana yol gösterdi. Projemin devamlılığı için, Vehbi Koç Vakfı'na bir fon konulacak, o fonu ben kendi kesemden büyütecek ve gelirine göre yapabileceğim bir yardım planlayacaktım. Neredeyse tüm yaşamım boyunca hemşirelik mesleğini

Allah'ın bana verdiği bir görev ya da mesaj olarak algıladım. Hata kabul etmeyen, özveri, fedakarlık isteyen mesleklerdi bunlar. İyi eğitilmiş, becerikli bir hemşire ile deneyimsiz hemşirenin farkını bana yapılan uygulamalardan anlar olmuştum.

Koronavirüs ile mücadele sürecinde gördük ki; sağlık çalışanlarının hayatımız için önemi, tahmin edilenin çok ötesinde. Hemşirelerimiz de bu mücadelenin en önemli neferleri arasında yer alıyor. Siz zaten yıllardır verdiğiniz katkılarla bu konuyu vurguluyorsunuz. Bu süreçte hemşirelerin rollerini nasıl değerlendiriyorsunuz? Özellikle vermek istediğiniz bir mesaj var mı?

Pandemi süresince, çok değerli sağlık çalışanlarımızın emekleri bizlere umut ışığı oluyor. 2020 yılı boyunca, Florance Nightingale'in 200. doğum yılı olması nedeniyle, Dünya Sağlık Örgütü'nün 'Hemşireler: Dünya Sağlığı İçin Öncü Bir Ses' olarak açıklanan teması bizi heyecanlandırdı.

Kurucusu olduğum Vehbi Koç Vakfı Hemşirelik Fonu, Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi ve SANERC sayesinde mesleğini yaşamının merkezine koyan, gönülden hizmet veren binlerce hemşire ile tanışma fırsatı yakaladım. İyileşme sürecinin sorumluluğunu üzerine alan, eşsiz bir şekilde emek veren, bakımını üstlendiği hastanın hem fiziksel hem ruhsal sağlığını geliştirmek için destek olan birçok hemşirenin varlığına şahit oldum. Hemşirelerimizin mücadelesi sayesinde, salgın sürecinin karamsar günlerinde geleceğe sağlık ve güvenle bakabiliyoruz. Donanımlı, çok yönlü ve çağının beklentilerini karşılayan kıymetli hemşirelerimizle gönül birliğimizin, ülkemizin ve dünyanın zor günlerinde bir umut ışığı olmasını büyük bir memnuniyetle gözlemliyorum. Hemşirelerimize bir kez daha minnetlerimi sunuyorum.

HEMŞİRELİK KOMİSYONU ESKİ KURUCU ÜYESİ GÜLSEVİM ÇEVİKER: "MESLEĞİMİZ ÇOK ZORDUR, ZORLAYICI VE YIPRATICIDIR AMA BAŞARIRIZ! MADEM MESLEĞİMİZİN ÖZÜ SEVGİDİR, SEVGİNİN AŞAMAYACAĞI BİR ZORLUK DA OLAMAZ!"

1974'te Koç Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu'nun kuruluş aşamalarında görev almış, 'Amiral Bristol Hemşirelik Okulu' kitabının yazarı, mesleğe değerli katkıları olan Gülsevım Çevıker'le görüştük. Sayın Çevıker, Amiral Bristol Hemşirelik Okulu'ndan bu yana ülkemizde hemşirelik eğitiminde kaydedilen gelişmeleri ve o döneme ait kişisel izlenimlerini paylaştı.

1920'de hizmete giren Hemşire Okulu, o yıllarda Türkiye'nin acil hemşire ihtiyacını karşılamak ve herkese sağlık hizmeti ulaştırmak amacıyla kurulmuştu. Bu tarihten önce Türkiye'de hemşirelik eğitimi veren herhangi bir kurum

olmadığı gibi neredeyse hemşire de bulunmuyordu. Amiral Bristol Hemşirelik Okulu'nun, ülkemizin sağlık hizmetlerinde yarattığı köklü değişimde size göre en önemli kilometre taşları nelerdir?
Birinci Dünya Savaşı her ülkede olduğu

gibi bizde de dengeleri değiştirmişti. Özellikle Bolşevik Ayaklanması nedeniyle Rusya'yı terk eden Beyaz Ruslar, Rum ve Ermeni mülteciler İstanbul'a göç etmeye başlamışlardı. Bu sırada İstanbul'da bulunan Amerikalılar diğer müttefik askerleri ile azınlık gruplara mensup mültecilere ve yerli halkın çeşitli sağlık ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla Kızılhaç Dispanseri kurmuşlardı. O anda Anadolu'daki Milli Mücadele Hareketi devam ediyordu. İstanbul'da doğru dürüst bir hastane yoktu. Bütün bunların yanında ülke genelinde de doktor sayısı oldukça az olduğu gibi hasta bakımından anlayacak kimseler de yoktu. Var olan doktorlar Milli Mücadeleye katkı sağlamak için cephelerde kurulan geçici ilk yardım çadırlarında göreve gitmişlerdi. Hastanelerde çalışacak hemşire olmadığı gibi, hemşire yetiştirecek bir kurum veya kuruluş da yoktu. Amerikalı ve müttefiklerin yardımı ile açılmış olan dispanser her ne kadar görevini tamamladıktan sonra kapatılmak istendiyse de Amerikalıların itirazları ağır basmıştı. Robert Koleji Kadınlar Kolejin kapatılmaması için dispansere sahip çıktı. Aralarında kurdukları komitenin amacını bildiren bir rapor hazırlayarak İstanbul'da bulunan en üst rütbeli subay olan Amiral Mark Lambert Bristol'e isteklerini sundular. Buna göre Robert Koleji bünyesinde bir tıp okulu açılacak, kadınlar da bu okulda uygulamalı olarak eğitileceklerdi. Sunum, günün Türkiye koşullarına göre çok başarılıydı ve Amiral Bristol tarafından hemen onaylandı. Komitenin başına Amiral Bristol geçerek hastane binası aranmaya başlandı. İlk Amerikan Hastanesi Çarşıkapı'da, bir paşanın 67 numaralı konağına kuruldu. Bu konağın sahibi Sultan Abdülaziz'in damadı Mehmet Şeref Paşa'dır. Hastane çevresinde bulunan küçük evlerden bazıları da hastane bünyesine katılarak yatılı hemşireler için ayrıldı. 38 yataklı, 17 özel odalı, 3

*Okulumuz zaten
ülkenin zor
yıllarında ve
imkansızlıklar
içinde kurulmuştu.
Düşünün ki bir
ülke devamlı iç ve
dış savaşın içinde
yıllarca varlığını
sürdürebilmenin
çabasını
vermekteydi.*

ameliyathanesi, 1 röntgen odası, mutfağı olan bu hastanenin bir katı ise yalnızca hemşirelere derslik ve eğitim amaçlı ayrılmıştı.

İki yıllık bir uğraştan sonra 20 Mayıs 1920 tarihinde Amerikan Hastanesi halka açılmıştı. Böylece Amerikan Hemşirelik Okulu da Türkiye'nin ilk Hemşirelik Okulu unvanına sahip olmuştu. Amiral Bristol liderliğinde açılmış olan Amerikan Hastanesi ve Amerikan Hemşirelik Okulu'nun kuruluş amacı; İstanbul'da yaşayan azınlıklara, göçmen ve Amerikalılara sağlık hizmeti vermek ve Türkiye'ye işinin ehli hemşireler yetiştirmektir. Amiral Bristol Hemşirelik Okulu 1996 yılında Vehbi Koç Vakfı tarafından himaye altına alındığında Vakıf Başkanı Semahat Arsel Hanım'ın hemşirelik için yaptığı bireysel özverisi Amerikan Hemşire Okulu tarihine altın harflerle yazılan bir özel bölüm olmuştur. Mezunlarımız dünyanın çeşitli ülkelerinde büyük bir gururla ülkemizi, mesleğimizi temsil etmeye devam etmektedir.

Okulun kuruluşundan bu yana yenilenen bilgi ve artan donanımla topluma fayda sağlayan hemşireler yetiştirmeyi başardınız. Kişisel

çabalarınızla mesleğin değerini yukarıya taşıırken, geçmişten günümüze bu süreçte ne gibi zorluklar yaşadınız? Ne tür engellerle mücadele ettiniz?

Hemşire okulu açıldığında en büyük eksikliğimiz, hemşire yetiştirecek bilgi ve donanıma sahip kimselerin eğitime katkılarını sağlamaktı. Tıp mensubu olmak kolay bir meslek değildir. Tıp mesleği yenilikleri, gelişmeleri yakından takip etmekle varlığını sürdürebilir. Görevimiz yalnızca hemşire yetiştirmek olmadığı için hemşire yetiştirecek öğretmen ve eğitmenlerin yetiştirilmesini de önemseyerek, kariyer açısından biraz zoru da seçerek sağlık hizmetlerimizi ülkemiz için en üst düzeye taşıyabilen hemşireler yetiştirmenin gururunu yaşamaktayım. Yıllarca eğitmen kadrosunda yer aldığım Amiral Bristol Sağlık Meslek Lisesi'nden sonra başka bir gururum da yetiştirdiğim öğrencilerimin gittikleri, çalıştıkları yerlerde hemen fark edilmeleridir. Okulumuz zaten ülkenin zor yıllarında ve imkansızlıklar içinde kurulmuştu. Düşünün ki bir ülke devamlı iç ve dış savaşın içinde yıllarca varlığını sürdürebilmenin çabasını vermekteydi. Savaşın dışında salgın hastalıklarla

SAYIN GÜLSEVİM ÇEVİKER KİMDİR?

İstanbul Kandilli Kız Lisesi'ni bitirdikten sonra, öğrenimine gönül verdiği hemşirelik mesleği için Amerikan Bristol Sağlık Meslek Lisesi'nde okumaya devam etmiş, mezuniyetinden sonra Devlet Okulu olan Haydarpaşa Hemşire, Ebe ve Laborant Okulu sınavlarına girerek denklik derecesini (Registered Nurse, RN) almıştır. Aynı tarihlerde Amiral Bristol Sağlık Koleji Türk Müdürlüğü'ne atanmıştır. Okulun kapandığı yıl olan 1999 tarihine kadar da görevini sürdürmüştür. Gülsevîm Çeviker, 1972-1985 yılları arasında Türk Hemşireler Derneği İstanbul Şube Kurucu Başkanı ve Dernek Başkanı olarak görevlendirilmiş, 1974'de Sayın Semahat Arsel'in kurduğu Hemşirelik Komisyonunun da kurucu üyesi olmuştur.

*Her şey insanı
sevmekle
başlamıyor artık!
Her şey canlıyı
sevmekle başlıyor.
Ve sevgi öğretilmesi
gereken en büyük
insanlık mirasıdır.*

da mücadele etmek ülke insanını çaresizliğe sürüklemişti. İşte tam da bu sırada zor koşullar altında kurulan okulumuz eğitime başladığında ülkeye büyük bir umut olmuştu. Hemşirelik mesleğinde kolay olan hiçbir şey yoktur. Evinden, köyünden, kasabasından, ailesinden ilk defa ayrılan genç kızlarımız İstanbul gibi büyük bir kente geldiğinde büyük bir şaşkınlık içindelerdi. Uyum sağlamları oldukça zaman alırdı. Bir üst sınıfın katkıları ve biz öğretmenlerin onlara aile bireylerinden biriymiş gibi yaklaşımlarımız onların daha çabuk uyum sağlamlarına yardımcı olmaktaydı. Öğrencilerin her biri ayrı kişilik, karakter ve psikolojidedir. Bizi diğer mesleklerden üstün kılan şey ise; her yaştan, her dil ve dinden, eğitilmiş veya eğitimsiz

kişilere eşit mesafelerde yaklaşip, onları tedavide ve eğitimde asla yalnız bırakmayışımızdı.

Evet! Mesleğimiz çok zordur, zorlayıcı ve yıpratıcıdır ama başarırız! Madem mesleğimizin özü sevgidir, sevginin aşamayacağı bir zorluk da olamaz! Mesleğimiz özel sorumluluk ister. Bunun için önce misyonumuz olmalıdır. Misyonumuz insan sağlığı ve eğitimi olduğuna göre vizyonumuz zaten kendiliğinden oluşacaktır. Bu özde içinde yaşadığımız toplumun sosyo-psikolojik değerlerinin yanı sıra tüm insanların antropolojik yapısı da yer almaktadır.

Her şey insanı sevmekle başlamıyor artık! Her şey canlıyı sevmekle başlıyor. Ve sevgi öğretilmesi gereken en büyük insanlık mirasıdır.

100 YILIN SESSİZ KAHRAMANLARI

1. Amiral Bristol (1920- 1939)
2. Luther Fonle (1923- 1973)
3. Esma Deniz (1921-1985)
4. Dr. Lorrin A. Shepard (1927-1957)
5. Betty Carp (1930-1974)
6. C. Steve Diehl (1951-1972)
7. Gülsevim Çeviker (1954-1999)
8. Walter Prosser (1958-1997)
9. Howard Mac Pherson (1962-1995)
10. Eli Acıman (1964-1994)
11. Rahmi M. Koç (1966'dan beri)
12. Mustafa Nacar (1967'den beri)
13. Clifford N. Bevins (1970- 1975)
14. Ayşe Pişkin (1971- 2007)
15. Dr. Durmuş Sevinç (1984'ten beri)

KOÇ ÜNİVERSİTESİ HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ DEKANI AYİŖE KARADAĞ: "PANDEMİ, TOPLUMUN HER KESİMİNİN, SAĞLIK SİSTEMİ İÇİNDE HEMŞİRELİĞİN ÖNEMİNİ KAVRAMASINI SAĞLAYAN DENEYSSEL BİR ÇALIŖMA OLDU"

Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi bünyesinde hemşirelik mesleğinin geliştirilmesine dair çalışmalar yapan Prof. Dr. AyiŖe Karadağ, Bizden Haberler Dergisi için mesleğin başlıca sorunlarını, ülkemizde yapılan hemşirelik eğitimi ve SANERC'in faaliyetlerini değerlendirdi.

Temelinde insan sevgisi, şefkat ve mesleki bilgi beceri yetkinliği gerektiren hemşirelik mesleği; özellikle pandemi sürecinde önemini bir kez daha kanıtlarken, yeni nesil meslekler arasında öne çıkmaya başladı. Bu bağlamda hemşirelik mesleğinde yaşanan başlıca sorunlardan söz edebilir misiniz?

Öncelikle belirtmek isterim ki pandemiden de önce, özellikle son on yılda, toplumların yaşlanması ve kronik hastalıklarla yaşayan kişi sayısındaki hızlı artış ile birlikte gündeme gelen kaliteli yaşam sürdürme ihtiyacı, hemşireliği ön plana çıkardı. Ancak Covid-19 pandemisi, tüm dünyada toplumun her kesiminin, sağlık sistemi içinde

hemşireliğin önemini kavramasını sağlayan neredeyse deneysel bir çalışma oldu. Yine de hemşireliğin önemini en net Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün politikalarından görmekteyiz. DSÖ, 2020 yılını "Dünya Hemşireler ve Ebeler Yılı" ilan ederek hemşirelere yatırım yapmanın; sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden sadece sağlıkla ilişkili olan hedeflere değil, eğitim, cinsiyet eşitliği, insana yakışır iş ve ekonomik büyüme hedeflerine de katkı sağlayacağını güçlü bir şekilde savunmakta ve hükümetleri hemşirelere yönelik yatırımlar yapmaya teşvik etmektedir. DSÖ'nün Uluslararası Hemşireler Konseyi ile birlikte 191 ülkenin verilerine dayanarak hazırladığı "2020 Dünya Hemşireliğin Durumu Raporu" hemşireliğin sorunlarını bilimsel verilerle ortaya koymaktadır. Bu rapora göre 27,9 milyon küresel hemşirelik işgücünü ile hemşireler, bütün dünyada sağlık mesleklerinin yaklaşık yüzde 59'unu oluşturmaktadır. Ancak hala, büyük çoğunluğu düşük ve düşük orta gelirli ülkelerde olmak üzere, 5,9 milyon hemşire ihtiyacı vardır. Ülkemiz verilerinin de yer aldığı bu raporda hemşireliğin global sorunları şu şekilde sıralanmıştır; hemşirelik eğitiminin iyileştirilmesi ihtiyacı, 2030 yılına kadar özellikle düşük ve orta gelir düzeyinde olan ülkelerde hemşirelere yeni iş olanaklarının oluşturulması, , , hemşirelerin sağlık politikalarının oluşturulmasına ve karar alma süreçlerine yeterince katılamaması, liderlik pozisyonlarında çok az hemşirenin olması, hemşireliğin cinsiyete dayalı bir meslek olması, ve şiddete maruz kalma. Hemşirelik bireye ve topluma vazgeçilmez olan "Profesyonel bakım" hizmeti sunar. Böylesine kritik ve zor bir hizmeti sunabilmek için hemşirelerin haftada 40-45 saat hizmet veren herhangi bir çalışan gibi değerlendirilmeden, özlük haklarının iyileştirilmesi ve hemşirelerin tükenmeden çalışabilmelerinin sağlanması sağlık sisteminin ivedi ve öncelikli konusu olmalıdır.

SANERC, Sayın Semahat Arselin, iyi eğitim almış profesyonel hemşirelerin, hastaların iyileşmesindeki önemine ilişkin kuvvetli inancının somut bir yapıya dönüştürülmesidir.

Globalleşen dünyanın değişen beklentilerini karşılayabilen donanımda hemşireler yetiştirebilmek için hemşirelik eğitiminin niteliği büyük önem taşıyor. Toplumun kültürel özellikleri, öğrenci profili ve ülkenin koşullarına bakıldığında, ülkemizde hemşirelik eğitimi sizce hangi seviyede?

Türkiye, Avrupa Kitası'nda hemşirelikte lisans eğitim programını, 1955 yılında, başlatan öncü birkaç ülkeden biridir. Toplumun değişen fazlasıyla etkilenen hemşirelik eğitimi; bir yandan sağlık meslek lisesi, açık öğretimle lisans tamamlama hatta lise mezunlarına meslek edindirme kursları gibi programlarla sürekli geriye gitme sorunları yaşarken, diğer yandan master ve doktora programları ile eğitim, uygulama ve bilim üretmede var olmayı başardı. Geldiğimiz noktada Yüksek Öğretim Kurulu, 2008 yılında Avrupa

Birliği Uyum çalışmaları kapsamında, 7 sağlık mesleğinden biri olarak hemşirelik eğitimini lisans düzeyine temellendiren ve yeterliklerini belirleyen yönetmeliği yayımladı.

Yasal düzenlemelere ilişkin benzer gelişmeler hemşirelere uzmanlık kazandıran eğitim programları alanında da gerçekleştirildi. Hemşirelik eğitim programları için ulusal akreditasyon süreçleri başlatıldı. İlâveten bizim fakültemiz gibi uluslararası akreditasyona sahip örnek eğitim kurumları kuruldu.

Alt yapısı iyi olan hemşirelik eğitim kurumları globalleşen dünyanın değişen sağlık gereksinimlerini ve 2030 sürdürülebilir kalkınma hedeflerini merkeze alarak sağlık sorunlarına lokal, ulusal ve evrensel düzeylerde çözüm üretecek hemşireler yetiştirmeyi hedefleyen programlara sahipler. Buna karşın yukarıda belirttiğim eğitim programlarının hepsinde kurumunun kaynakları ile yakından ilişkili olan ve eğitimin kalitesini olumsuz etkileyen birçok faktör de mevcuttur. Ülkemizde mezunların mesleğe başlamadan yeterlik ve yeterliklerini ölçen ulusal bir sınavın olmaması üzerinde durulması gereken bir durumdur.

Lisans eğitimindeki önemli sorunlardan ilki, öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısının çok fazla olmasıdır. Bu da öğretim elemanının, uygulamalı derslerde öğrenci ile birebir çalışarak yeterlik kazandırmasını engellemekte ve klinik uygulamada hasta güvenliği sorunlarına yol açabilmektedir. Hemşirelik eğitimi ile ilgili diğer sorunlar; yeterli düzeyde laboratuvar ve ekipmanların olmayışı, bazı hemşirelik eğitim kurumlarının yöneticilerinin hemşire olmaması, meslek derslerini alan dışından eğitimcilerin yürütmesi, klinik uygulamada yeterli vaka görememe ve sayıları her gün artan İngilizce eğitim programlarında dil yeterliliği olan eğitimci bulamama olarak sıralanabilir.

Koç Üniversitesi Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim, Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin (SANERC) vizyonunda ülkedeki mezun hemşirelerin "değişim" gerçekleştirebilecek yetkinlikte hemşireler olması amaçlanıyor. Bu standardı karşılayabilmek adına SANERC olarak nasıl yöntemler izliyor, ne gibi olanaklar sağlıyorsunuz?

SANERC, Sayın Semahat Arsel'in, iyi eğitim almış profesyonel hemşirelerin, hastaların iyileşmesindeki önemine ilişkin kuvvetli inancının somut bir yapıya dönüştürülmesidir. Sayın Arsel, 1974 yılında hemşirelik mesleğine sahip çıkarak Vehbi Koç Vakfı içinde kurulan "Hemşirelik Fonu" aracılığı ile hemşireliği olması gereken düzeye çıkartmak için büyük bir girişim başlattı.

SANERC 1992 yılından beri mezun hemşirelere, ülkenin değişen sağlık ihtiyaçları doğrultusundan sertifikalı kurslar düzenleyerek yetkinlik kazandırmaktadır. SANERC, Türkiye'de sağlık profesyonellerine yönelik mezuniyet sonrası eğitim programlarını yürütmek amacı ile kurulan ilk ve öncü kurumdur. SANERC'in ülkenin en çok ihtiyaç duyduğu nitelikli yoğun bakım hemşirelerini yetiştirmek için başlattığı "Yoğun Bakım Hemşireliği Kursu" başta olmak üzere birçok programı, model alınarak ilgili bakanlıklar ve meslek örgütleri tarafından ülkemizde yaygınlaştırmaktadır.

SANERC eğitim programları 2010 yılından beri uluslararası düzeyde (American Nurses Credentialing Center=ANCC) akredite edilmiştir. SANERC kursları paydaşlardan gelen geri bildirimler ve sağlık sisteminin değişen ihtiyaçları doğrultusunda planlanmaktadır. Planlanan her bir kursun sorumlusu Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi öğretim üyeleri olup bunlar konu alanında tanınmış hocalardır. Kurs eğitimcileri de benzer şekilde alanında uzman eğitimcilerdir.

Bana göre SANERC'in önemli bir farkı, her bir kursiyeri ile bir ailenin fertleri gibi yakın, sıcak ilgilenmesi ve eğitimde bireysel ihtiyaçları dikkate alarak iletişimini sürdürmesidir. SANERC'ten bir kez eğitim alan kişiler bu iletişimi devam ettirerek merkezden, eğitimcilerinden her zaman danışmanlık alabilmekte ve ileride merkezi destekleyen, gelişimine katkı sağlamaya hazır gönüllüler ordusuna katılmaktalar. Vehbi Koç Vakfı ve Koç Üniversitesi içinde konumlanan SANERC, kamu ve özel kurumlarda çalışan binlerce hemşirenin, hemşire adaylarının kendilerini ait hissettikleri, kendileri için var olduğuna gönülden inandıkları ve katkı vermeye istekli oldukları bir ayrıcalığa sahiptir.

İnsanın varoluşundan beri bilinen en eski sağlık mesleklerinden biri hemşirelik. Orta çağda hasta ve düşkünlere yardım rolüyle pekiştirdiği anlamı sebebiyle 'kutsal' sıfatını yıllar içerisinde, kazandı. Ancak hemşire liderlerinin öncülüğünde 'hemşirelik' kavramı kutsaldan ziyade, 'yetkin-yeterli' ve etik değerleriyle ulusal, uluslararası düzeyde kendini kanıtlayan bir rolü üstleniyor. Bu çerçeveden bakıldığında Türkiye'de hemşirelik mesleğine bakış açısının gelişimiyle ilgili neler söylemek istersiniz?

Ülkemizde hemşirelik eğitimi Balkan ve Çanakkale Savaşı yıllarında kısa süreli kurslar şeklinde başlatıldı. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk formal hemşirelik eğitim kurumu, 20 Ağustos 1920 yılında Amerikan Hastanesi bünyesinde kurulan ve 79 yıl eğitim faaliyetini sürdüren, "Amiral Bristol Hemşirelik Okulu"dur. 1925 yılında açılan "Kızılay Hemşirelik Okulu" ile birlikte bu iki güzide kurum, mükemmel mezunlar verme misyonu ile ülkeye öncü hemşireler yetiştirdi. Hemşirelik yüksekokullarının kurulması ile Hacettepe, Ege, İstanbul Üniversitesi gibi birkaç öncü üniversite nitelikli

hemşireler yetiştirmek amacıyla akademisyenlerini hemşireliğin iyi olduğu batı ülkelerine göndererek eğitim almalarını sağladı. Bu hocalarımız oldukça sağlam ekollerle bir yandan akademinin diğer yandan uygulamanın ihtiyacı olan hemşireleri yetiştirmek için çok çalıştı ve çok yol kaydetti. Başlangıcı ile karşılaştığımda, toplumun hemşirelik algısında yavaş ancak giderek artan şekilde, olumlu yönde bir değişim olduğu rahatlıkla söyleyebilirim. Hemşirelerin kendilerinin sağlığı için yaptıkları olumlu işlevleri gördükçe insanların mesleğe bakış açıları olumlu yönde değişmektedir. Ancak

Nitelikli öğrenci, nitelikli hemşire demek, nitelikli hemşire ise kaliteli sağlık bakım hizmeti demektir.

hemşireliğin statüsünün ülkeler arasında farklılıklar gösterdiğini de belirtmekte fayda var. Düşük ve düşük orta gelirli ülkelerde, hemşireliğe ayrılan kaynaklarla orantılı olarak, hemşireliğin statüsü de istenilen düzeyde değildir. Buna karşın birçok gelişmiş ülkede olumlu bir hemşirelik algısı, hemşireleri etik duyarlılık açısından meslekler arasında ilk sıralarda görme, hemşirelere güven ve iyi bir itibar söz konusudur. Türkiye'de son yıllarda yapılan sınırlı sayıdaki toplumun nezdinde mesleklerin itibarı çalışmalarında, yıllar içinde hemşireliğin sıralamasında yükselmeler olduğunu görüyoruz. Bu artışta lisans mezunu olma, mezuniyet sonrası eğitim programları, meslek örgütlerinin çalışmalarının etkili olduğunu düşünüyorum. Hemşirelik okullarına gelen öğrencilerin niteliği ve eğitimin kalitesi ise en önemli belirleyicidir. Nitelikli öğrenci, nitelikli hemşire demek, nitelikli hemşire ise kaliteli sağlık bakım hizmeti demektir. Bu etkiyi içinde geçtiğimiz pandemi süreci ile bir kez daha deneyimledik.

KOÇ HOLDİNG

“DÜNYANIN EN İYİ İŞVERENLERİ”

LİSTESİNDE BU SENE DE

TÜRKİYE’NİN 1 NUMARASI!

Forbes | 2020
**WORLD'S BEST
EMPLOYERS**

POWERED BY STATISTA

| içinde Koç var.

OTOKOÇ OTOMOTİV
GENEL MÜDÜRÜ:
“MEYDAN
OKUMA
KABUL
EDİLDİ”

♦♦♦

“90 yılı aşkın süredir faaliyet gösteren bir şirket olmanın avantajıyla devamlılığı sağlamanın formüllerini çok iyi biliyoruz” diyen İnan Ekici, bayrağı devraldıktan çok kısa bir süre sonra başlayan pandemi ile birlikte nelerin değiştiğini, hedefleri, yenilikleri ve gelecek senaryolarını anlattı.

Otokoç Otomotiv'deki kariyerinize Temmuz 2019'dan bu yana genel müdür olarak devam ediyorsunuz. Siz göreve geldikten yaklaşık altı ay sonra pandemi başladı. Bu olağanüstü durum yeni pozisyonunuzdaki hedef ve planlarınızı nasıl etkiledi? Küresel bir salgınla karşılaşmak sizin için nasıl bir deneyim oldu?

Hepimiz, yüzyılda bir karşılaşılan böylesi bir küresel salgın dönemine denk gelen bir kuşağın üyeleriyiz. Sürecin insani anlamda acı ve sıkıntılı tarafları elbette çok fazla. Bununla birlikte kendi hayatımız ve iş yapış şekillerimiz anlamında öğretici ve geliştirici bir yanı da olduğunu görüyoruz. Normal bir dönemde hedef ve plandan söz edildiğinde; özünde bir sürü veri, analiz, bilimsel öngörü, analitik çalışma ve altyapı gibi çok sayıda değişkene işaret ediliyordur. Etki gücü yüksek makro etkenlerle karşılaşıldığında ise hedeflerde toptan veya kısmi revizyona gidilmesi, bununla bağlantılı olarak da planlarda değişiklikler yapılması kaçınılmaz olur. Küresel ölçekte etkili olan Covid-19 salgını da beklenmedik (öngöründe bulunulurken olabileceği varsayılmış olsa bile gerçekleşme olasılığı dikkate alınmayacak kadar düşük) ve etki gücü yüksek bir makro etken olarak karşımıza çıktı. Dolaylı etkileri ve yansımalarının yanı sıra bizi besleyen sektörleri, kurumları ve kişileri doğrudan etkileyen sonuçlar doğurdu. Pozisyonumuzu gözden geçirmek, özgün çözümler geliştirmek, yeni duruma göre planlamalar ve düzenlemeler yapmak gerekliliği ortaya çıktı. Bununla birlikte, 90 yılı aşkın süredir faaliyet gösteren bir şirket olmanın avantajıyla devamlılığı sağlamanın formüllerini çok iyi biliyor ve makro hedeflerimizi hep gözümüzün önünde tutuyoruz. Bildiğiniz üzere sosyal medyada çok sahiplenilen bir akım var: "Challenge Accepted" (Meydan okuma kabul edildi). Otokoç Otomotiv bünyesinde çok

başarılı bir dönemin içinde yer almış ve sonrasında da bayrağı devralmış bir iş insanı olarak pandemi ile karşılaştığımda derin bir nefes aldım ve ilk tepkim tam da böyle oldu: "Meydan okuma kabul edildi!" İşte tam bu noktada, fayda olarak kodlayabileceğimiz dört temel etki yarattığını düşünüyorum; birincisi, tamamen kontrol dışı gerçekleşen ve sosyal, kültürel, ekonomik vb. birçok alanı etkileyen bir küresel kriz olarak, insanlara yaratıcılık becerilerinin sınırlarını zorlama ve hatta aşma fırsatı sundu. İkincisi; insanoğluna, kadim kültürlerden yoğrulmuş gelmiş

Hissedarlarımızı, emekli olanlar dahil her kademedeki çalışanlarımızı, tedarikçilerimizi, stratejik çözüm ortaklarımızı, bireysel ve kurumsal dış müşterilerimizi, ilişki ve iletişim içinde olduğumuz tüm özel ve resmî kurumlara kadar herkesi ve her kurumu "paydaş" olarak kabul ederiz.

ve unutulmaya yüz tutmuş gerçek insani değerleri fark ettirdi. Üçüncüsü, gerçek yol göstericinin bilim olduğunun kabul edilmesini sağladı. Dördüncüsü, insanların yeni yaşam düzenine geçişini ve adaptasyonunu hızlandırdı. Derinlemesine gözlemlediğimde bu faydalara tanıklık ediyorum. Bunlar, geleceğin yeni kuşakla beraber daha güzel olacağına dair umutlarımı da besliyor. Ayrıca öldürmeyen her etkinin ve etkenin, kişiyi ve toplumları güçlendireceğini de biliyorum.

Pandeminin ilk patladığı dönemde çalışanlarınızın ve müşterilerinizin sağlığını önde tutan uygulamalar hayata geçirdiniz. Örneğin, araç kiralarken müşterinin istediği yere aracı getirip istediği yerde bırakma imkânı sundunuz. Ayrıca koronavirüs ile mücadelede kritik görev üstlenen sağlık çalışanlarının güvenle işe gidip gelmeleri için Avis ve Budget olarak araç tahsisi gerçekleştirdiniz. Bunun gibi aldığınız pek çok aksiyona hangi anlayışlar şekil verdi?

Temel anlayışımızı iki ana bölümle özetlemeye çalışayım. Öncelikle "çalışan" ve "müşteri" kavramlarına bizim bakış açımızla açıklık getireyim: Biz hissedarlarımızı, emekli olanlar dahil, her kademedeki çalışanlarımızı tedarikçilerimizi, stratejik çözüm ortaklarımızı, bireysel ve kurumsal dış müşterilerimizi, ilişki ve iletişim içinde olduğumuz tüm özel ve resmî kurumlara kadar herkesi ve her kurumu "paydaş" olarak kabul ederiz. Süreçlerimiz, tüm paydaşlarımızla karşılıklı güven ve karşılıklı memnuniyet üzerine kuruludur. Odağımızda ise "insan" vardır. Bu yüzden tüm paydaşlarımızı önemser, yaşamlarını kolaylaştırmak için olanaklarımız ölçüsünde yapabileceklerimizi gerçekleştiririz. İkinci bölüm için de şöyle bir modelleme düşünelim; devasa, yaş almış, sağlıklı, bir sürü canlı için yaşam alanı olan bir ağaç düşünün. Bu ağacın kökü Koç Holding; gövdesi Koç Topluluğu, dallarından biri Otokoç Otomotiv, bu daldaki yaprakları çalışanlarımız, meyveleri de Otokoç Otomotiv'in sunduğu ürünler ve hizmetler ile yarattığı katma değer olsun. Kök, dallara ne gönderirse dal da ona göre ürün verir. Biz her dönemde, insana, toplumumuza, ülkemize, faaliyet gösterdiğimiz coğrafyalara ve insanlığa karşı kendimizi sorumlu hissettik. Gerek araç kiralama gerekse otomotiv perakendeciliği alanlarımızda sağlık çalışanlarına verdiğimiz destekler de kurumsal sosyal sorumluluk

duygumuzun, insan ve yurt sevgimizin simgesel bir yansımasıdır. Bu vesileyle tüm sağlık sektörü emekçilerine ve kendilerine destek veren tüm kamu kurumlarının çalışanlarına içten şükranlarımızı sunuyorum.

Pandemi, Otokoç Otomotiv olarak iş yapış biçimlerinizde, çalışma modellerinizde ve ürün tasarımlarınızda ne gibi değişimlere neden oldu?

Bu süreç farkındalık deneyimini de beraberinde getirdi. Algılar genişledi; sahada görev yapan, araç kiralayan, müşterimizden aracı teslim alan arkadaşım, portföyünde binlerce araç bulunan köklü bir kuruluşun tamamını temsil ettiğini daha derinden hissetmeye başladı. Otokoç Otomotiv güven endeksinin yüksekliği somut şekilde görülmeye başlandı; uzaktan çalışma yapıldığı durumlarda ilgili kadrolar, kurumun stratejik bilgilerine dışardan erişim sağladıklarında bu önemli bilgilerin sadece birtakım koruma yazılımlarıyla, güvenlik duvarlarıyla, kilitli kasalarla korunmaya alınmadığını, kendilerine emanet edilerek de güvende görüldüğünü somut şekilde deneyimledi. Böylece öz disiplini ve öz motivasyonu yüksek bir insan kaynağı portföyümüz olduğu yeniden tescillendi; uzaktan çalışılsa dahi işlerimizin aynı şekilde sürdürüldüğüne tanık olundu. İlk günden itibaren Dünya Sağlık Örgütü başta olmak üzere bilim insanlarının ve Sağlık Bakanlığımızın yönergelerine uyduk. Pandemiyle ilgili tüm gelişmeleri yakından takip edip Koç Holding Kriz Merkezi'nin yönlendirmelerini de dikkate alarak adımlarımızı belirledik. Bulaşı engellemek için çalışma ortamı ve araç dezenfeksiyonu, el hijyenine yönelik istasyonlar gibi uygulamaları hayata geçirdik, bilgilendirme ve uyarı levhaları gibi uyarılarla bilinçlendirme çalışmaları yaptık ve hepimiz gerekli aşamalarda maske, siperlik gibi koruyucu ekipman kullanmaya başladık.

Bu süreç farkındalık deneyimini de beraberinde getirdi. Algılar genişledi; sahada görev yapan, araç kiralayan, müşterimizden aracı teslim alan arkadaşım, portföyünde binlerce araç bulunan köklü bir kuruluşun tamamını temsil ettiğini daha derinden hissetmeye başladı.

Elbette işin doğası gereği sahada bulunmayı gerektiren görevlerimiz var. Bu görevleri yürüten arkadaşlarımız için iş-ev arası ulaşım, görev ve dinlenme zamanları gibi düzenlemeler yaptık. Fiziksel olarak iş yerinde veya aynı ortamda bulunma zorunluluğu olmadığı sürece, iletişim teknolojilerinin nimetlerinden yararlanarak evden çalışma ve uzaktan/dijital toplantı alışkanlığı geliştirdik. Kiralanacak aracın her teslimat öncesinde detaylı temizliğinin

yapılması, ozonla dezenfeksiyonu ve bunu müşterinin tereddüt etmesine yer kalmayacak şekilde bilmesinin sağlanması (ozonlama vb. sırasında kaydın altında tarih ve saat görünecek şekilde videoya alınması ve aracın müşteriye teslimi sırasında kaydın izletilmesi) pandemiye yönelik önlemlerden biridir. Otokoç ve Birmot bünyesindeki araç servis hizmetlerimizde de randevulu çalışma sistemine geçtik. 65 yaş ve üstü müşterilerimizin bakım ya da tamir

gerektiren araçlarını evlerinden alıp evlerine bırakıyoruz. Araç kiralamak isteyen müşterilerimize "Avis Yanında" ve "Budget İstedğin Yerde" hizmetlerimizle araç teslimat ve iadesini istediği noktalarda biz sağlıyoruz, şimdilik belirli illerimizde gerçekleştirdiğimiz bu hizmetimizi ülke geneline de yaymayı planlıyoruz.

Bu dönemde ticarileşen yeni ürünlerimizden birisi karavan kiralama hizmetimiz. "Yollar Eviniz" dedik ve kalabalıktan uzak şekilde kendi şartlarıyla doğada ve yollarda olmak isteyen, bununla birlikte konforundan da ödün vermek istemeyen müşterilerimize, motokaravan ya da çekme karavan tercihi de sunarak çok iyi bir alternatif tatil yaratmış olduk.

Pandemi öncesinde de inovasyon hep en önemli kılavuzlarımızdan biriydi. Yenilikçi fikirler geliştirmek için 5 yıldır kurum içi girişimcilik çalışmalarımıza odaklandık. Bugüne kadar 5 ticari ürün çıkaran kurum içi girişimcilik çalışmalarımızda amacımız daha kısa zamanda daha az maliyet ile yenilikçi fikirleri denemek... Bu çalışmalarımıza bu dönemde inovasyonun kaynağı start-up'lar ile iş birliğini de ekleyerek daha da iddialı işleri ortaya çıkarmak için vitesi yükselttik. Şirketlerin varlığı ve devamlılığı için bu bir tercih meselesinin ötesinde hayatta kalıp yarın da yola devam edebilmek için bir gereklilik... Kurum içi girişimcilik modelini benimseyerek, çalışanlarını inovatif fikirler geliştirmeye teşvik eden ve bu fikirleri pazarlanabilir, kârlı ürün ve hizmetlere dönüştüren şirketler, çok önemli bir rekabet avantajı elde etmiş oluyor.

Biz, inovasyon alanlarımızı, özellikle taşımacılık ve ulaşım alanında platformlar oluşturmak, tüm ulaşım modelleri ve akıllı şehir uygulamaları ile entegrasyon ve hizmet çeşitliliğinin artırılması olarak belirledik. Ticarileşme ve başarılı olmanın ötesinde tüm bu yapılan çalışmaların bir kurum kültürü haline gelmesini

hedefliyor ve bu yönde çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bu süreçte edinilen "girişimci gibi düşünme" yetkinliği, proje sahiplenme, deneyimlerini ve farklı bakış açılarını şirkete ve çalışma arkadaşlarına aktarma, şirket içindeki tüm süreçlerimizin geliştirilmesinde ve iyileştirilmesinde önemli rol oynuyor. Pandemi döneminde gerçekleştirdiğimiz farklı çalışmalarımız da oldu. İletişimimizi, "açık, şeffaf, bilgilendirici, bilinçlendirici ve destekleyici" olmak üzere 5 ana unsurdan oluşan bir temelde yürüttük. Bayilerimiz de dahil olmak üzere Otokoç Otomotiv çalışanları için döneme uygun içeriklerle canlı yayınlar gerçekleştirdik ve devam ediyoruz. Ben hemen her hafta pandemi gündemiyle ilgili değerli ekipdaşıma canlı yayında sesleniyorum ve sorularını yanıtlıyorum. Üst yönetimdeki arkadaşlarım merkezdeki ve sahadaki kendi ekipleriyle ayrıca görüşmeler düzenliyor. Bayilerimize özel seanslar da yapıyoruz. Bu yayınlarda şirket dışından uzman konuklarımız da oluyor. Hatta Zero Based

Pandemi öncesinde de inovasyon hep en önemli kılavuzlarımızdan biriydi. Yenilikçi fikirler geliştirmek için 5 yıldır kurum içi girişimcilik çalışmalarımıza odaklandık. Bugüne kadar 5 ticari ürün çıkaran kurum içi girişimcilik çalışmalarımızda amacımız daha kısa zamanda daha az maliyet ile yenilikçi fikirleri denemek...

Budgeting (ZBB) lansmanımızı da bu şekilde gerçekleştirdik, Koç Holding ve McKinsey'den konuklarımız da yayına bağlanıp deneyimlerini aktardı. 23 Nisan'da iki çalışanımız, çocuklarıyla birlikte canlı yayına bağlandı ve sohbet ettik, müzisyen ablamız konuk oldu, bizi izleyen her yaştan Otokoç Otomotiv çocuğu fotoğraflarını ve iyi dileklerini gönderdi. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı, Anneler Günü, Babalar Günü gibi vesilelerle çalışanlarımızın fotoğraflarının ya da isimlerinin yer aldığı görsel çalışmalar yapıp paylaştık. Ayrıca 23 Nisan'da çalışanlarımızın çocuklarına kodlama ve yapay zekâ eğitimleri hediye ettik, aileleri ile birlikte katılıp sertifika aldılar. 19 Mayıs sebebiyle değerli piyanist ve besteci Tuluyhan Uğurlu ile showroom ortamımızda bir konser kaydettik ve gününde yayınladık. Günlük pandemi anketi sonrasında tespit ettiğimiz ihtiyaç sahipleri, hamile çalışan ya da çalışan eşleri, kronik rahatsızlığı olan arkadaşlar, yöneticileri ve ayrıca üst yönetim tarafından arandı. Bahsettiğim gibi emeklilerimizi de unutmadık, unutmuyoruz.

Pandeminin ülkemizde görülmeye başladığı ilk aylarda otomobil üretimi neredeyse durma noktasına geldi. Bu durum ikinci el satışlarını nasıl etkiledi?

Otomotiv endüstrisinde üretimin düşmesi ve kısa sürede mevcut stokların erimesi nedeniyle, sıfır araca talep olsa bile doğrudan ve takas yoluyla satış imkânı önemli derecede düştü ve doğal olarak ikinci el araçlara talepte artış oldu. Takas yoluyla sıfır araç alanlar ve kiralama şirketleri, ikinci el araç pazarına ürün arz eden önemli kaynaklardır. Sıfır araç arzı düşünce takas yoluyla piyasaya arz edilecek ikinci el araç sayısında da önemli oranda düşüş oldu. Kiralama şirketleri de bir yandan son yıllardaki kârlılık oranlarında oluşan düşüş nedeniyle mevcut araç parkını daha

uzun süre kullanmaya meylettiklerinden, diğer yandan da kiralamaya olan talebin nasıl seyredeceğinin belirsizliğinin sürüyor olmasından, son olarak da ihtiyaç anında istediği miktarda yeni araç temin edememe riskini gözeterek, ikinci el araç piyasasına daha az araç sürdü. Pandeminin başlangıcıyla birlikte belirsizlik, hane halkı gelirindeki endişe ve mobilite ihtiyacının düşmesindeki araç satışlarını doğal olarak olumsuz etkiledi. Sıfır ve ikinci el araç piyasalarında arz düşünce ve talepte de mevsimsel etki artışları olunca araç fiyatları da yükseldi. İlk 2 ayda iç piyasa ikinci el otomotiv satışları bir önceki (ÖTV ve hurda indiriminin yaşandığı) seneye göre yüzde 38 artışla devam ederken, mart ayında satış adedi bir önceki aya göre yüzde 15 küçüldü ve bir önceki senenin seviyesine geriledi. Asıl küçülme ise nisan ayında yaşandı

Ticarileşme ve başarılı olmanın ötesinde tüm bu yapılan çalışmaların bir kurum kültürü haline gelmesini hedefliyoruz. Bu süreçte edinilen “girişimci gibi düşünme” yetkinliği, proje sahiplenme, deneyimlerini ve farklı bakış açılarını şirkete ve çalışma arkadaşlarına aktarma, şirket içindeki tüm süreçlerimizin geliştirilmesinde önemli rol oynuyor.

ve mart ayına göre satışa adedi yüzde 52 oranında düştü ve bir önceki seneye göre yarisına indi. Mayıs ayıyla birlikte özellikle devlet destekli kredilerin etkisi ve sıfır araç pazarındaki ürün sorunlarının baş göstermesiyle birlikte nisana göre yüzde 60 oranında bir büyüme ile toparlanma yaşandı, bir önceki mayısın yüzde 16 gerisinde kalındı. Haziran ayı düşük finansman ve yüksek kur ile ikinci elde oldukça avantajlı bir ortam sağlarken sıfırda çok düşük olan bulunurluk, ikinci el piyasası için gelmiş

geçmiş en yüksek araç satış adedi olan 1,1 milyon ile rekor kırdı. Temmuz ve ardından ağustos ayı itibarıyla yeni denge oturmuş durumda. Pandeminin seyrine bağlı olarak sıfır araç üretiminde belirli bir kapasiteye ulaşıncaya ve sezonsal/mevsimsel etkilerin de devreye girmesiyle önümüzdeki altı aylık süreçte de ikinci ele olan talep büyük ihtimalle olumlu seyreteceği devam edecektir.

Bu dönemde insanlar metro, metrobüs, uçak, otobüs gibi toplu taşıma araçlarından kaçınarak mobil seyahat etme ihtiyacı duymaya başladı. Bu yöneliş, araç sahipliği, araç kiralama ve araç paylaşımına nasıl yansdı?

Pandemi, insanları başkalarının kullanmadığı araçlarla seyahat etmeye yönlendirdi. Burada doğal olarak öne çıkan araç sahipliğidir. Bununla

birlikte, araç sahipliğini etkileyen temel faktörler arz, fiyat ve yatırım bütçesinin finansmanıdır. Finans kurumlarının son aylarda araç alımı için uyguladıkları görelli uzun vadeli ve düşük faizli krediler belli ölçüde finansman kolaylığı sağlamış olsa da arzın çok düşük olması ve fiyatın yükselmesi, her talep sahibinin bu olanaktan yararlanamaması gibi bir sonuç doğurdu. Araç paylaşımı ise insanların bu dönemdeki yönelimiyle çok örtüşmedi. Bu durumda geriye araç kiralama seçeneği kaldı. Araç kiralama

Araç paylaşım uygulamalarına yeniden bir talep artışı söz konusu... Zipcar özelinde de başvuru adetleri pandemi öncesi adetleri yakalamış durumda, temmuz ayında da bir önceki aya göre yüzde 40 artış görüyoruz. Pandeminin etkileri geçtikten sonra bu sektörün büyüme hızının yükseleceğini öngörüyoruz.

şirketleri, kiralayanın kaygılarını minimize etmek için geliştirdikleri destekleyici önlemlerle ve uygulamalarla pazarı büyötmeye başladı.

Dünyanın en büyük araç paylaşımından biri olan Zipcar da Otokoç Otomotiv'in bünyesinde yer alıyor. Pandemi ile birlikte küresel ve ülke bazında araç paylaşımı sektörünün durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Araç paylaşımı şehir içi ulaşımında ve özellikle gençlerin şehirlerarası ulaşım tercihinde sevilen bir model... Nasıl ev kiralama uygulamaları size bir deneyim sunuyorsa araç paylaşımı da benzer şekilde toplu taşımayla kıyaslandığında ciddi bir konfor, deneyim ve yeni nesil sosyalleşme olanağı sağlıyor. Dolayısıyla sektör sürdürülebilirlik ve büyüme kapasitesine sahip. Ülkemizde ise biraz daha yaygınlaşmaya ihtiyacı var. Pandemi sürecinde ise araç paylaşımının modeli üzerinde değişiklikler yaparak sektörü hareketlendirecek bazı dokunuşlar

gerçekleştirmek için çalışmalarımız var. Araç paylaşım uygulamalarına yeniden bir talep artışı söz konusu... Zipcar özelinde de başvuru adetleri pandemi öncesi adetleri yakalamış durumda, temmuz ayında da bir önceki aya göre yüzde 40 artış görüyoruz. Pandeminin etkileri geçtikten sonra bu sektörün büyüme hızının yükseleceğini öngörüyoruz. Orta vadede araç paylaşımı ve mikro-mobilite kullanımlarının artması; dijital alışveriş ve kargo teslim alışkanlığı nedeniyle, filoların büyümesi, araç takip ihtiyacının ve telemetri veri işleme ihtiyacının da artması öngörölüyor.

Ülkemizde pandeminin mart ayında görölmüş olması, yaz aylarında en yüksek sezonu yaşayan araç kiralama sektörünü nasıl etkiledi?

Bilindiği üzere araç kiralama sektöründe yaz aylarında yaşanan artış, ağırlıkla iç ve dış turizmdeki artışla bağlantılıdır. Bu yıl turizm sektöründe öngörülen ve yaşanan yaz dönemi doluluk oranları, doğal olarak geçmiş yıllardan farklılık

Karavan turizmi, sektörümüz için pandeminin tetiklediği en önemli sonuçlardan biri... İnsanlar pandemi sürecindeki tatil yapma ihtiyaçlarını, diğer insanlardan izole şekilde, çadırlarda, karavanlarda, teknelerde, orman/koru içinde geniş yeşil alanlar ortasına konuşlandırılmış bungalovlarda karşılamaya yöneldi. Tam bu noktada hızlı karar alabilme yetimiz ve esnek çalışmaya yatkınlığımız devreye girdi.

gösteriyor. Günlük araç kiralama işimizde yurt dışından gelen yabancı turist sayısındaki ciddi düşüş ve uçan kişi sayısındaki azalma büyük bir olumsuz etkiye sahip. Bununla birlikte pandemi, insanların toplu taşıma ve seyahat araçlarından uzaklaşmalarına da neden olduğu için, araç kiralama sektörü, turizmde oluşan boşluğu ve negatif etkiyi, farklı bir ihtiyacı karşılamaya odaklanarak dengelemeye çalışıyor.

Bünyenizdeki Avis Türkiye ile karavan kiralama hizmeti veriyorsunuz. Bu hizmetinizle Türkiye’de turizmin çeşitlendirilmesi ve karavan turizminin geliştirilmesi anlamında ne gibi katkılar sağlamayı düşünüyorsunuz?

Bahsettiğim gibi karavan turizmi, sektörümüz için pandeminin tetiklediği en önemli sonuçlardan biri... İnsanlar pandemi sürecindeki tatil yapma ihtiyaçlarını, diğer insanlardan izole şekilde, çadırlarda, karavanlarda, teknelerde, orman/koru içinde geniş yeşil alanlar ortasına konuşlandırılmış bungalovlarda karşılamaya yöneldi. Tam bu noktada hızlı karar alabilme yetimiz ve esnek çalışmaya yatkınlığımız devreye girdi. Biz bu yönelimi fark edip talebi karşılayacak şekilde ilerlemeyi tercih ettik. Ayrıca Turizm Bakanlığı, TÜRSAB ve yerel güçlü turizm/seyahat acenteleriyle iş birliği içinde ülkemizdeki turizmin çeşitlendirilmesi ve dört mevsime yaygınlaştırılması için Avis Türkiye olarak sağlayabileceğimiz katkılar ve bu güç birliğinden doğacak ortak yararlar üzerine de çalışıyoruz.

Sektörün bir süredir devam eden dijitalleşme çabaları COVID-19 ile ivme kazandı. Otokoç Otomotiv’in dijital satın alma süreçleri bu dönemde nasıl bir artış gösterdi? Dijitalleşmede kendinizi nerede görüyorsunuz?

Dijitalleşme, tüm paydaşlarımızla iş

akışımızı kolaylaştırmak için çok önemli bir fırsat. İnovasyon kültürüyle hareket eden bir kurum olarak teknolojinin sunduğu olanakları önceliğimiz olan paydaşlarımızın koşullarını ve deneyimlerini iyileştirmek için zaten kullanıyorduk. Bu dönemle beraber daha da iyisi için emek veriyoruz. Örneğin, müşterilerimize dijital olarak uzaktan rezervasyon, ödeme, evrak imzalama olanağı sunuyoruz. Kurum içi bilgi paylaşımı ve raporlama süreçlerini de dijital platforma taşıyoruz. Böylece tüm deneyimi hızlı, kalıcı ve izlenebilir kılıyoruz.

Otokoç Otomotiv olarak en önemli avantajlarımızdan biri de sağlam, güçlü, kalite standartları onaylanmış, ticari etiğiyle kabul görmüş ve yeniliğe açık geniş bir tedarikçi portföyüne sahip olmamız. Pandemi ile birlikte halihazırda dijitalleşmiş olan satın alma süreçlerimizde de dijitalleşme oranı artış gösterdi. Dijitalleşme süreçlerimizdeki konsantrasyonumuz sadece satışın online platformlara taşınması ile sınırlı değil. Fizikselde ilerleyen veya manuel yürüten tüm iş süreçlerinin dijitalleşmesi için de çalışıyoruz. Diğer yandan dijitalleşmeyi amaç değil bir araç olarak kullanmayı ve sektör için yepyeni iş modelleri yaratmayı ve mevcut iş modellerimizi yenilemeyi değerli bir fırsat olarak görüyoruz.

Avis Türkiye, geçtiğimiz yıl Avis Budget Group tarafından 4. kez "Yılın Lisansiyesi" seçilirken, Echo Awards ödülleri de "Araç Kiralama alanında En İyi E-Ticaret Deneyimi Yaşatan Şirket" unvanına layık görüldü. Bu ödüller küresel bir marka olma yolunda size ne gibi artılar sağlıyor? Buradan hareketle, Otokoç Otomotiv olarak gelecekteki hedeflerinizden de bahseder misiniz?

Bu ödüller elbette bizim için gurur verici ve güdüleyici. Yine de birincilik ödülünü almaktan çok daha önemli olan, doğru yolda yürüdüğümüzü görmek ve

küresel platformlarda yer almak. Türkiye dahil 9 ülkede hizmet veren bir şirket olarak uluslararası itibarımız her zaman en önemseydiğimiz ve bizi ayırtıran başlıklardan biri. Otokoç Otomotiv, "Ulaşım çözümleri sunan yenilikçi, küresel yol arkadaşınız olma" vizyonu ile hareket eder ve tüm planlamalar bu makro hedefin üzerine inşa edilir. Şirket olarak stratejik odak alanlarımız; yurt dışı pazarlar ve mevcut işlerde büyüme, yeni iş alanlarına yatırım yapma, inovasyon ve dijitalleşme, CRM ve hizmette mükemmelliktir. Bu istasyonlar için ilerlerken, tüm mobilite çözümlerini sahiplenmek ve çeşitlendirmek, her bir deneyimi iyileştirmek, uzak

coğrafyalarda dahi güveni hissettirmek ve yol arkadaşılığını pekiştirmek bizim düsturumuz.

"En iyi E-Ticaret Deneyimi Yaşatan Marka" seçilen Avis Türkiye özelinde örneklemem gerekirse, kısa dönemli araç kiralama pazarında 45 yılı aşkın süredir lider olan markamız ile her yıl pazarın da önünde büyüme sergiliyor; kısa dönemli araç kiralama; günlük kiralama, bir yıla kadar aylık kiralama, şoförlü araç kiralama, karavan kiralama, motosiklet kiralama, elektrikli araç hizmetimiz olan Avis Green ve Avis Yanında gibi müşterilerimizin mobilite ihtiyaçlarına yönelik pek çok ürün ve hizmet ile sektörün yarısını bugünden

sunuyoruz. Dijital Ofis projemizle de bir dakikanın altında hizmet verdiğimiz gibi yılda 660 ağacın kesilmesinin de önüne geçmiş olduk.

Bu bağlamda sektörde bir ilk olan çok yeni bir hizmetimizden de bahsetmek isterim. Budget WhatsApp Hattı Dijital Asistan ile araç kiralama rezervasyonu almaya da başladık. Bugüne kadar bu hat üzerinden soru, öneri, rezervasyon talebi alınabiliyordu, yapay zekâ destekli botumuz sayesinde artık rezervasyon numarası da alarak rezervasyonunuzu en hızlı yoldan tek bir seferde tamamlamış oluyorsunuz.

Şu anda koşullar farklılaşmış ve belirli boyutlarda zorlanmış olsa da bizim hedefimiz hep aynı. Bu perspektifle baktığımızda fırsatlar oluştuğunda yatırımlarımıza da iş birliklerimize de yenileri eklenecektir.

Aynı zamanda Tüm Oto Kiralama Kuruluşları Derneği (TOKKDER) Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürütüyorsunuz. Sizce sektörün "yeni normalleri" neler olacak? Pandemi şirketleri nasıl bir dönüşüme zorunlu kıldı?

TOKKDER Yönetim Kurulu Başkanlığı gururla taşıdığım, zamanı geldiğinde de başka bir meslektaşına devredeceğim ayrı bir şapka. TOKKDER'de sektörümüzün diğer aktörleriyle birlikte, bu sektörü daha ileriye taşımak için kol kola çalışıyoruz. Bugüne kadar epeyce yol aldık, güzel sonuçlara imza attık. Ticari araç kiralama konusundaki gelişmeler, sektörel buluşmalar, günlük ekonomi bülteni yayınlanması, yönetim kurulunda kısa dönemli ve uzun dönemli kiralama iş kollarının farklı başkan yardımcılıkları altında yapılması, etkin sosyal medya kullanımı; faaliyetlerimizin iç ve dış iletişiminin daha kurumsal yapıda ajanslar eliyle yönetilmesi birkaç örnek olarak gösterilebilir. Sektörün "yeni normalleri"nden ilk üçünün pandemiye yönelik önlemler, hizmet kalitesinde ve hizmet alımını

Pandemi öncesinde de dünya ekonomisinde daralma olacağına yönelik değerlendirmelerde bulunuluyordu. Pandemiyle birlikte ise bu daralma neredeyse kesin hale geldi. Ülkelere göre farklılık gösterecek olsa da IMF, Dünya Bankası gibi kurumların değerlendirmelerine bakılırsa, 2020 Ağustos itibarıyla genel öngörü dünya ekonomisinin 2020 yılını iyi ihtimalle yüzde 3 civarında, Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin de ortalama yüzde 5,5 seviyesinde küçülmeyle kapatacağı yönünde.

kolaylaştırmada artış ve dijitalleşme olacağını düşünüyorum. TOKKDER olarak, sektörümüzün ve bağlı sektörlerin ilgili bakanlıklarıyla da gerekli temasları düzenli olarak gerçekleştiriyoruz. Araç kiralama ihtiyacı içinde olan tüketicinin sağlığı ve güvenliği için kurumsal, TOKKDER üyesi firmaları tercih etmeleri yönünde hareket etmeleri için düzenli uyarılarımızı yapıyor, sektöre ve insanımıza karşı sorumluluğumuzu yerine getirmek adına tüm fırsatları değerlendirmeye özen gösteriyoruz.

Bağımsız araştırma şirketi Nielsen iş birliği ile hazırladığınız "TOKKDER Operasyonel Kiralama Sektör Raporu"na göre sektör 2020 yılının ilk çeyreğini yüzde 5 daralmayla kapattı. Oysa 2020 yılında yüzde 5-6 üzerinde büyüme hedefleniyordu. Siz yılın geri kalanı için iyimserliğinizi koruyor musunuz? Öngörüleriniz neler?

Pandemi öncesinde de dünya ekonomisinde daralma olacağına yönelik değerlendirmelerde bulunuluyordu. Pandemiyle birlikte ise bu daralma neredeyse kesin hâle geldi. Ülkelere göre farklılık gösterecek olsa da IMF, Dünya Bankası gibi kurumların

değerlendirmelerine bakılırsa, 2020 Ağustos itibarıyla genel öngörü dünya ekonomisinin 2020 yılını iyi ihtimalle yüzde 3 civarında, Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin de ortalama yüzde 5,5 seviyesinde küçülmeyle kapatacağı yönünde. Bundan Operasyonel Kiralama sektörünün de etkileneyeceği açıktır. Bu sebeple bir hedef revizyonu mantıklı olacaktır.

Dünyada tasarruf sağlayan iş modellerine olan ilginin daha fazla arttığı bir dönemden geçiyoruz. Bu anlamda sektördeki eğilimlerin ne yönde değişeceğini öngörüyorsunuz? Hızla değişen ve dönüşen dünyada sektörü bekleyen gelecek senaryoları neler?

Özellikle küresel küçülme dönemleri "tasarruf" anlayışının önceliklendiği dönemler olmakla birlikte "tasarruf" anlayışı aynı zamanda içinde yaşadığınız ekonomik ortamın asgari yaşam standardına bağlıdır, kültürel bir yaklaşımdır ve toplumsal bilincin de yansımasıdır. Aslında gündemin en önemli konularından olan küresel ısınma ve dünyamızı korumak için de tasarruf önemlidir, kaynakların adil dağılımı için de... Geleceğe sektör boyutunda baktığımızda, standartların korunması,

maliyet yönetimi, nakit yönetimi, ürün ve/veya hizmet geliştirme ve sadık müşterinin korunması odaklanılacak temel konular olacaktır. Tasarruf boyutunda baktığımızda, son dönemde Zero Based Budgeting ile daha da gündemimizde olan verimlilik, insan kaynakları yönetimi, müşteri ilişkileri yönetimi, profesyonel outsource hizmetler ve dijitalleşme bu odakları besleyecek önemli unsurlardır. Bu uygulamalarla dönüşüm süreci yeni potansiyel müşterinin, bir anlamda yeni kuşağın ve onların ihtiyaç ve beklentilerinin anlaşılıp karşılanmasına evrilecektir.

Gelecekte, bir tür paylaşım ekonomisi veya kaynak paylaşımı tabanında rakip firmalarla iş ve güç birliği içinde, güneş gibi doğal enerji kaynaklarını kullanan, dört kişilik bir "hovercraft"ı Bandırma'dan kiralayıp Sorrento'dan teslim almanın önünde bir engel olacak mıdır? Bence hayır. Açık fikirli olmak, her zaman yaptığımız gibi insanların ihtiyacını önceliklendirmek, doğayı ve dengeyi korumak sürprizlerle dolu yeni bir iş yapış anlayışının önünü açacaktır. Aynı zamanda "costovation" olarak tanımlanan maliyet düşüren yeni iş modellerinin geliştirilmesinin de gündemimizde çokça yer alacağını düşünüyoruz. Biz de bu metodoloji ile bazı çalışmalar iletirmektediriz. Önümüzdeki dönemde bu yolda herkesin bildiği araç paylaşım modellerinin hızlanmasından atıl kapasiteye yani boşta bekleyen araçların kullanılmasına, birlikte satın alma ile tasarruf yaratmadan ve tekrar kullanım döngüsünün akıllı yönetimine kadar farklı iş modelleri ile tasarruflar yaratan modeller hayata geçecektir. Şirketimiz için en önemli varlığımız olan insan kaynağımız tarafından "En İyi İş Yeri" olarak anılmaya devam edeceğimiz bir gelecek gözlüyorum. Bu vesileyle aynı ödüle layık görüldüğümüz tüm Koç Topluluğu şirketlerini de gönülden tebrik ediyorum.

KOÇ ÜNİVERSİTESİ İŞ BANKASI ENFEKSİYON HASTALIKLARI ARAŞTIRMA MERKEZİ AÇILDI

PROF. DR. ÖNDER ERGÖNÜL:
“PANDEMİ
ENERJİMİZİ
ÇÖZÜME
YOĞUNLAŞTIRAN
BÜYÜTEÇ
GÖREVİNİ GÖRDÜ”

Dünyanın hazırlıksız yakalandığı koronavirüs pandemisinde, tanı yöntemlerinin çalışmaması, etkin tedavinin bulunamaması ve bulaşma yollarının tartışmalı olması nitelikli araştırma merkezlerine duyulan ihtiyaca dikkatleri çekti. Koç Üniversitesi bünyesinde İş Bankası desteği ile hayata geçen ‘Enfeksiyon Hastalıkları Araştırma Merkezi’ ilaç geliştirme ve aşı ön çalışmalarının yanı sıra tanısal yöntemler, enfeksiyon kontrolünde temel bilgiler vermek için hızla yapılandı. Merkez’in en büyük amacı, enfeksiyon hastalıkları riskine karşı ülkemizin dışa bağımlılığını azaltmayı sağlamak.

Pandemi süreci, virüs karşısında insanlığı çaresiz hissettirmiş olsa da, tam da bu çaresizliği nitelikli yapılanmaların yola çıkış sebebi olarak görmek mümkün. Türkiye'nin ilk ve tek 'Enfeksiyon Hastalıkları Araştırma Merkezi', araştırma kaynaklarının yetersizliği ve bilgiye birinci elden ulaşamadığımız salgın sürecinde ortaya çıktı. Koç Üniversitesi ve İş Bankası iş birliğiyle faaliyete geçmeye hazırlanan Merkez, enfeksiyon hastalıklarını araştırmak, daha çok bilim insanı ve hekimin bu alanda var olmasını sağlamak, bilim üretebilmek ve bilgiyi paylaşmak için disiplinli şekilde çalışmaya hazırlanıyor. Merkez'le ilgili sorularımızı Merkez Başkanı Profesör Doktor Önder Ergönül yanıtladı.

Koç Üniversitesi ve İş Bankası iş birliğiyle açılan merkez Türkiye'nin ilk ve tek Enfeksiyon Hastalıkları Araştırma Merkezi... Bu emsalsiz dayanışma nasıl gerçekleşti?

Covid-19 vakaları henüz ülkemizde görülmeden önce, üyesi olduğum Avrupa Klinik Mikrobiyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları Derneği (ESCMID) ile İstanbul'da ortak makale hazırlamıştık. Aynı dönemde, Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) görevlisi olarak Azerbaycan'a, gittim. Dünya genelinde vakalar artmaya başladıkça insanlarda merak uyandırdı. İş Bankası yöneticileri yaptıkları 'bilgilendirici' toplantılar vesilesiyle, beni davet ettiler. Davetlerine katılarak temel bilgileri paylaşarak -her ne kadar Türkiye ve komşularında henüz vaka görülmemiş olmamasına rağmen- koronavirüsün tehlikeleri hakkında öngörülerimi aktardım. İş Bankası yetkilileri salgınla ilgili aktif olduğumuzu, Koç Üniversitesi Hastanesi'nin Biyogüvenlik Seviye 3 Laboratuvarı'nda çalışmalar yapmaya hazırlandığımızı gözlemlediler. Pandeminin başlamasıyla, Biyogüvenlik 3 Laboratuvarı'mızda koronavirüsle ilgili

araştırmalar yapmak istiyorduk ancak evrensel merkezler gibi olabilmek için, eksiklerimizi hızlı tamamlamak gerekiyordu. Bu nedenle İş Bankası ile aramızdaki iletişimin güveniyle, doğrudan İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali'ye ulaştım. Kendisi konunun ciddiyetine vakıf ve duyarlılıkla dönüş yapınca, Koç Üniversitesi Rektörü Umran Savaş İnan'la görüştüm. Böylece Nisan ayından itibaren sürece girmiş olduk. Merkez'in ihtiyaçlarını belirlerken, 1930'larda salgın hastalıklara karşı aldığı koruyucu önlemler ve enfeksiyon hastalıklarına yönelik yaptığı çalışmalarla bildiğimiz Hıfzısıhha Enstitüsü'ne benzer şekilde; Almanya'daki Robert Koch Enstitüsü ve Fransa'daki Pasteur Enstitüsü gibi büyük bir merkez olmayı hedefledik. Türkiye'de bu hedefi karşılayabilecek kadro kaynakları ve üniversitemiz

bünyesinde malzeme altyapılarının yeterli olduğunun, ancak desteğe ihtiyaç duyduğumuzun altını çizdik. Kısa sürede hızla yol alabilmemize etken 3 maddeyi; meslektaşlarımın birikmiş uzmanlık düzeyi, Koç Üniversitesi'nin atak davranması ve İş Bankası'nın duyarlı yaklaşımıyla açıklayabiliriz. Merkez'in İstanbul'da varlık gösteren 'kritik' coğrafi konumu da oldukça önemli. Kıtalar arasında, Doğu ve Batı'yı birleştiren bir şehirde; komşu ülkelerimizi de kapsayarak adı henüz bilinmeyen virüsler ve yeni enfeksiyonların saptanması konusunda kendimizi sorumlu hissediyoruz. Bu vesileyle Merkez'le ilgili girişimlerimde İş Bankası'na, Koç Üniversitesi'nin bürokrasiden uzak esnek tavrına, rektör, rektör yardımcısı ve yönetim kurulunda yer alan tüm dekanların desteğine teşekkürlerimi sunarım.

"Kıtalar arasında, Doğu ve Batı'yı birleştiren bir şehirde; komşu ülkelerimizi de kapsayarak adı henüz bilinmeyen virüsler ve yeni enfeksiyonların saptanması konusunda kendimizi sorumlu hissediyoruz. Bir nevi enfeksiyon hastalıklarının sahibi gibi hissediyoruz."

ULUSLARARASI DANIŞMA KURULU ÜYELERİ

Merkezin danışma kurulunda; Prof. Dr. Levent Doğanlı (Bayındır Hast.), Prof. Dr. Gökhan Hotamışlıgil (Harvard SPH), Prof. Dr. Alpay Azap (Ankara Ü, Tıp Fak), Prof. Dr. Kenan Midilli (Cerrahpaşa Tıp Fak), Prof. Dr. Eskild Petersen (Aarhus, ESCMID), Prof. Dr. Nicola Petrosillo (Rome, ESCMID), Prof. Dr. Tatjana Avsic-Zupanc (Slovenya), Prof. Dr. Larry Madoff (Int Soc ID, Harvard), Prof. Dr. Dennis Bente (UTMB), Prof. Dr. Murat Akova (Hacettepe Ü. Tıp Fak), Prof. Dr. Annelies Zinkernagel (Zürich Ü. Tıp Fak) yer alıyor.

Enfeksiyon Hastalıkları Merkezi'nin en önemli işlevi araştırma yapmak.... Her zamankinden çok daha fazla 'bilime ve öğrenmeye' ihtiyaç duyduğumuz bu günlerde, değişen şartlara nasıl bu kadar hızlı şekilde adapte oluyorsunuz? Hangi bakış açısı size yol gösteriyor?

Öncelikle, Batı'nın üretmiş olduğu bilgileri sadece 'uygulayan' pozisyonda olmak istemiyoruz. Kendi ülkemizde, kendi insanlarımız için üretim istiyoruz. Bir hastalık varsa, tedavisi için doğrudan ilaç alternatiflerini üretmeyi hedefliyoruz. Avrupa'nın büyük merkezlerinde üretilen ilaçları kullanmak yerine, kendi üretimimizi gerçekleştirebilecek düzeydeyiz. İkincisi, enfeksiyon kontrolünde oluşan çeşitli tartışmaları bir yana bırakıp; enfeksiyonun oluşumu, nasıl bulaştığını ve kontrolünü ilk elden görmek istiyoruz. Ülke olarak sahip olduğumuz yeterli malzeme ve deneyimi kullanarak 'bilim' üretmek istiyoruz. En büyük motivasyonumuz, bilimi izleyen ve aktaran konumundan çıkıp 'bilimi üreten' olmak.

İki kurumun (üniversite ve banka) dayanışmasıyla kurulan, gelecekte toplumu ve insanlığı etkileyecek Merkez'in yakın ve uzun vadeli hedeflerinden söz eder misiniz?

Yakın vadede, pandemi sürecinde ilaç denemeleri ve enfeksiyon kontrolüne dair kendi çalışmalarımızı hızlandırmak gibi planlarımız var. Koronavirüs ya da farklı virüs çeşitlerinin tedavisi, korunma yöntemleri, aşı ön hazırlıkları üzerinde çalışacağız. Elbette gerçekçi şekilde, aşı çalışmalarının uzun bir maraton süreci olduğunu kabul ederek değerlendirme yapıyoruz.

Sadece koronavirüs değil; gelecekte oluşabilecek virüsler ve hemen hemen tüm enfeksiyon hastalıkları için erken, uygun, zamanında yaklaşım yöntemlerini bulmak, uygulamak ve topluma aktarmak istiyoruz. Merkez bünyesinde araştırma faaliyetimize paralel, eğitim faaliyetlerimiz olacak. Ülkemizin kaliteli insan gücüne duyduğu ihtiyacı göz önünde bulundurarak master ve doktora programları açıyoruz. Bu anlamda orta vadede, yetiştirdiğimiz

elemanlar ve ürettiklerimizle (yazılar, yayınlar, patentler, buluşlar vs.) uluslararası alanda benzer merkezler arasında saygın bir yer edinmek istiyoruz. Uzun vadede bilime yol göstericilik yapmak, bilimsel olarak bir gelenek oluşturmak için ciddi adımlar atmış olacağız.

Enfeksiyon Hastalıkları Araştırma Merkezi'nde ilaç ve aşı geliştirme dışında ne tür bilimsel çalışmalar yapılması planlanıyor?

Covid-19'un nasıl oluştuğu, bağışıklık sisteminin nasıl yanıt verdiğini izlemek bile başlı başına çok önemli. Genelde birbirinden uzak mesafelerde olan klinik ve laboratuvarın yakın olması, Merkezimizin diğer avantajı. Ayrıca üniversitenin temel bilimlerine ait çalışmaları kaynaştırabilecek bir fırsat sağlıyor. Tanı koyma açısından iddialıyız. Eldeki olanaklarla geliştirmeye çalıştığımız tanı kitini, Merkez haline gelmemiz sayesinde birçok alana taşıyabiliriz. İş Bankası'nın desteğiyle başlattığımız çalışmalarımızı, ilerleyen

"Sadece koronavirüs değil; gelecekte oluşabilecek virüsler ve hemen hemen tüm enfeksiyon hastalıkları için erken, uygun, zamanında yaklaşım yöntemlerini bulmak, uygulamak ve topluma aktarmak istiyoruz."

zamanlarda TÜBİTAK, Avrupa Birliği gibi kurumlardan destek alarak sürdüreceğiz. Kısaca, Merkez'in bilimsel çalışmalarını tanı, tedavi ve korunma yöntemleri olarak özetleyebiliriz.

Enfeksiyon Hastalıkları Araştırma Merkezi, tıp alanında nitelikli insan kaynağı için değerli bir saha. Bu anlamda Merkez, enfeksiyon hastalıkları alanında çalışmak isteyen uzmanların kariyer yolculuğunda nasıl bir öneme sahip olacak?

Halihazırda bulunan enfeksiyon hastalıkları uzmanlarının yanı sıra, bu alanda özellikle araştırma yapan, dünya çapında insanları Merkez'e çekmek istiyoruz. Bunun için çağrı yapacağız. Dünyada bu konuda bizimle çalışmak isteyen önemli insanlarla bir araya gelerek çalışmak istiyoruz.

İş Bankası'nın sağlık iştiraki Bayındır Sağlık Grubu doktorlarının Merkez ile ilişkisi nasıl olacak?

Tamamen gönüllülük temelinde, Bayındır Sağlık Grubu doktorlarıyla mezuniyet sonrası ve düzenli eğitimler planlayacak ve düzenleyeceğiz. Ayrıca isterlerse araştırma yapma imkanı sunacağız.

Merkez, topluma bilgi aktarılması ve çalışmaların yayılabilmesi konusunda nasıl bir yol izleyecek?

Merkez'in bir fonksiyonu da bilgiyi yaymak. Bilgiyi ürettikten sonra, toplum tarafından anlaşılır bir ifadeyle sunmak istiyoruz. Bunun için internet sitemiz, belgesel filmlerimiz, popüler bilim kitaplarımız olacak. Özellikle belgesel için bütçe oluşturduk. Amacımız bilimi sevdirecek şekilde hem gelecek kuşaklara hem de meslektaşlarımıza ulaşabilmek. Zamanla Merkezimizin enfeksiyon hastalıkları alanında otorite olması kaçınılmaz. Elbette, bunu kadrolar ve perspektif açısından hak edecek, altını dolduracak

"Üniversitemizin tıp fakültesine ek olarak hemşirelik, fen, mühendislik, sosyal bilimleri fakültelerinde de birikmiş insan gücü ve araştırma potansiyeli var. Bu potansiyeli mobilize edip, onlarla organize olduğumuzda dünya çapında işler ortaya koymayı umuyoruz. İşte o zaman kendimizi dünyaya, ürünlerimizle tanıtacağız."

çalışmalarımızı gerçekleştirmek zorundayız. Bu görevin, ağır bir sorumluluk getirdiğinin farkındayız.

Merkezin faaliyete geçmesiyle, Türkiye uluslararası sağlık platformunda yeni bir kürsüye sahip olacak. Merkezin ülkemizi temsildeki rolünü hem ülkemiz hem de evrensel bilim açısından değerlendirebilir misiniz?

Merkez'in kuruluş nedeni, hastalıklar üzerinde çalışmalarımızın yoğunlaşmasını sağlamak. Tıp fakültesi bünyesinde gücümüzün yetmediği birçok adımı, Merkez sayesinde atabiliriz. Bunu yapabildiği ölçüde merkez güçlü oluyor. Üniversitemizin tıp fakültesine ek olarak hemşirelik, fen, mühendislik, sosyal bilimleri fakültelerinde de birikmiş insan gücü ve araştırma potansiyeli var. Bu potansiyeli mobilize edip, onlarla organize olduğumuzda dünya çapında işler ortaya koymayı umuyoruz. İşte o

zaman kendimizi dünyaya, ürünlerimizle tanıtacağız. Merkez'in kişisel olarak üyesi olduğum ESCMID ve temas halinde bulunduğum WHO'nun resmi anlamda tanıdığı bir sağlık merkezi olacağına inanıyorum. Bir referans merkezi olarak, ulusal ve uluslararası düzeyde en iyi şekilde hizmet vermeyi istiyoruz.

Bu bağlamda önemli isimlerin yer aldığı uluslararası danışma kurulu ile ortak iş birlikleri yaparak, hızlı bir şekilde Merkez'i önemli bir noktaya taşımayı planlıyoruz.

Türkiye ve global ölçekte enfeksiyon hastalıkları risklerine karşı araştırmalar yapmayı hedefleyen merkezin çıkış noktası; disiplinlerden çoklu olarak yararlanmak. Bu açıdan, merkezin araştırma kaynakları neleri kapsayacak, ne tür sistemlerden yararlanacak?

Örneğin kişilerin ağzından çıkan parçacıklar virüs barındırıyor mu, ne kadar uzağa gidebiliyor gibi sorulara cevaplar aradığınızda, işin bilimini yapmış oluyorsunuz. Görüntülemek için hem ileri teknolojinizin olması hem de görüntülemeyi kafaya takmış bilim insanlarının olması gerekiyor. Merkez'de bu donanımına sahibiz. Aerosol görüntüleme konusunda Fen Fakültesi'nden, dünya'da hangi ülkelerde ölüm oranı yüksek ve nedenleri üzerine matematiksel çalışmalarda mühendislik fakültesinden yardım alıyoruz, birlikte çalışmalar yapıyoruz. Bunların dışında Orta Doğu Teknik Üniversitesi ile iş birliğimiz var ve bu alanla ilgili çalışan üniversitelerle de çalışmak istiyoruz. Merkez'den değerli bilim insanları çıkacak, üretimler yapılacak ve bize oldukça heyecan veren, kendimizi adayacağımız bir süreç yaşanacak. İş Bankası'nın iyi niyetli ve temiz duygularla verdiği destek, karşılığını bizde buluyor. Biz de aynı duygularla, severek bilim üretmek için kolları sıvıyış bulunuyoruz.

"Bilimin yükselmesinde en önemli unsurlardan biri de 'liyakattır'. Bu işi yapabilecek kadroyu, insan gücünü gerekli altyapı ve teknoloji desteği ile buluşturabilmek, onları yüreklendirebilmek şarttır. Bilim böyle gelişiyor."

Geçtiğimiz ay gerçekleştirdiğimiz söyleşide Koç Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Umran İnan, tanı kitleri üzerinde çalıştıklarından, bittiğinde ucuz ve hızlı olduğu için her isteyen kişiye yapılabileceğinden bahsetmişti. Bu COVID-19'un teşhis edilmesinde çok umut verici bir gelişme... Bu çalışmanın ulaşılabılır olması ve yaygınlaşması sürecine ne kadar yakınız?

Bu çalışma önceden başlamıştı ve Merkez sayesinde başka birçok hastalıkta da uygulayabilir duruma getireceğiz. Her hâlükârda, tanı kiti çalışmamız olacaktı ancak, Merkez imkanları vasıtasıyla tanı kitininin kullanım alanlarını genişletebileceğimiz bir noktaya çektik.

Tüm dünyada her ülke, aşı çalışmalarına yoğunlaşmış durumda... En son Rusya ilk koronavirüs aşısını geliştirdiğini duyurdu. Siz bu son gelişmeyi nasıl değerlendiriyorsunuz? Sizce aşı çalışmalarında global olarak şimdiye kadar kaydadeğer bir yol katedildi mi?

Şu anda dünya genelinde 170 aşı çalışması var. Bunların içinde sonuca yaklaştığını ifade eden üç ya da dört

merkez mevcut. Ancak ortada henüz mutlak bir şey yok. Kaldı ki aşısı bulunsa bile yüzde yüz koruyucu olacağını söylemek fazla iyimserlik olur. Aşı geliştirmede, daha önce üretim yapmış olan merkezlerin büyük avantajı var. Haberlerini duyduğumuz merkezlerin hepsinin aşı geçmişi var. Elbette, aşı çalışması oldukça büyük bir iş. Örneğin, 17 senedir SARS aşısı için çalışılıyor ancak henüz sonuca varılamadı. Merkez'de kesin bir ifadeyle 'aşıyı bulacağız' demekten ziyade, hastalığın mekanizmasını anlamaya çalışıyoruz. Zaman içinde aşı çalışmaları da olacaktır.

COVID-19'a karşı aşı ve ilaç geliştirme projelerinde Türkiye'nin bu zamana kadar gösterdiği performansı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Güçlü demek doğru olmaz. Sadece Pandemi döneminin meselesi değil, daha önce de Türkiye'nin enfeksiyon hastalıkları ya da farklı bir alanda ilaç üretimi yoktu. Bilimin yükselmesinde en önemli unsurlardan biri 'liyakattır'. Bu işi yapabilecek kadroyu, insan gücünü gerekli altyapı ve teknoloji desteği ile buluşturabilmek, onları yüreklendirebilmek şarttır. Bilim böyle gelişiyor.

Biz, bu zeminde olumlu düşünerek, geleceğe bakarak çabalayacağız. Gerekli yetişmiş insan gücümüz var, aldığımız destekler sayesinde eksiklerimizi de gidererek, altyapı imkanlarımızı sağlayarak, tamamen bağımsız ortaya bir şeyler koymaya çalışacağız.

Aşı bulunmuş olsa bile, herkesin faydalanabileceği şekilde nasıl yaygınlaştırılacağı, cevaplanmayı bekleyen bir diğer soru olarak karşımızda duruyor. Çoğu insan "Aşı bulunsa bile bize ulaşır mı?" endişesi yaşıyor. Bu konuda yetkililere nasıl görevler düşüyor?

Aşının nerede bulunduğu çok önemli. Kendi ülkemizde bulunursa, üretimi ve yaygınlaşması da oldukça rahat olur.

Fakat, başka bir ülkede bulunması, önceliği kendi insanına vermesi anlamına gelir. Pandemi sürecinde uluslararası dayanışma hemen hemen hiç olmadı diyebiliriz. En büyük mücadele ulusal düzeyde verildi. O nedenle ulusal merkezlere büyük ihtiyaç var. Hatta Merkezimiz daha önce kurulmuş olabilseydi, şu an çok rahat aşidan bahsediyor olabilirdik.

Çağımızda insanoğlunun yeni sınavı virüsler... Her ne kadar etkisi çok daha geniş bir kitleye yayılsa da, COVID-19 ilk değil ve son olmayacak gibi görünüyor. Gelecekte karşılaşılabilecek riskler ve şimdiden alınması gereken önlemler olarak sizce neler yapılmalı? Enfeksiyon Hastalıkları Araştırma Merkezi çatısı altında gelecekteki olası virüsler için de çalışmalar yapacak mısınız?

Öncelikle ülkemizin problemlerinden yola çıkarsak çok daha doğru olur. Örneğin Kırım Kongo kanamalı ateşi Tokat, Sivas, Çorum, Yozgat gibi yerlerde hala salgın oluşturan bir etken. Ülkemizde ve komşularımızda halihazırda çok sayıda enfeksiyon hastalıkları sorunları mevcut. Bu hastalıkları hedef seçip, çalışmalar yapacağız. Fakat diğer yandan hiç hesapta olmayan Covid-19 gibi virüslere eğitilmiş insan gücümüzle hazırlıklı bir altyapıda olursak, hızlıca müdahale edebileceğiz. Bu çalışmalarda ön hazırlık toplantılarımız olacak. Gereken özel ve ileri konularda personelimizi yurt dışında yetiştireceğiz ve kısa sürede diğer ülkelerle eş seviyeye gelebilecek birikime ulaşacağız. Hem eğitim hem altyapı hazırlığı açısından çok yönlü bir çalışma yapmayı gerektiriyor.

COVID-19 gelecekteki sağlık sistemlerini nasıl şekillendirecek? Yeni uzmanlık alanlarının çıkması ya da var olan birçok uzmanlığın öneminin artması bekleniyor mu? Bilimsel yaklaşımın önemini artırmasını

bekleriz. Maske kullanma ve el yıkama vurgusunu uzun yıllardır yapsak da Covid-19 kadar etkili olamazdık. Salgınla ilgili tecrübeler, tüm toplumla etkileşimi açısından çok kıymetli. Elbette bir saman alevi gibi etkisini de yitirebilir. O nedenle bilimsel kurumsallaşmayı sağlamak gerekli. Merkez'in araştırma, eğitim ve bilginin topluma yayılması görevleri bakımından, önemi ortaya çıkıyor. Toplumun kalkınması için; daha çok bilim, daha çok bilim insanı, hurafelerden uzak yaklaşımlar gereklidir. Yeni uzmanlık alanları çıkacaktır. Sosyal medyayı iyi kullanan, elektronik iletişime açık ve insan vücudunu, bağışıklık sistemini bilen uzmanlıklar önem kazanacak. İçinde bulunduğumuz pandemi her şeyi yoğunlaştırdı. Hem bir büyüteç işlevi gördü, sorunlarımıza bir büyüteç oldu, çatlakları gösterdi; hem de tüm enerjimizi, zekamızı bir yere yoğunlaştırdı. Bu yoğunlaşma, bütün disiplinleri etkiledi. Farklı yaklaşımların özünü alıp, bir araya getiren yeni alanların çıkması mümkün. Merkez, bu heyecanı koruyarak, yeni bilgi birikimlerini unutmadan pekiştirerek ilerlemeyi sağlayacak. Merkez çalışmalarıyla, en önemli toplumsal kazanımlarımızla çıkmalıyız bu süreçten; o da bilimsel sıçrama...

"Pandemi hem bir büyüteç işlevi gördü, sorunlarımıza bir büyüteç oldu, çatlakları gösterdi hem de tüm enerjimizi, zekamızı bir yere yoğunlaştırdı."

Son olarak, eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Merkezimizin başarısı, Koç Üniversitesi olarak yapımızda var olan 'likayat' sistemi, insanların özverili çalışması ve kazanılan başarıların paylaşılması ile fark yaratacak. Bu şartları karşılayacak doğru bir ortamdayız; Koç Üniversitesi birikimi ve İş Bankası desteği ile disiplin içinde-severek çalışmayı, başarı kazanmayı hedefliyoruz. Birlikte başaracağız!

KINCENTRIC> Best Employer

TURKEY 2019

Kincentric'in
TÜRKİYE'NİN EN İYİ İŞ YERLERİ
araştırmasında
bu yıl da en fazla ödülün sahibi
Koç Topluluğu oldu!

Dünyanın önde gelen şirketlerinden Kincentric'in,
global ölçekte yürüttüğü ve çalışanların
geri bildirimleri ile işveren mükemmelliğinin ölçümlendiği
"Türkiye'nin En İyi İş Yerleri"
araştırmasında ödül almaya hak kazanan
32 şirketin 16'sını Koç Topluluğu Şirketleri oluşturdu.

| içinde **Koç** var.

“DEGLOBALİZASYON TÜRKİYE İÇİN CİDDİ BİR MEYDAN OKUMA”

♦ ♦ ♦

Harvard Üniversitesi’nden Prof. Kenneth Rogoff, dünya çapında akademik alanda en çok atıfta bulunulan ekonomistlerden biri... 2001-2003 yıllarında Uluslararası Para Fonu’nun (IMF) başekonomisti olarak görev yapan Rogoff, son dönemdeki çalışmalarında küresel bağların zayıflaması anlamına gelen ve pandemiyle birlikte daha da hız kazanan deglobalizasyon sürecine dikkat çekiyor. Rogoff, Bizden Haberler’e verdiği röportajda bu yönelimi ve Türkiye’nin bu süreçten nasıl etkilenebileceğini anlattı.

RÖPORTAJ
Nihal Köz

ABD ve Çin arasında yaşanan ticaret savaşları ve bazı ülkelerde artan milliyetçi eğilimlerle birlikte deglobalizasyon süreci kendini daha fazla hissettirdi. Küresel pandemi ise ülkelerin içe kapanma sürecini daha da belirginleştirdi.

Harvard Üniversitesi'nden Prof. Kenneth Rogoff, haziran ayında Project Syndicate için yazdığı ve dünyada çapında birçok saygın yayında yer bulan makalesine "Deglobalizasyon her yerde büyümeyi zedeleyecek" başlığını atmıştı. Rogoff, bu makalede uluslararası ticaret ve yatırımların zayıfladığına dikkat çekiyor ve bunun olumsuz etkilerine değiniyordu. "Bu süreç çok fazla ilerlerse hiçbir ülke bundan bağımsız kalmayacak" diyen Rogoff, ABD'deki politikacıları uyarak ulusal çıkarlar ile sınırlandırılan ekonomik yaklaşımların dönüp dolaşıp tüm ülkeleri etkileyeceğini vurguluyordu. "Deglobalizasyon", Rogoff'un ortaya attığı bir kavram değil. Tarihe bakıldığında, uluslararası bağların zaman zaman güçlenirken zaman zaman da zayıfladığı görülüyor. Deglobalizasyon, bu bağların gevşediği, ülkelerin içe kapanma tercihinin öne çıktığı dönemleri ifade etmek için kullanılıyor. Globalizasyon ise uluslararası yatırımların güçlü olduğu, ekonomik anlamda ulusal sınırların önemini kaybettiği süreçleri anlatırken sık sık başvuru bir kavram. ABD'nin

mevcut başkanı olan Donald Trump'ın seçilmesi öncesinde oldukça yoğun atıfta bulunulan güçlü küreselleşme yönelimine, son yıllarda gölge düşmeye başladı. Özellikle ABD ile Çin arasında yaşanan ticaret savaşları ve bazı ülkelerde artan milliyetçi eğilimlere paralel olarak deglobalizasyon süreci kendini daha fazla hissettirdi ve giderek güçlü bir tehdit haline geldi. Son olarak küresel pandemi, ülkelerin içe kapanma sürecini daha da belirginleştirdi. Tüm ülkelerde ekonomiler salgından büyük yaralar alırken birçok ülke kaçınılmaz olarak kendi ekonomisini korumayı öncelik olarak belirlemek durumunda kaldı. Bu da deglobalizasyon eğilimini güçlendirdi. Bugünkü belirsizlik ortamında dünya ekonomisinin yönünü kestirmek kolay değil ancak ulusalcı eğilimlerin güçlenmesi birçok uzmanın beklediği bir yönelim. Kuşkusuz, bunun önemli sonuçları olacak. Küresel tedarik zincirleri gözden geçirilip yeniden şekillenirken her ülke kendi pozisyonunu alacak. Prof. Kenneth Rogoff, Bizden Haberler'e verdiği özel röportajda önümüzdeki yıllarda küresel anlamda nasıl bir

SATRAÇ USTASI ÜNLÜ EKONOMİST

Harvard Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nde ders veren Kenneth Rogoff, 2001-2003 yıllarında Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) baş ekonomisti olarak görev yaptı. 2009 yılında Carmen Reinhart ile birlikte yazdığı "This Time Is Different: Eight Centuries of Financial Folly", farklı finansal krizlerdeki benzerlikleri göstermesi nedeniyle ekonomik literatürde sık atıfta bulunulan kitaplardan biri oldu. Döviz kurları ve merkez bankalarının bağımsızlığı üzerine önemli çalışmaları bulunan Rogoff, "Foundations of International Macroeconomics" adlı, dünya çapında üniversitelerde okutulan kitabın da yazarlarından biriydi. Rogoff, National Academy of Sciences, American Academy of Arts and Sciences, Group of Thirty gibi önemli kuruluşlarda üye ve Dış İlişkiler Konseyi'nde görev yapıyor. Akademik alanda en fazla atıfta bulunulan akademisyenlerden biri olan Rogoff aynı zamanda satranç alanında uluslararası düzeyde "büyük usta" unvanına sahip.

Rogoff'un 2009'da yazdığı "This Time Is Different: Eight Centuries of Financial Folly", farklı finansal krizlerdeki benzerlikleri göstermesi nedeniyle ekonomik literatürde sık atıfta bulunulan kitaplardan biriydi.

ekonomik yapılanma beklediğini anlatırken bunun olası etkilerini de yorumladı. İşte, Rogoff'un sorularımıza verdiği yanıtlar...

Küresel bağların zayıflamasını ifade eden deglobalizasyon, son dönemde sık atıfta bulunulan bir kavram ve bazı açılardan önemli bir gerçeklik. Sizin de bu konuda makaleleriniz var. Önümüzdeki yıllarda ekonomik anlamda nasıl bir dünya düzeni ile karşı karşıya kalacağımız konusunda öngörülerinizi alabilir miyiz?

Tarihsel olarak küreselleşme, on yıllara uzanan dalgalarla yükselme ve gerileme sergiledi. 1870 ile 1914 yılları arasındaki dönem, küreselleşmenin altın çağıydı. Bu dönemde ABD, Çin'in bugün oynadığı rolü oynadı ve dünyanın üretim atölyesi haline gelmeye başladı. Birinci ve ikinci dünya savaşları arasındaki yıllarda ise küreselleşme birçok nedenle çöktü. Burada önemli etkenlerden biri, daha önce hegemonyayı elinde tutan ülke olan Birleşik Krallık'ın düşüşte olması ve bu esnada yeni yükselen güç olan ABD'nin liderlik rolünü oynamaya henüz hazır olmamasıydı. ABD'nin yaptığı hatalardan biri, Fransa ve Birleşik Krallık'ın savaş borçlarını ödemesi

konusunda ısrarlı olması (1930'ların başında vazgeçti), 1920'lerin sonlarında faiz oranlarını yükselterek dünyadan muazzam miktarda altın akışını tetiklemesi ve en kötüsü 1930'lardaki ticaret savaşlarının arkasındaki Smoot-Hawley Gümrük Yasası'ydı. İkinci Dünya Savaşı sonrasında ABD, Marshall planından başlayarak Avrupa'yı güçlendirmenin yanı sıra IMF, Dünya Bankası ve ticaret alanında bir dünya örgütü kurma gibi adımlarda küresel liderliği üstlenerek çok daha iyi bir iş çıkardı. Diğer yandan, İkinci Dünya Savaşı'ndan itibaren Trump'ın 2016 yılında seçilmesine kadar uzanan dönem de küreselleşmenin ikinci altın çağıydı. Trump'ın bir anamoli olduğunu söylemek isterim ama korkarım öyle değil. Birincisi, Trump'ın ticaret konusundaki görüşleri, hem 2016 hem 2020 yıllarında Demokrat Parti'nin başkan adaylığı yarışında ikinci sırada olan ve bu partinin çok etkili ilerici kanadını temsil eden Bernie Sanders'inkilerden çok farklı değil. Demokratlar, sendikaları güçlendirme konusunda çok istekli ve bunu yapmak için yabancı rekabetin sendikaların pazarlık gücünü düşürmesini önlemeye çalışmaları muhtemeldir. İkincisi, Washington'da Çin'in yükselişinin

yarattığı meseleleri aktif bir şekilde yönetmeye çalışmanın zamanının geldiğine dair yaygın bir fikir birliği var. Dolayısıyla bunda geri dönüş yok. Çin ise küresel sistemdeki sorumluluğunu tam olarak kabul etmedi. Sorun, Çin'in gelişmekte olan ekonomilere ve yükselen piyasalara şeffaf olmayan şekilde kredi vermesi ve resmi kreditorlerin oyun kurallarına uymaya ilgisizliğiyle dramatik bir şekilde kendini gösteriyor. Bugün Çin, dünya savaşları arasındaki dönemde ABD'nin yaptığına çok benzer bir rol oynuyor. Bu ülke, liderlikten geri duramayacak kadar büyük ama diğer yandan yine de yolunu biliyor gibi. Ticarete ek olarak, ABD ve Çin, 5G ağlarından global finansal sistemi kontrol etmeye ve kuantum hesaplama kadar her alanda küresel standartların kontrolü için yoğun şekilde rekabet ediyor. Bu rekabet, deglobalizasyonu daha da körüklüyor. Ve şimdi, birçok firmanın küresel tedarik zincirlerinin sürdürülebilirliğini sorgulamasına neden olan pandemi ile karşı karşıyayız. Buna ek olarak, birçok hükümet sağlık alanını ulusal güvenlik sorunu olarak ele almaları gerektiğini düşünüyor. Gıda alanında da her türlü korumacılık gündemde... Ve

KÜÇÜK, GERÇEKTEN GÜZEL Mİ?

Kenneth Rogoff, ülkelerin içe dönmesinin hem ekonomik anlamda hem de iklim değişikliği gibi küresel meselelerde büyük olumsuz etkileri olacağını savunuyor ve bu konuda şunları söylüyor:

"Çeşitliliğe dayanan ekonomisi, dünya lideri teknolojisi ve güçlü doğal kaynaklarıyla ABD bile küreselleşmenin bir sonucu olarak Gayrisafi Yurt içi Hasıla'da (GSYİH) önemli bir düşüş yaşayabilir. Pek çok sektörde kritik ölçüğe ulaşamayan ve genellikle doğal kaynaklardan yoksun olan küçük ekonomiler ve gelişmekte olan ülkeler için ticaretteki bir kırılma, onlarca yıllık büyümeyi tersine çevirecektir. Ve bu, sosyal mesafe ve karantina önlemlerinin uzun süreli etkisinden önce de böyleydi.

Politik ekonomi alanında önemli bir isim olan geç iktisatçı Alberto Alesina, küreselleşme çağında iyi yönetilen bir ülke için "Küçük güzeldir" tezini savunmuştu. Ancak bugün, büyük bir devlet veya yakın bir ekonomik ittifakı olmayan küçük ülkeler büyük ekonomik risklerle karşı karşıya.

hepsinden ötesinde pandemi, insanların sınırlar arasında serbest dolaşımını önemli ölçüde zedeleyecek ve bu da uluslararası ticareti ve yatırımı daha da zorlaştıracak.

Bu süreç geri döndürülemez mi? Bu konudaki düşünceniz nedir?

Elbette öyle değil ama bugünkü deglobalizasyon dalgası oldukça uzun, belki 10 yıl kadar sürebilir.

Deglobalizasyonun Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler üzerindeki olumsuz (ve eğer varsa olumlu) etkileri neler?

Küresel tedarik zincirlerine yoğun bir şekilde bağlı olan Türkiye gibi ülkeler için deglobalizasyon önemli bir meydan okuma. Neyse ki Türkiye'nin Avrupa Birliği ile olan güçlü ortaklığı (ve umarım bir gün tam üyeliği), ABD'nin Çin ile ticari ilişkilerindeki herhangi bir çözülmeye karşı önemli ölçüde koruma sağlayabilir. Yine de hem Çin hem de ABD Türkiye'nin önemli ticaret ortakları ve salgının sonuçları muhtemelen Avrupa içinde bile daha büyük engeller yaratabilir.

Bu süreçte gelişmiş ülkeler arasında bir "kazanan" çıkabilir mi?

Deglobalizasyon gibi karmaşık ve geniş kapsamlı bir süreçte, bazı ülkelerin kazanan olarak ortaya çıkması elbette

"Küresel tedarik zincirlerine yoğun bir şekilde bağlı olan Türkiye gibi ülkeler için deglobalizasyon önemli bir meydan okuma. Neyse ki Türkiye'nin Avrupa Birliği ile olan güçlü ortaklığı (ve umarım bir gün tam üyeliği), ABD'nin Çin ile ticari ilişkilerindeki herhangi bir çözülmeye karşı önemli ölçüde koruma sağlayabilir."

mümkün. Ülkeler içinde ise farklı bir hikâye geçerli. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki bazı çalışan kesimlerin kısa vadede fayda sağlayacağını söylemek oldukça mümkün, ancak onların da kazançlarının bir kısmı yüksek ürün fiyatları nedeniyle baltalanacaktır.

Para birimleri deglobalizasyondan nasıl etkilenebilir? Önümüzdeki yıllarda ABD Doları'nın en güçlü para birimi olarak kalmaya devam edeceğini düşünüyor musunuz?

Son 30 yılda, dünyada dolar hâkimiyetinin istikrarlı bir şekilde devam ettiğini gördük. Euro büyük ölçüde bölgesel bir para birimi olmayı sürdürüyor ve Çin, dünyanın bir finans merkezi olarak ona güvenmesi için gerekli kurumlara sahip olmaktan hâlâ

çok uzak. Yine de deglobalizasyon kesinlikle ABD'nin bugünkü konumunun altını oyuyor. Şu anda, ABD Hükümeti'nin özel piyasalardaki borçları, yaklaşık olarak tüm Avrupa ülkeleri, Kanada, Japonya ve Avustralya'nın toplam borçları kadar...

Demokratlar Kasım 2020'de kazanırsa, ülkedeki zenginlerden daha yüksek vergiler toplayıp bunun yanı sıra açıklarla finanse edilen büyük yeni harcama programlarına ağırlık verebilirler. Deglobalizasyon devam ederse, bu, planları daha riskli ve daha zor hale getirecektir. ABD'ye giden dış borçlar, faiz oranlarının azaltılmasında, enflasyonun düşürülmesinde önemli bir faktör oldu. Büyük açıklar, para basma ve deglobalizasyon bir araya geldiğinde ise çok riskli bir tablo ortaya çıkıyor.

TÜRKİYE'NİN
ÇAĞDAŞLAŞMA
SERÜVENİ:

ATATÜRK VE CUMHURİYET'İN KURULUŞUNU ANARKEN...

♦♦♦

Cumhuriyet'in kuruluşunun 97. yıl dönümünde, Milli Mücadele'nin örgütlenmesindeki siyasi başarının ve bir ulusun küllerinden yeniden doğuşunun arka planını Emeritus Prof. Dr. İlter Turan'la konuştuk. Türkiye'de siyasetin bir bilim olarak kavranmasının öncülerinden olan Turan, Atatürk'ün liderlik dehasının bu süreçte nasıl etkili olduğunu da anlattı.

Yüzüncü yılını kutlamamıza sadece üç yıl kala, Cumhuriyetimiz ve onun değerleri yolumuzu aydınlatmaya devam ediyor.

29 Ekim 1923, yüzyıllar boyunca saltanatla yönetilmiş bir ülkede halkın iradesini esas alan yeni bir rejimin başladığı, güneşin yeniden doğduğu gün oldu. Cumhuriyet'in değerleri, çağdaş bir toplumun yaratılmasının haritasını çizdi. O sıra dışı günleri anlayabilmek, sadece geçmiş kavramak için değil, geleceğe de bir pencere açabilmek için çok önemli. Bu düşünceyle, Cumhuriyet'in kuruluşuna giden yolu, o dönemdeki siyasi manzarayı, Atatürk'ün liderliğinin bu zorlu süreçte nasıl bir rol oynadığını siyaset bilimi duayeni Emeritus Prof. Dr. İlter Turan'la konuştuk. O tarihsel kesitte yaşanan siyasi ve toplumsal dönüşümün arka planını analiz eden Turan, sorularımızı şöyle yanıtladı:

Birinci Dünya Savaşı'nın bittiği yıllara baktığımızda, Avrupa'daki siyasi görünümün değiştiğini, taşların yeniden dizildiğini görüyoruz. Öncelikle bu değişimden bahsedebilir miyiz?

Birinci Dünya Savaşı'nın sonuçlarına baktığımızda herhalde en çarpıcı olanı Avrupa siyasetinde yüzyıllardır belirleyici roller üstlenmiş olan Avusturya (bilahare Avusturya-Macaristan), Çarlık Rusyası ve Osmanlı gibi üç büyük kıta imparatorluğunun sona ermiş olmalarıdır. Aslında Fransız İhtilali'nden sonra güçlenerek tüm Avrupa kıtasını saran milliyetçilik akımları bu çok uluslu üç imparatorluğun varlıklarını sürdürmelerini zaten zorlaştırmıştı. Bir yandan sürekli olarak şurada veya burada çıkan ve bağımsızlık amacı güden isyanlarla uğraşan, diğer yandan gerek iktisadi ve sosyal gerek idari ve askeri alanlarda modernleşme çabalarına devam ederek "mülklerini" korumaya, hatta genişletmeye çalışıyorlardı. Bu çelişkili hedeflerin peşinde koşmaları

hepsini savaşa sürükledi, tüketti ve sonlarını getirdi.

İzleyen dönemde, ülkelerin yönetim yapılarındaki değişimi nasıl yorumlayabiliriz?

Yönetim yapıları, kendilerinin oluşmalarına katkıda bulunan, gelişmelerine ve varlıklarını sürdürmelerine olanak sağlayan koşulların değişmesine uyum sağlamakta her zaman başarılı olamıyorlar. Örneğin, Avrupa'da hangi ülkelerin krallık, hangilerinin cumhuriyet olduğuna baktığımızda, gücünü tedricen toplumu temsil eden kurumlara devretmeyi kabullenen hanedanların görevde kaldığını, iktidarını paylaşmayı

Osmanlı İmparatorluğu 1699'da duraklama dönemine girmiş, Batı'da yaşanan sanayi devrimi ilerledikçe, Batı karşısındaki yenilgi olağanlaşmaya başlamıştı. Bu gidişi değiştirerek söz sahibi olmayı sağlayacak değişimlerden ise uzak duruluyordu. Hatta, geleneksel yapıyı değiştirmeden sınırlı modernleşme arzusu, aşılması güç çelişkiler dahi yaratıyordu.

kabul etmeyenlerin ise yıkılarak yerlerini cumhuriyetlere bıraktıklarını görüyoruz. Birinci Savaş'ın sonlarını getirdiği kara imparatorlukları da değişime uyum sağlamakta başarılı olamayan yapılara örnek olarak karşımıza çıkıyor.

Osmanlı İmparatorluğu da Birinci Dünya Savaşı öncesinde bazı reformlara yöneldi. Bu çabanın arka planında nasıl bir düşünce yer alıyordu? Bunlar neden dikkate değer sonuçlar yaratmadı?

Osmanlı İmparatorluğu 1699'da duraklama dönemine girmiş, Batı'da yaşanan sanayi devrimi ilerledikçe Batı karşısında yenilgi olağanlaşmaya başlamıştı. Bu gidişi değiştirerek önce tedricen, daha sonra da hızlanan bir modernleşme çabasına girmişti.

En ağır sorun askeri alanda yenilgiyi durdurmak olduğundan, özellikle II. Mahmut döneminden sonra yoğunlaşan modernleşme çabaları doğal olarak askeri alanda başlamış, yüzyılın ikinci yarısından sonra birçok alana yayılmıştır. Bu çabalar bir ihtimal çöküşü yavaşlatmışsa da, toplumsal-siyasal bir dönüşüm amaçlamadıklarından imparatorluğun sona ermesini engellemekte başarılı olamamışlardır. Sorun neydi? İktisadi alanda bir sanayi toplumuna geçiş öngörülemiyor, buna uygun eğitim, altyapı ve yatırım tasarlanamıyordu. Siyasi alanda ise toplumun yönetim süreçlerinde söz sahibi olmayı sağlayacak değişimlerden ise uzak duruluyordu. Hatta,

geleneksel yapıyı değiştirmeden sınırlı modernleşme ile sürdürme arzusu, aşılması güç çelişkiler dahi yaratıyordu. Örneğin, padişah aralarında Avrupa'dan gelen hocaların da ders verdiği modern askeri okullar açarak daha güçlü bir ordu oluşturmaya çalışıyordu. Öğrenciler ise yabancı dil öğrenip, en ileri toplumları inceliyor, tanıyorlardı. Arkasında iktisaden ve siyaseten güçlü bir yapı yoksa, sadece iyi askeri öğretimle ülkenin, ilerlemeyi bir yana bırakalım, varlığını bile sürdürmekte zorlanacağını görüyorlardı. Kapsamlı siyasi, sosyal ve iktisadi değişiklik talep ediyorlar, fakat karşılarında bu taleplerin bir kısmına ilgi duymayan, diğerlerine direnen bir mutlak monarşi buluyorlardı. Buna ilaveten, padişah, ülkeyi kurtarmak için modern kurumların sayısını arttırırken, diğer

Birinci Dünya Savaşı'nda yenik düşen ülkelerin hepsi ağır koşullar içeren barış anlaşmalarına muhatap oldular. Bunlar arasında sadece Türkiye'de bir milli kurtuluş hareketi yükseldi ve başarıya ulaştı.

yandan modernleşme karşıtı güçleri himaye ederek modernleşmeci kadroları dengelemeye çalışıyordu.

Ve bütün bunları Birinci Dünya Savaşı izledi...

Osmanlı İmparatorluğu Birinci Dünya Savaşı'na kaybedilmiş toprakları kazanmak, yeniden büyük bir ülke olmak hayaliyle girdi. Dünya Savaşı başlamadan iki-üç yıl önce Trablusgarp'ta ve Balkanlar'da kayıplara uğramış bir devlet için savaş hedeflerini hayal diye nitelendirmek herhalde yanlış olmaz. Savaş sırasında Osmanlı kuvvetleri fedakarca mücadele etseler ve bazı cephelerde önemli başarı kazansalar da, imparatorluğun savaşı kaybetmesi engellenemedi. Çok ağır şartları içeren bir barış anlaşması kabul edildi.

Birinci Dünya Savaşı'nda yenik düşen ülkelerin hepsi ağır koşullar içeren barış anlaşmalarına muhatap oldular. Bunlar arasında sadece Türkiye'de bir milli kurtuluş hareketi yükseldi ve

başarıya ulaştı. Diğer ülkelerde ise barış anlaşmalarının sonuçlarını değiştirmeyi savunan revizyonist siyasi hareketler gelişti ve böylece İkinci Dünya Savaşı'na giden yol açılmış oldu.

Savaşı kaybeden ülkelerden farklı olarak Türkiye'de milli kurtuluş hareketinin yükselmesinde hangi faktörler etkili oldu?

Böyle bir sonucun ortaya çıkmasında çok sayıda etkenin belirleyici olduğu muhakkaktır. Ancak, birkaçının önemi diğerlerini gölgeleyecek kadar güçlüdür.

İlkin imparatorluğun ordusu ve bürokrasisi kaybedilen topraklarda kalmamış, ülkesine dönmüştür. Buna karşılık, imparatorluk kalıntısı devlet artık nüfusu daha çok Türklere oluşan nispeten küçük bir alana sıkıştırılırken, o alan dahi ateşkes koşulları ihlal edilerek ve büyük devletler tarafından işgallere ışık yakılarak daha da küçültülmeye çalışılmıştır. Bu şartlar altında, ülkenin haritadan silinmesine karşı direnişi örgütleyecek deneyimli bir ordunun varlığı bu mücadelenin başlatılması ve yürütülmesi için vazgeçilmez bir

SİYASET BİLİMİ ALANINDA KÜRESEL ÇAPTA BİR DUAYEN

1941 yılında doğan (Emeritus) Prof. Dr. İlder Turan, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Koç Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi'nde uluslararası ilişkiler ve siyaset alanında sayısız öğrenci ve akademisyen yetiştirdi; pek çok bilimsel çalışmaya, kitap ve makaleye imza attı. 1998-2001 yılları arasında İstanbul Bilgi Üniversitesi'nin rektörlüğünü de üstlenen Turan; Oxford, Iowa, Wisconsin (Madison), California (Berkeley) ve Arizona gibi yurt dışındaki prestijli üniversitelerde de dersler verdi. 2016-2018 döneminde Uluslararası Siyasal Bilimler Derneği'nin (IPSA) başkanlığını yaparak bu önemli yapıda Türkiye'nin de en üst düzeyde temsil edilmesini sağlayan Prof. Turan bugün de uluslararası yayınların danışma ve yayın kurullarında görev yapıyor, Dünya Gazetesi'nde yazılar yazıyor, muhtelif sivil toplum kuruluşları ve şirketlerin mütevelli heyetlerinde ve/veya yönetim kurullarında yer alıyor.

unsur oluşturmuştur. Bu çerçevede Yunanlıların İzmir'den başlayarak Batı Anadolu'yu işgali, bir kurtuluş mücadelesi verilmesi gerektiği konusunda tereddüt yaşayanların tutumlarını değiştirmelerini sağladığı gibi, halkın desteğinin de İstanbul'dan uzaklaşarak Millî Mücadele'yi yürütölenlere kaymasına vesile olmuştur. İkinci önemli etken, sultanın milli bir direnişin önderliğini üstlenmekten ısrarla kaçınmış, bunu yapmaya çalışanlara da karşı çıkmış olmasıdır. Sultanın tutumu, kendi konumunu koruyabilmek aısından yadırganmayabilir, ancak başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, milli kurtuluş mücadelesini örgütleyenler aısından önemli sonucu, giriştikleri eyleme meşruiyet kazandırmasıdır. Daha berrak ifade edecek olursak gerek halk gerek toplumsal seçkinler, padişah ne derse desin, mücadeleyi yürütenleri haklı ve desteklenmeye layık bulmuşlardır. Bu meşruiyet aşınması daha sonraki

aşamada saltanatın ilgasının da zeminini oluşturmuştur. Üçüncü önemli değişken, Milli Mücadele'yi yürötmeyi üstlenen bir liderin varlığıdır. Mücadeleyi teşvik eden koşulların varlığı, böyle bir olgunun kendiliğinden ortaya çıkmasını sağlamaz. Ortaya koşulları değerlendirecek, toplumu mücadeleye inandıracak, mücadeleyi örgütleyecek, mücadelenin hedeflerini belirleyecek, nasıl yürütöleceğine ve nerede durulacağına karar verecek bir lider çıkmazsa, mücadeleye girişilmesi mümkün olmayabilir. Lidersiz veya yetersiz bir liderle yürütölecek mücadele girişimleri ise mevzii ve sonuçsuz kalmaya mahkumdur. Bu aıdan bakıldığında, Türk kurtuluş mücadelesinin şansı Atatürk gibi, Birinci Dünya Savaşı ve öncesindeki savaşlarda askeri dehasını başarılarıyla kanıtlamış, istisnai bir örgütleme ve yönetme becerisine sahip bir liderin mücadelenin başına

Türk kurtuluş mücadelesinin şansı Atatürk gibi, Birinci Dünya Savaşı ve öncesindeki savaşlarda askeri dehasını başarılarıyla kanıtlamış, istisnai bir örgütleme ve yönetme becerisine sahip bir liderin mücadelenin başına gelmiş olmasıdır.

gelmiş olmasıdır. Sicili ve yetenekleri sayesinde liderliği kolay benimsenmiş, mücadelenin örgütlenmesi büyük sorunlarla karşılaşmadan yürümüştür.

Bir siyaset bilimi uzmanı olarak Milli Mücadele’de izlenen stratejiyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Milli Mücadele, bazen Anadolu İhtilali olarak da anılır. İhtilal nitelendirmesi mücadelenin padişahın otoritesine rağmen yürütülmesi ve bir kitle hareketi olmasından kaynaklanıyor. İhtilalin ilk aşamasında işgalin sonlandırılması öngörülmüştür. Atatürk ve arkadaşları tüm işgalcilerle aynı anda mücadele edemeyeceklerinin bilinciyle mücadeleye en zayıftan başlayıp en güçlüsüne doğru gelişen, bir önce yendiklerinin bir sonraki aşamada desteğini almayı öngören bir strateji izlemişlerdir. Ermenilerle yapılan savaşın Gümrü Anlaşması ile sonuçlanması suretiyle birinci cephe kapanmış, Antep-Maraş bölgesindeki Fransız işgalini hedef alan ikinci cephe açılmıştır. Fransa’nın bölgeden çekilmesi sağlanmış, Ankara Anlaşması ile barış kurulmuş, ancak ondan sonra İngiliz-Yunan ittifakı hedef alınmıştır. Bu aşamada müttefikleri tarafından aldatıldığını düşünen ve Anadolu’da tutunamayacağını kestiren İtalya çekilmekle kalmamış, silahlarını da Türk ordusuna bırakmıştır. Son aşamada ise İngilizlerin desteklediği Yunan işgaline dönmüş, yoğun hazırlık ve sert seyreden savaşlardan sonra, hikâyesini hepimizin ayrıntılarıyla bildiği mücadele başarıyla sonuçlandırılmıştır. Böylece ihtilalin ilk aşaması tamamlanmıştır. İhtilalin ilk aşamasında dikkati çeken özellik, toplumsal desteğin demokratik siyaset aracılığıyla sağlanmış olmasıdır. Mücadelenin örgütlenmesini ve kitleler katında meşruiyet kazanmasını sağlayan Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri aslında askeri ve yerel seçkinlerin oluşturduğu bir ittifaktı. Bu yapıya katılanlar arasında İstanbul Hükümeti’nin iradesinden

bağımsız olarak bir milli mücadele yürütülmesi üzerinde bir fikir birliği olmakla birlikte, başta savaşın kimin başkanlığında nasıl yürütüleceği konusu olmak üzere, birçok konuda farklı görüşler yer almaktaydı. 23 Nisan 1920’de açılan Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde hemen her konuda yoğun tartışmaların yaşanabilmesi, buna karşılık hükümetin ise ancak mecliste sağlanan mutabakata bağlı olarak hareket etmesi sayesinde milli mücadele kararının toplum tarafından benimsenmesi ve Ankara Hükümeti’nin

Farklı tercih ve beklentileri olan kitleleri tek amaç etrafında bir araya getirmek, Atatürk’ün vizyonu, anlatım ve ikna gücü, örgütleme yeteneği, düşünceyi eyleme dönüştürme becerisi, enerjisi, cesareti ve karizmatik kişiliği sayesinde mümkün olmuştur.

desteklenmesi gerçekleşebilmiştir. Bu yaklaşım sayesinde Ankara Hükümeti’nin meşruiyeti toplum katında yerleşmiş, İstanbul Hükümeti’nin ihtilal hükümetini ortadan kaldırma girişimleri yeterli toplumsal destek bulamamış, mücadelenin bitiminde saltanatın sonlandırılması kararı dahi yoğun direnişle karşılaşmamıştır. Ankara Hükümeti, dış mücadeleyi ön plana çıkararak içte yeni bir rejimin örgütlenmesini başarmış, böylece ihtilalin ikinci aşaması olan Cumhuriyet’in kurulmasına giden yol açılmıştır.

Atatürk’ün liderlik açısından hangi yönleri, verilen bu mücadele gerekli olan etkiyi sağladı?

Özetlediğim süreci şekillendiren itici güç Atatürk’ün siyasi dehasıdır. Farklı tercihleri ve beklentileri olan kitleleri ve seçkinleri tek amaç etrafında bir araya getirmek, onları zorlu ve özveri gerektiren, sonucu peşinen kestirilemeyen bir kurtuluş mücadelesine ikna etmek, başarı kazanıldıktan sonra barışta kendisine pay çıkarmaya çalışan İstanbul Hükümeti’nin varlığını sonlandırmak Atatürk’ün vizyonu, anlatım ve ikna gücü, örgütleme yeteneği, düşünceyi eyleme dönüştürme becerisi, enerjisi, cesareti ve karizmatik kişiliği sayesinde mümkün olmuştur.

Milli Mücadele kazanıldıktan sonra Cumhuriyet’in kuruluş dönemi başladı. Bu dönemde hangi güçlüklerle karşılaşıldı? Bir anlamda “küllerinden yeniden doğuş” nasıl sağlandı?

Kurtuluş Savaşı’nın başarı ile sonuçlanması, tatmin edici bir barış anlaşmasının yapılması, bu süreçte saltanatın ilga edilerek Cumhuriyet’in kurulmasıyla Anadolu İhtilali’nin ikinci aşaması başlamıştır. Bu aşama belki de ilk aşamadan daha güçlü. İlk aşamada bir işgalin sona erdirilmesi söz konusuydu. Bunu yapacak kadrolar vardı, işlerini nasıl yapacaklarını da biliyorlardı. İkinci aşama ise varlığını geliştirebilecek ve sürdürebilecek bir ülkenin inşa edilmesi gibi çok daha girift ve çok boyutlu bir sürecin yaşanmasını gerektiriyordu. Bir ulus inşa edilmesi, yeni devletin yapısının ve kurumlarının şekillendirilmesi, meşruiyetinin sağlamaştırılması ve uluslararası alanda yerini alması söz konusuydu. Bu zorlukların aşılması için kapsamlı programlar oluşturulması ve toplumsal hayatın her alanında önemli değişiklikler yapılması zorunluydu. Cumhuriyet’in kurucularının bir şansı Osmanlı İmparatorluğu’nun gerileme

*Toplumda değişim
ihtiyacının
hissedilmesi, çeşitli
sorunlara dönük
çarelerin önerilmesi,
kendiliğinden
kapsamlı ve
sistematik bir
toplumsal değişime
ve bir toplumu
çağdaşlaştırma
projesine yol açmaz.
Burada donanımlı
ve vizyon sahibi
liderliğin önemi
ortaya çıkıyor.*

ve çöküş döneminde yürütülen zengin çare arayışlarının ve çözümlerinin mirasçısı olmalarıydı. Örneğin, Arap harflerinin Türkçe'nin yazılması için yetersizliği ve daha uygun bir alfabenin kullanılması gereği 1867'den itibaren ısrarla dile getirilmeye başlanmıştı. Modernleşmenin aracı olarak açılan başta askeri tıbbiye olmak üzere yeni okullarda din ve bilim alanlarının birbirinden ayrı tutulması gereği gözetiliyordu. Devlet yönetiminde iktidarın yapacaklarının yasalarla sınırlı olması ilkesi yaygın kabul görmeye başlamıştı. Kadınların toplumsal hayattan dışlanmayıp, erkeklerle birlikte hayatın her alanında yer almalarını savunan görüşler yaygınlaşmaktaydı. Bu bağlamda kurtuluş mücadelesinin sarayın muhalefetine rağmen kazanılmasında, toplumu çağdaşlaştırma projeleri karşısındaki kurulu düzen yandaşlarının direncinin kırılması, her türlü yenileşme girişiminin, projesinin ve deneyinin önünün açılması önemlidir.

Böylece, medreselerin kapatılmasından alfabenin ve takvimin değiştirilmesine, laik medeni kanunun kabulünden kadınlara oy hakkı tanınmasına ve hepsinden önemli olarak da Cumhuriyet'in ilanından hilafetin ilgasına kadar her türlü değişikliğin büyük toplumsal çatışmalarla karşılaşmaksızın hayata geçirilmesi mümkün olmuştur.

Bahsettiğiniz dönüşümde siyasi liderliğin rolü neydi?

Toplumda değişim ihtiyacının hissedilmesi, çeşitli sorunlara dönük çarelerin önerilmesi kendiliğinden kapsamlı ve sistematik bir toplumsal değişime ve bir toplumu çağdaşlaştırma projesine yol açmaz. Burada donanımlı ve vizyon sahibi liderliğin önemi ortaya çıkıyor. Atatürk yıkılan bir imparatorluktan bir ulus ve ulus-devlet inşa etme tasavvurunu geliştirmiş, bunun kurulması, yerleşmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için dilden kültüre, siyasetten ekonomiye,

Atatürk yıkılan bir imparatorluktan bir ulus ve ulus-devlet inşa etme tasavvurunu geliştirmiş, bunun kurulması, yerleşmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için dilden kültüre, siyasetten ekonomiye, iç düzenden uluslararası düzene ulaşan çok boyutlu bir program oluşturup bunu uygulamaya geçirerek yakında birinci yüzyılını tamamlayacak cumhuriyetimizi bize emanet etmiştir.

iç düzenden uluslararası düzene ulaşan çok boyutlu bir program oluşturup bunu uygulamaya geçirerek yakında birinci yüzyılını tamamlayacak cumhuriyetimizi bize emanet etmiştir. Şüphesiz kendisini destekleyen, ona yardımcı olan arkadaşları vardı, fakat çağdaş Türkiye projesinin mimarının Atatürk olduğu konusunda kuşku yoktur.

Cumhuriyet'in 100. yılını kutlamamıza sadece üç yıl kaldı. Cumhuriyet ilkelerini yaşatmanın, zaman içinde canlı kılmanın en iyi yolu nedir sizce?

29 Ekim 2020'de Cumhuriyet'in 97. kuruluş yıl dönümünü kutlayacağız, 10 Kasım'da ise Atatürk'ü ölümünün 82. yıl dönümünde anacağız. İstanbul Bilgi Üniversitesi'ne rektör olmadan önce Koç

Üniversitesi'nde öğretim üyeliği yaptığım 1993-1998 yıllarında, 29 Ekim-10 Kasım arasındaki süreyi Cumhuriyet ve Atatürk günleri olarak kabul edip ülkemizin sorunları ve çareleri ile ilgili uluslararası bilimsel bir toplantı düzenlemenin en güzel kutlama ve anma biçimi olacağını düşünerek konferanslar düzenlemiş, sunulan tebliğleri de kitap olarak derleyip yayınlamıştım. Cumhuriyet'in kuruluşunu kutlamanın ve Atatürk'ün anısını yaşatmanın en iyi yolunun her kuruluşun benzer bir yaklaşımla, kendi alanında Atatürk'ün kurduğu çağdaş Türkiye'ye katkıda bulunacak projeler geliştirmesi ve uygulaması olduğunu düşünürüm. Bu duygularla tüm okuyucuların Cumhuriyet ve Atatürk günlerini kutluyorum.

*Arter'de
beş yeni sergi,
sanatseverleri
bekliyor.*

“KP BREHMER: BÜYÜK RESİM”

24 OCAK 2021'E KADAR

Sergide, KP Brehmer'in esin kaynaklarını ve çalışma yöntemlerini ortaya koyan baskılar, resimler, filmler ve arşiv materyalleri farklı kavramlar ve temalar etrafında izleyiciye sunuluyor.

“ALEV EBÜZZİYA SIESBYE: TEKERRÜR”

24 OCAK 2021'E KADAR

Sergi, Alev Ebüzzıya Siesbye'nin renk, şekil ve boyut farklarını en aza indirgeyerek özel olarak ürettiği yüksek pişirimli çanakları bir araya getiriyor.

“DAVID TUDOR VE CIE, INC.: YAĞMUR ORMANI V (VARYASYON 3)”

7 ŞUBAT 2021'E KADAR

Yerleştirmede havada asılı olarak mekâna yayılan çeşitli gündelik kullanım nesneleri, yağmur ormanlarının doğal seslerini hatırlatan bir ortam meydana getiriyor.

“GÖKCİSİMLERİ ÜZERİNE”

7 MART 2021'E KADAR

Grup sergisi, yaşamsal bir birliktelik düzleminin bugün yeniden düşünülebilir ve inşa edilebilir olmasına dair sorulara odaklanıyor.

“DİNLEYEN GÖZLER İÇİN”

25 NİSAN 2021'E KADAR

Arter Koleksiyonu'ndan oluşturulan ve küratörlüğünü Arter Kurucu Direktörü Melih Fereli'nin üstlendiği sergi, müzikle ve sesle güçlü bir bağ kuran yapıtları bir araya getiriyor.

“ALEXIS GRITCHENKO İSTANBUL YILLARI”

15 KASIM 2020'YE KADAR

Meşher'deki sergi, Ukraynalı ressamın İstanbul günlerine odaklanıyor.

“BİR RÜYANIN İNŞASI”

15 KASIM 2020'YE KADAR

Pera Müzesi'ndeki sergide 20. yüzyılın ikinci yarısı, Arnavutluk sanatından eserler yer alıyor. Müze, 5. İstanbul Tasarım Bienali'ne de ev sahipliği yapıyor.

“MİNYATÜR 2.0: GÜNCEL SANATTA MİNYATÜR”

17 OCAK 2021'E KADAR

Minyatür sanatının güncel yorumlarına odaklanan Pera'daki sergi, 14 sanatçının eserlerini bir araya getiriyor.

